

Uniwersytet Komisji
Edukacji Narodowej
w Krakowie

Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIWERSYTET KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W KRAKOWIE

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **SOCJOLOGIA**

1. Poziom/y studiów: **studia licencjackie 1. stopnia**

studia magisterskie 2. stopnia

2. Forma/y studiów: **stacjonarne, niestacjonarne**

3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹

studia licencjackie 1. stopnia - nauki socjologiczne (100%)

studia magisterskie 2. stopnia - nauki socjologiczne (80%) i filozofia (20%)

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki socjologiczne	I stopień -180	100
	II stopień -120	80

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
studia licencjackie 1. stopnia	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
studia magisterskie 2. stopnia	Filozofia	24	20

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Kierunek: **Socjologia**

Stopień: **I**

SYMBOL EFEKTU KIERUNKOWEGO	KIERUNKOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KSZTAŁCENIA ZGODNYCH Z POLSKĄ RAMĄ KWALIFIKACJI	
		SYMBOL CHARAKTERYSTYK UNIWERSALNYCH I STOPNIA	SYMBOL CHARAKTERYSTYK II STOPNIA
WIEDZA			
K_W01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu umiejscowienie i znaczenie socjologii w systemie nauk społecznych, jej relacje wobec innych nauk i obszarów nauk, specyfikę metodologiczną oraz podstawową terminologię badawczą	P6U_W	P6S_WG
K_W02	Zna w zaawansowanym stopniu typowe rodzaje struktur, więzi i instytucji społecznych, ich podstawowe elementy i rządzące nimi prawidłowości		P6S_WG
K_W03	Rozumie w zaawansowanym stopniu rolę człowieka jako podmiotu konstytuującego struktury społeczne i działającego wewnątrz tych struktur; rozumie zależności między tworzonymi przez człowieka ideami (społecznymi, politycznymi, filozoficznymi) a zmianami w kulturze i społeczeństwie		P6S_WG
K_W04	Zna w zaawansowanym stopniu metody i narzędzia pozyskiwania danych właściwe dla socjologii (ilościowe i jakościowe), pozwalające opisywać grupy i instytucje społeczne oraz procesy zachodzące wewnątrz nich		P6S_WG
K_W05	Zna w zaawansowanym stopniu najważniejsze szkoły i kierunki socjologii klasycznej i współczesnej głoszące poglądy na temat struktur i instytucji społecznych oraz więzi społecznych		P6S_WG
K_W06	Zna i rozumie główne problemy społeczne współczesnego społeczeństwa polskiego		P6S_WG
K_W07	Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej		P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI			
K_U01	Potrafi analizować przyczyny i przebieg złożonych procesów i zjawisk społecznych, wykorzystując właściwe, wyselekcjonowane przez siebie źródła informacji oraz posługując się zdobytą wiedzą teoretyczną	P6U_U	P6S_UW
K_U02	Potrafi prognozować skutki złożonych procesów i zjawisk społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi socjologii		P6S_UW
K_U03	Potrafi formułować pytania i hipotezy badawcze, identyfikować zmienne, tworzyć wskaźniki w oparciu o metodologię badań społecznych oraz ogólnie obowiązujące systemy normatywne		P6S_UW
K_U04	Posiada umiejętność artykułowania i uzasadniania własnych poglądów przy użyciu specjalistycznej terminologii z zakresu socjologii		P6S_UK

K_U05	Ma umiejętności językowe w zakresie socjologii zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; potrafi też czytać ze zrozumieniem proste teksty naukowe w wybranym języku obcym		P6S_UK
K_U06	Potrafi organizować pracę zespołową dla celów realizacji konkretnych zadań z zakresu analizy bądź prognozowania zjawisk i procesów społecznych		P6S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_K01	Jest gotów do dyskusji i traktuje ją jako podstawowe narzędzie poszukiwań intelektualnych; docenia znaczenie niezależności myślenia oraz krytycznego dystansu wobec opinii własnych i cudzych	P6U_K	P6S_KK
K_K02	Rozumie społeczną funkcję zawodu socjologa/badacza i jest gotów przyjąć na siebie związaną z nim społeczną odpowiedzialność		P6S_KO
K_K03	Jest gotów uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, uwzględniając ich różne aspekty (np. ekonomiczne, polityczne)		P6S_KO
K_K04	Identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu socjologa/badacza społecznego		P6S_KR

Kierunek: **Socjologia**

Stopień: **II**

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

SYMBOL EFEKTU KIERUNKOWEGO	KIERUNKOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	Odniesienie do efektów kształcenia zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji	
		Symbol charakterystyk uniwersalnych I stopnia	Symbol charakterystyk II stopnia
WIEDZA			
K_W01	Posiada pogłębioną wiedzę o miejscu nauk społecznych i humanistycznych w systemie nauk oraz relacjach między nimi (psychologia, ekonomia, politologia, nauka o prawie)	P7U_W	P7S_WG
K_W02	Ma pogłębioną wiedzę o instytucjach życia społecznego (w tym o rodzajach struktur i grup społecznych), o rodzajach więzi społecznych wyróżnianych przez socjologów i przedstawicieli pokrewnych nauk społecznych (psychologia, antropologia, nauka o prawie), a także o różnych typach norm i reguł, jakie konstytuują struktury i instytucje społeczne		P7S_WG
K_W03	Zna w pogłębionym stopniu klasyczne i współczesne koncepcje teoretyczne w socjologii oraz dynamikę ich rozwoju; rozumie różnice między paradygmatami analizy społecznej, a także relacje między wybranymi paradygmatami nauk humanistycznych i nauk społecznych		P7S_WG
K_W04	Rozumie zależności między kształtowaniem się teorii i idei socjologicznych oraz wybranych teorii nauk humanistycznych a procesami zmian w kulturze i społeczeństwie		P7S_WG

K_W05	Zna zasady prowadzenia badań społecznych oraz zaawansowane metody, techniki i narzędzia pozyskiwania danych (zarówno ilościowych jak i jakościowych), potrafi samodzielnie je konstruować i analizować wyniki		P7S_WG
K_W06	Rozumie współczesne procesy globalizacji w ich rozmaitych aspektach oraz związane z nimi cywilizacyjne dylematy, a także skutki, jakie procesy te mają dla społeczeństwa polskiego		P7S_WK
K_W07	Rozumie w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji wykorzystujących wiedzę socjologiczną oraz wiedzę pokrewnych dyscyplin nauk społecznych i wybranych dyscyplin nauk humanistycznych (w tym zasady zarządzania własnością intelektualną)		P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI			
K_U01	Podjmuje samodzielną działalność jako badacz społeczny, opracowuje i prowadzi projekty badawcze z zakresu socjologii z wykorzystaniem zaawansowanych metod, technik i narzędzi badawczych (w tym zwłaszcza komputerowych)	P7U_U	P7S_UW
K_U02	Potrafi dobierać, analizować i krytycznie oceniać materiały źródłowe (teksty teoretyczne, dane statystyczne i sondażowe) z zakresu socjologii i pokrewnych nauk społecznych (psychologia, nauka o prawie) oraz wybranych nauk humanistycznych	P7U_U	P7S_UW
K_U03	Poprawnie stosuje specjalistyczną terminologię z zakresu socjologii i pokrewnych nauk społecznych oraz wybranych nauk humanistycznych; potrafi też przełożyć ją na język zrozumiały dla niespecjalisty		P7S_UK
K_U04	Ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego		P7S_UK
K_U05	Potrafi organizować pracę zespołu badawczego rozwiązującego zadania z użyciem zaawansowanych technik właściwych dla socjologii i pokrewnych nauk społecznych		P7S_UO
K_U06	Potrafi samodzielnie rozszerzać własną wiedzę, zwłaszcza z dziedziny nauk społecznych i wybranych nauk humanistycznych		P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_K01	Ma świadomość znaczenia analizy socjologicznej oraz analiz prowadzonych przez pokrewne nauki społeczne dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych	P7U_K	P7S_KK
K_K02	Rozumie konieczność bycia aktywnym aktorem życia społecznego i kulturalnego; angażuje się w przygotowanie i realizację projektów społecznych, przewidując ich skutki		P7S_KO
K_K03	Docenia wartość własnej kultury, szanuje inność i zachowuje postawę tolerancji, zdając sobie sprawę z kulturowego zróżnicowania norm i reguł zachowań społecznych		P7S_KO
K_K04	Jest świadomy reguł etycznych związanych z wykonywanym zawodem oraz rozumie potrzebę rozwijania etosu zawodowego.		P7S_KR

Kierunek: **Socjologia**

Stopień: **II**

Specjalność: Socjologia biznesu z elementami design thinking

WIEDZA Po ukończeniu modułu specjalności absolwent:	
W01	Zna zasady funkcjonowania podmiotów w gospodarce rynkowej ze szczególnym uwzględnieniem ich roli we współczesnym społeczeństwie
W02	Ma wiedzę na temat kultury organizacyjnej oraz zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji i przedsiębiorstwie
W03	Ma wiedzę na temat norm etycznych obowiązujących w sektorze biznesu
W04	Zna podstawy prawa dotyczące funkcjonowania przedsiębiorstwa w obszarach prawa gospodarczego, cywilnego, finansowego
W05	Zna narzędzia i metody przygotowania biznesplanów, pozyskiwania środków na prowadzenie firmy, zakładania działalności gospodarczej
W06	Ma wiedzę na temat technik i metod skutecznego prowadzenia negocjacji biznesowych, marketingu i reklamy
W07	Ma wiedzę z zakresu rozwiązywania sporów powstałych w trakcie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej zarówno wewnątrz firmy jak również w środowisku biznesowym
W08	Posiada wiedzę nt. Wskaźników analizy preferencji konsumenckich, megatrendów, preferencji konsumenckich, aby na tej podstawie zaspokajać potrzeby klienta
W09	Posiada pogłębioną wiedzę nt. Możliwości budowania własnej marki (przedsiębiorstwa) w oparciu o design thinking
W10	Posiada wiedzę z zakresu prowadzenia negocjacji biznesowych, reklamy, sprzedaży jak również reakcji na obiekcje
Umiejętności Po ukończeniu modułu specjalności absolwent:	
U01	Potrafi analizować zjawiska społeczne, zwłaszcza preferencje konsumenckie, aby na ich podstawie realizować własną strategię biznesową
U02	Posługuje się danymi statystycznymi nt. Rynku kapitałowego, konsumenckiego i zmian w ich obszarach
U03	Potrafi wykorzystywać uzyskaną wiedzę z zakresu podstaw prawa do organizacji pracy własnej jak również zespołu, któremu przewodniczy
U04	Potrafi konstruować i przeprowadzać proces badawczy w oparciu o oczekiwania i analizę potrzeb klienta
U05	Potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu kompetencji miękkich, która umożliwi mu swobodne wypowiedzi publiczne, autoprezentację, kreowanie wizerunku własnego jak również firmy, której będzie przewodniczył
U06	Potrafi tworzyć kreatywne projekty i biznesplany w oparciu o megatrendy w gospodarce i marketing miast i regionów
U07	Potrafi przewodniczyć pracy zespołowej, komunikacji w przedsiębiorstwie, zarządzaniu projektami,
U08	Potrafi rozwiązywać problemy w zakresie konceptualizacji pomysłu, rejestrację działalności gospodarczej jak również pozyskiwania środków na prowadzenie firmy
Kompetencje społeczne Po ukończeniu modułu specjalności absolwent:	
K01	Rozumie potrzebę procesu nauki, czyli ciągłego uczenia się i rozwijania własnych kompetencji
K02	Potrafi organizować pracę własną jak również pracę zespołu, któremu przewodniczy
K03	Potrafi realizować i stawiać cele w oparciu o wiedzę jak również potrzeby rynku
K04	Potrafi reagować na obiekcje i krytykę oraz merytorycznie argumentować własne decyzje

K05	Potrafi przewidywać konsekwencje swoich decyzji w oparciu o normy społeczne jak i etyczne
K06	Potrafi realizować własne projekty biznesowe, projekty innowacyjne konstruowane w oparciu o własne zainteresowania jak i potrzeby klientów
K07	Zdaje sobie sprawę, że zdobyta przez niego wiedza, zwłaszcza umiejętności praktyczne, może zostać wykorzystana także w ramach działalności na rzecz szerszej społeczności i kształtowania społeczeństwa obywatelskiego

Kierunek: **Socjologia**

Stopień: **II**

Specjalność: Kryminologia i dezorganizacja społeczna

WIEDZA	
Po ukończeniu modułu specjalności absolwent:	
W01	Posiada wiedzę na temat systemu prawa (ze szczególnym uwzględnieniem prawa karnego i procedury karnej), a zwłaszcza jego społecznych uwarunkowań i skutków
W02	Rozumie społeczne uwarunkowania zjawisk przestępczości a także ich związki z różnymi formami psychopatologii
W03	Posiada pogłębioną wiedzę na temat metod i technik właściwych dla kryminologii i kryminalistyki i potrafi je zastosować w procesie weryfikacji hipotez badawczych dotyczących m.in. Uwarunkowań przestępczości
W04	Rozumie zjawiska patologii społecznych, potrafi trafnie rozpoznawać ich przyczyny i skutki, zna także metody zapobiegania im na różnych poziomach
W05	Ma wiedzę o kształtowaniu postaw społecznych wobec przestępczości; ma wiedzę na temat pozytywnych i negatywnych skutków zaangażowania mediów w tę problematykę
W06	Posiada wiedzę na temat przestępczości gospodarczej, Crime of the Powerful a także grafologii, socjologii zła jak również profilowania kryminalistycznego
W07	Zna społeczne, prawne i polityczne warunki funkcjonowania instytucji powołanych do zwalczania przestępczości i patologii społecznych ze szczególnym uwzględnieniem instytucji pomocy ofiarom przestępstw z elementami postpenitencjarnej pracy socjalnej rozumie ich wpływ na jednostki oraz relacje między nimi
UMIEJĘTNOŚCI	
Po ukończeniu modułu specjalności absolwent:	
U01	Wykorzystując zdobytą wiedzę oraz umiejętności praktyczne z dziedziny kryminologii potrafi analizować konkretne przykłady przestępstw i znajdować rozwiązania dla problemów z nimi związanych
U02	Dostrzega złożoność społecznych i psychologicznych uwarunkowań przestępczości, konfliktów rozumiejąc, że wszelkie jednoaspektowe wyjaśnienia są w tym kontekście zawodne
U03	W oparciu o zdobytą wiedzę teoretyczną przewiduje wpływ konkretnych uwarunkowań społecznych czy psychologicznych na powstawanie patologii społecznych
U04	Potrafi krytycznie ocenić proponowane rozwiązania z dziedziny polityki kryminalnej czy profilaktyki społecznej
U05	Dostrzega zmienność i kulturowe uwarunkowania norm, systemów i zachowań moralnych, rozumiejąc relację między ich wymiarem partykularnym i uniwersalnym
U06	Potrafi analizować statystyki przestępczości i przestępstw poszczególnych rodzajów dla podejmowania przedsięwzięć dotyczących zapobiegania przestępczości
U07	Potrafi opracować tematykę związaną z kryminologią, wiktymologią, negocjacjami kryzysowymi i policyjnymi, polityką kryminalną i wykorzystać ją merytorycznie w budowie programów/strategii przeciwdziałania określonej kategorii przestępczości oraz takich zjawisk jak narkomania, alkoholizm czy akty przemocy
U08	Potrafi wyjaśniać zjawisko przestępczości z perspektywy różnych teorii kryminologicznych, potrafi scharakteryzować poszczególne rodzaje przestępczości

KOMPETENCJE SPOŁECZNE Po ukończeniu modułu specjalności absolwent:	
K01	Zdaje sobie sprawę ze specyfiki i wieloaspektowości współczesnych form przestępczości, niedostosowania społecznego jak również konfliktów oraz ich społecznych i psychologicznych uwarunkowań; nie poddaje się społecznym stereotypom dotyczącym tego zjawiska
K02	Jest świadomy trudności związanych ze zwalczaniem przestępczości, rozwiązywaniem konfliktów, mediacjami jak również negocjacjami i potrafi krytycznie oceniać funkcjonujące w tym obszarze instytucje czy mechanizmy
K03	Zachowuje postawę tolerancji w obliczu kulturowego i społecznego zróżnicowania norm i zachowań moralnych
K04	Rozumie potrzebę zaangażowania całego społeczeństwa w profilaktykę oraz łagodzenie skutków przestępstw, patologii społecznych i rozwiązywania konfliktów
K05	Rozumie potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania
K06	Rozumie dynamikę przeobrażeń problemów społecznych, jest otwarty na dalszy rozwój zawodowy, kształcenie i poszukiwanie teoretycznych wyjaśnień zjawisk go otaczających
K07	Zdaje sobie sprawę ze znaczenia etycznych aspektów programów zapobiegania, zjawiskom patologicznym i kryminogennym i ma świadomość znaczenia postępowania zgodnego z wymogami etyki zawodowej

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Michał Warchał	dr, Przewodniczący Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunku Socjologia
Tatiana Majcherkiewicz	dr hab., Koordynator Rady ds. Jakości kierunku Socjologia
Paulina Rojek-Adamek	dr hab., prof. UKEN, p.o. dyrektor IS
Aldona Guzik	dr hab., z-ca dyrektor IS
Marta Juza	dr hab., prof. UKEN, członek Rady ds. Jakości Kształcenia kierunku Socjologia
Małgorzata Krywult-Albańska	dr, z-ca Przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauk Socjologicznych
Grzegorz Dutka	dr, członek Rady ds. Jakości kierunku Socjologia
Grzegorz Kubiński	dr, członek Rady ds. Jakości kierunku Socjologia
Bogdan Więckiewicz	dr, członek Rady ds. Jakości kierunku Socjologia
Mateusz Szast	dr, pracownik kierunku Socjologia
Ewa Albińska	dr, pracownik kierunku Socjologia
Łukasz Cywiński	dr, pracownik kierunku Socjologia
Joanna Stradomska	mgr, pracownik sekretariatu Instytutu Socjologii
Beata Szumska	mgr, pracownik sekretariatu Instytutu Socjologii

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	3
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	5
Prezentacja uczelni	6
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	9
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	11
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	12
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	13
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	14
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	14
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	15
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	16
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	18
Część III. Załączniki	19
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	19
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	23

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej (UKEN) w Krakowie powstał w 1946 r., początkowo jako Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna. Od 1 października 1999 r. weszła w życie ustawa nadająca uczelni nazwę Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Następnie, 20 listopada 2008 roku na mocy kolejnej ustawy została nadana nowa nazwa uczelni - Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, zaś od 01 października 2023 r. – Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej (UKEN) w Krakowie (Zarządzenie Nr R.Z.0211.87.2023 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 29 września 2023 roku). Jest to uczelnia publiczna, powszechna, działająca zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20 lipca 2018 r. z późn. zm oraz przyjętą [Strategią Rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 2023-2030](#), [Deklaracją Społeczną Odpowiedzialności Uczelni](#), [ustawą o szkolnictwie wyższym i nauce nazwaną „Konstytucją dla Nauki”](#), również m.in. [Strategią Rozwoju Krakowa](#), [Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”](#). W Strategii Rozwoju uczelni na lata 2023-2030 została określona misja, którą doprecyzowują cztery obszary: kształcenie, badania naukowe i rozwój dyscyplin, społeczna odpowiedzialność nauki, zarządzanie Uniwersytetem.

Instytut Socjologii

Instytut Socjologii (IS) został powołany do życia 1 października 2023 r. ([Zarządzenie Nr R.Z.0211.45.2023 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 4 maja 2023 roku](#)). Do tego czasu, od 2002 r. w strukturze uczelni działał pod nazwą „Instytut Filozofii i Socjologii”². Przez ponad dwadzieścia lat istnienia nazwa Instytutu zmieniła się, ale pozostała część dotychczasowej kadry dydaktycznej i administracyjnej. Należy podkreślić, że kadra dydaktyczna 16 pracowników samodzielnych oraz 27 doktorów w Instytucie Socjologii (wcześniej w IFiS) funkcjonuje zgodnie z wyznaczonymi oraz przyjętymi w Strategii Rozwoju uczelni najważniejszymi obszarami działania i doprecyzowującymi je celami strategicznymi. Zwraca się uwagę na: naukę, kształcenie, wszechstronny rozwój oraz zewnętrzną współpracę, przyjęte i realizowane cele naukowo-dydaktyczne, związane z rozwojem nauk społecznych (ściśle nauk socjologicznych) i nauk humanistycznych (filozofia).

Do najważniejszych osiągnięć zrealizowanych w latach 2017-2023 należą:

1. tworzenie i rozwój kapitału naukowego:

- a/ inicjowanie, prowadzenie oraz kontynuowanie badań naukowych – Instytut jest siedzibą ogólnokrajowego towarzystwa naukowego Polskiego Towarzystwa Karla Jaspersa;
- b/ realizowanie konferencji, seminariów, spotkań naukowych;
- c/ współpraca z zagranicznymi jednostkami naukowo – badawczymi oraz dydaktycznymi w zakresie wymiany naukowej i dydaktycznej;
- d/ upowszechnianie i popularyzowanie osiągnięć nauki w czasopiśmie – Instytut jest wydawcą dwóch czasopism naukowych: Argument: Biannual Philosophical Journal i Studia Sociologica - seria „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”;
- e/ efektem intensywnej działalności naukowej pracowników Instytutu są liczne publikacje i projekty badawcze, finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- f/ dalszy aktywny rozwój Centrum Badań i Innowacji inLAB, które stało się jednostką ogólnouczelnianą, realizującą działalność badawczą oraz analityczną w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej i

---

² Por.: Historia Instytutu, [online] <https://is.uken.krakow.pl/o-instytucie-2/>

politycznej, współpracując z renomowanymi ośrodkami naukowymi oraz badawczymi w Polsce i za granicą.

2. tworzenie przyszłego kapitału intelektualnego studentów, który będzie mógł realizować się w społecznościach lokalnych, ośrodkach akademickich i badawczych w kraju, także poza granicami Polski; dbałość przyszłość studentów wyraża się poprzez m.in.:

a/nowe i dotychczasowe kierunki studiów (obecnie: filozofia rozwoju osobowego z elementami psychologii, kognitywistyka, socjologia – specjalności: kryminologia i dezorganizacja społeczna oraz socjologia biznesu z elementami design thinking), ofertę studiów podyplomowych (obecnie: etyka dla nauczycieli, socjologia ekologiczna);

b/współpracę z zagranicznymi jednostkami naukowo – badawczymi oraz dydaktycznymi w zakresie wymiany studenckiej;

c/zagwarantowanie najwyższej jakości kształcenia – potwierdzają to m.in. uzyskiwane pozytywne oceny ewaluacyjne oraz hospitacyjne, uprawnienia do nadawania stopni naukowych w dwóch dyscyplinach: filozofia oraz socjologia; jakość kształcenia zapewniają funkcjonujące Rady ds. jakości kształcenia wszystkich prowadzonych kierunków);

d/wspieranie aktywności kół naukowych: Socjologiczne Koło Naukowe, Filozoficzne Koło Naukowe ARCHÉ, Koło Naukowe Kognitywistyki;

e/praktyki zawodowe, staże, wizyty studyjne itp. aktywności (to m.in. bardzo dobra współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego w tym zakresie;

f/edukowanie studentów w różnym wieku (studia z zakresu filozofii IFiS – zamknięty kierunek w r. 2023 - miał charakter studiów wieczorowych), z szeroką ofertą dydaktyczną, na najwyższym poziomie;

g/wspieranie rozwoju naukowego doktorantów w ramach Szkoły Doktorskiej; h/Instytut jest siedzibą i głównym organizatorem Komitetu Okręgowej Olimpiady Filozoficznej w Krakowie;

3. umożliwienie pracownikom Instytutu rozwoju kariery naukowej, zawodowej:

a/kadra badawczo-dydaktyczna i badawcza (1 pracownik – dr D. Liszka) jest rotacyjna, odmłodzona;

b/uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w zakresie filozofii i socjologii;

c/udoskonalenie i wdrożenie systemu oceny okresowej pracowników;

d/kadra wykazuje się rozbudowaną wiedzą, umiejętnościami naukowymi, dydaktycznymi i organizacyjnymi oraz kompetencjami zawodowymi i miękkimi; swoje zainteresowania, preferencje i kwalifikacje zawodowe potrafi zastosować nie tylko dla samorealizacji, rozwoju osobistego, ale również w procesie dydaktycznym; w praktyce przekłada się to także na szerokie spektrum kierunków i specjalności w obszarze nauk społecznych (szczególnie socjologicznych);

4. tworzenie i rozwijanie kapitału społecznego:

a/spotkania ze specjalistami m.in. (naukowcami innych ośrodków, praktykami);

b/w ramach studenckich praktyk zawodowych podejmowana jest (i podtrzymywana) współpraca z instytucjami administracji publicznej lokalnej, regionalnej i krajowej, służbami państwowymi oraz organizacjami pozarządowymi, itp.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Koncepcja i cele kształcenia

Koncepcja kształcenia na kierunku Socjologia zakłada przede wszystkim przygotowanie osób studiujących do funkcjonowania w zmieniającej się dynamicznie rzeczywistości społeczno-gospodarczej. Wiąże się to z badaniami naukowymi prowadzonymi w katedrach Instytutu Socjologii i dotyczącymi kluczowych zjawisk społecznych współtworzących tę rzeczywistość: globalizacji, masowych migracji, wielokulturowości, pluralizmu religijnego czy konsekwencji funkcjonowania nowych mediów. Taka koncepcja kształcenia jest też zgodna z aktualną strategią uczelni, zakładającą m.in. przygotowywanie osób studiujących do „elastycznego działania w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej” (*Strategia Rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 2023–2030*, obszar I, cel strategiczny 1). Aby móc w tej rzeczywistości efektywnie funkcjonować, trzeba znać jej poszczególne wymiary, rozumieć ich funkcjonowanie oraz zmiany, którym nieustannie podlegają. Rozumienie może też dostarczyć narzędzi umożliwiających zmianę niektórych przynajmniej elementów rzeczywistości. Te trzy elementy – znajomość wymiarów rzeczywistości społeczno-gospodarczej, rozumienie zasad ich funkcjonowania oraz zmian, którym podlegają, a także umiejętność projektowania zmian – można uznać za podstawowe cele kształcenia na naszym kierunku

Zgodnie z tym na studiach I i II st. proponujemy kształcenie w trzech modułach:

- 1) Teorie i koncepcje w naukach społecznych – moduł obejmujący teoretyczny dorobek socjologii jako nauki społecznej, powiązanej z innymi naukami w tym obszarze – jej klasyczne i współczesne teorie oraz pojęcia dotyczące struktur i więzi społecznych
- 2) Socjologia stosowana – moduł obejmujący socjologiczne metody i techniki badawcze służące (w połączeniu z właściwą bazą teoretyczną) eksplorowaniu poszczególnych aspektów rzeczywistości społeczno-gospodarczej, a także projektowaniu działań służących ich zmianie
- 3) Struktury i instytucje społeczne - moduł obejmujący socjologiczny opis i diagnozę konkretnych problemów współczesnych społeczeństw, zwłaszcza społeczeństwa polskiego, w kontekście fundamentalnych procesów, takich jak globalizacja, zmiany klimatyczne czy masowe migracje.

Te obszary znajdują odzwierciedlenie w kierunkowych efektach uczenia się, w charakterze i układzie zajęć na poszczególnych semestrach (kursów obowiązkowych oraz do wyboru), a w przypadku studiów II st. także w dwóch modułach specjalności (por. *Kryterium 2*). Programy i plany studiów skonstruowane na bazie tej koncepcji kształcenia uwzględniają realia otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni, umożliwiając już absolwentom studiów I st. nabycie twardych i miękkich kompetencji przydatnych do pracy w:

- instytucjach badania opinii publicznej czy instytucjach marketingowych
- urzędach administracji samorządowej i rządowej
- organizacjach pozarządowych.

Dodatkowo absolwenci studiów II st. wybierający jeden z dwóch modułów specjalności – kryminologia i dezorganizacja społeczna oraz socjologia biznesu z elementami design thinking - zyskują pogłębione kompetencje, dające możliwość pracy w m.in. w:

- wszelkiego rodzaju instytucjach zajmujących się bezpośrednim zwalczaniem przestępczości i patologii społecznych (policja, straż miejska, ośrodki socjoterapii, sądy)
- ośrodkach badawczych związanych z biznesem, firmach konsultingowych czy przedsiębiorstwach z branży HR.

Uwzględnienie realiów i potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego w programach i planach studiów wymaga rzecz jasna kontaktu z przedstawicielami tegoż otoczenia i konsultowania z nimi konkretnych rozwiązań zastosowanych w planach i programach studiów. W ostatnich latach takie konsultacje prowadzone były kilkakrotnie, m.in. w ramach uczelnianej inicjatywy UP to the TOP (por. *Kryterium 6*).

W latach 2020-2022 w związku z obowiązywaniem stanu zagrożenia epidemią COVID-19 i zgodnie z odpowiednimi decyzjami władz uczelni zajęcia na kierunku Socjologia prowadzone były w formie zdalnej, w czasie rzeczywistym przy wykorzystaniu głównie internetowej platformy MS Teams. W tym okresie starano się dopasować koncepcję kształcenia na kierunku do wymagań nauki zdalnej (co czyniły wszystkie jednostki uczelniane), możliwie nie zmieniając jej wymienionych wyżej zasadniczych celów przy założeniu, że uda się je zrealizować także w formule zdalnej. Musiały jednak nastąpić pewne zmiany treści kształcenia, a przede wszystkim metod prowadzenia zajęć i metod weryfikacji osiągania przez osoby studiujące zakładanych efektów uczenia się (zdalne kolokwia i egzaminy, obrony prac dyplomowych, dostępne internetowo materiały na zajęcia, referaty/prezentacje w formie zdalnej itd.). Te zmiany były wprowadzane przede wszystkim do kart poszczególnych kursów. Obecnie, w roku akademickim 2023/24 zajęcia na studiach stacjonarnych prowadzone są w formie hybrydowej (wykłady w większych grupach zdalnie, zajęcia w mniejszych grupach stacjonarnie), natomiast na studiach niestacjonarnych – w całości zdalnie.

1.2 Efekty uczenia się

1.2.1 Studia I stopnia

Aktualne kierunkowe efekty uczenia się dla studiów I st. odnoszą się w 100 proc. do dyscypliny nauki socjologiczne, usytuowanej w obszarze nauk społecznych. Zostały sformułowane w sposób spójny i czytelny, uwzględniają właściwy poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji i zawierają elementy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędne każdemu socjologowi, należące do trzech wspomnianych wyżej obszarów stanowiących trzon koncepcji kształcenia na kierunku. Zawierają zatem zwłaszcza:

- a) wiedzę o dorobku teoretycznym socjologii, wypracowanych przez nią podstawowych teoriach, koncepcjach i pojęciach, dotyczących struktur i więzi społecznych oraz sposobów ich funkcjonowania, wraz z towarzyszącymi owej wiedzy umiejętnościami krytycznego zastosowania teorii, koncepcji i pojęć w praktyce badawczej oraz społeczną kompetencją w postaci świadomości roli, jaką analiza socjologiczna odgrywa w społecznej rzeczywistości
- b) wiedzę o metodach i technikach badawczych w socjologii wraz z towarzyszącymi jej umiejętnościami stawiania problemów badawczych, prowadzenia (samodzielnie i w zespole) różnego typu badań społecznych i zastosowania podstawowej terminologii socjologicznej w języku angielskim oraz kompetencjami społecznymi w postaci świadomości etycznych dylematów związanych z prowadzeniem badań społecznych
- c) wiedzę o globalnych procesach społecznych i ich skutkach oraz o specyficznych problemach społeczeństwa polskiego (diagnozowanych przez socjologię oraz pokrewne nauki) wraz z towarzyszącymi temu kompetencjami społecznymi w postaci doceniania własnej kultury i jednoczesnego otwarcia na inność czy odmiennosc postaw.

Efekty uczenia się są zatem zgodne z ogólnoakademickim profilem studiów, kładzie się w nich bowiem nacisk na przyswajanie podstaw teoretycznego dorobku socjologii, w tym jej pojęciowego instrumentarium oraz metodologii badawczej, jak również na rozwijanie opartego na teoretycznej wiedzy samodzielnego myślenia o rzeczywistości społecznej oraz zdolności identyfikowania i analizowania (w oparciu o zgromadzone dane empiryczne) problemów społecznych.

Realizacja kierunkowych efektów uczenia się dla studiów I st. umożliwia osobom studiującym kontynuowanie edukacji na studiach II st.

1.2.2 Studia II stopnia

Aktualne kierunkowe efekty uczenia się dla studiów II st., sformułowane są w sposób czytelny i spójny, uwzględniają też właściwy poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji. Odnoszą się w 80 proc. do dyscypliny nauki socjologiczne, należącej do obszaru nauk społecznych oraz w 20 proc. do dyscypliny filozofia, należącej do obszaru nauk humanistycznych. Ich podstawowym założeniem jest rozszerzanie i pogłębienie elementów wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych opisanych w punkcie 1.2.1 – przede wszystkim w podpunkcie b), w mniejszym stopniu w podpunktach a) i c) – o nowe bardziej szczegółowe aspekty (nieanalizowane wcześniej wymiary zjawisk społecznych i ich odzwierciedlenie w teoriach, bardziej zaawansowane techniki badawcze oraz rozszerzone umiejętności językowe (poziom B2+), a także rozszerzone kompetencje w zakresie społecznej odpowiedzialności), jak również dostarczenie studentowi specjalistycznej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odnoszących w zakresie dwóch subdyscyplin: kryminologii lub socjologii biznesu.

W przypadku modułu specjalności „Kryminologia i dezorganizacja społeczna” za kluczowe wśród efektów uczenia się można uznać:

- a) wiedzę na temat specyfiki różnych form przestępczości oraz ich społecznych i psychologicznych uwarunkowań, znajomość metod właściwych dla kryminologii i kryminalistyki,
- b) umiejętności trafnej analizy przykładów przestępstw i rozwiązywania problemów z nimi związanych (w oparciu o wiedzę z zakresu teorii kryminologicznych) oraz umiejętności krytycznej oceny proponowanych rozwiązań z zakresu zapobiegania przestępczości,
- c) społeczne kompetencje związane z niestereotypowym myśleniem nt. przestępczości oraz świadomością odpowiedzialności całego społeczeństwa za jej istnienie i skutki.

Z kolei w przypadku modułu specjalności „Socjologia biznesu z elementami design thinking” za kluczowe wśród efektów uczenia się można uznać:

- a) wiedzę na temat kultury organizacyjnej i zarządzania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie, prawnych uwarunkowań działalności sektora przedsiębiorstw oraz budowania własnej marki (czy przedsiębiorstwa) w oparciu o design thinking,
- b) umiejętności analizy zjawisk społecznych i trendów, mających wpływ na działanie przedsiębiorstw, a także umiejętności wykorzystania kompetencji miękkich do tworzenia wizerunku oraz kreatywnego projektowania działań biznesowych,
- c) społeczne kompetencje dotyczące etycznej i społecznej odpowiedzialności, jaka wiąże się z projektowaniem działalności biznesowej.

Kierunkowe efekty uczenia się dla rdzenia studiów II st. oraz dla modułów specjalności, będące rozszerzeniem i pogłębieniem efektów dla studiów I st. pozostają zgodne z ogólnoakademickim

profilem kierunku oraz z przyjętą w jego ramach koncepcją kształcenia. Na studiach II st. nacisk kładzie się bowiem na rozszerzanie wiedzy teoretycznej oraz rozwój kompetencji badawczych.

Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów I i II st. znajdują bezpośrednie rozwinięcie w efektach uczenia się dla poszczególnych kursów. W [kartach kursów](#) dla obu stopni znajdują się metody weryfikacji efektów uczenia się, umożliwiające także (pośrednio) stwierdzenie realizacji przez osoby studiujące kierunkowych efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy).

W odniesieniu do ww. Kryterium nie sformułowano zaleceń w poprzedniej ocenie PKA (2017).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1 Treści programowe

Dobór kluczowych treści programowych na kierunku Socjologia jest określony przez program studiów, który spełnia wymogi Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w sprawie wytycznych dotyczących projektowania i ustalania programów studiów wyższych³, wymogi określone w rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów⁴, a także w stosownych zarządzeniach wydawanych przez władze uczelni⁵. Ma ścisły związek z kompetencjami składającymi się na przyjętą sylwetkę absolwenta studiów I i II stopnia oraz założonymi kierunkowymi efektami uczenia się. Uwzględnia aktualny stan wiedzy naukowej oraz metodyki badań w dyscyplinie nauki socjologiczne. Podczas przygotowania programu i planu studiów wzięto pod uwagę aktualne trendy rozwoju tej dyscypliny, a także kierunki badań naukowych prowadzonych przez pracowników Instytutu Socjologii (por. *Kryterium 4*). Wszystkie kursy prowadzone są przez osoby zaangażowane w badania naukowe w obszarach związanych z danym kursem. Realizacja programu jest na bieżąco monitorowana przez Kierunkową Radę ds. Jakości Kształcenia, a przygotowywane przez pracowników sylabusy są oceniane pod kątem zgodności treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się (por. *Kryterium 10*).

2.1.1 Studia I stopnia

Treści programowe na studiach I stopnia na kierunku Socjologia zostały przygotowane zgodnie z koncepcją kształcenia opisaną powyżej w punkcie 1.1 oraz oparte o kierunkowe efekty uczenia się wymienionymi w punkcie 1.2.1. Proponowane kursy mieszczą się w opisanych w punkcie 1.1 modułach: teorie i koncepcje w naukach społecznych, socjologia stosowana oraz struktury i instytucje społeczne. Powiązanie to można prześledzić na przykładzie kursów:

---

³ Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (z późn. zm.) - w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy.

⁴ Rozporządzenie MNiSW z dnia 27.09.2018 w sprawie studiów, poz. 661 z późniejszymi zmianami.

⁵ Zarządzenie Prorektora ds. Kształcenia nr RD.Z.0211.3.2021 UP im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 13 kwietnia 2021 w sprawie zaleceń dotyczących konstruowania i zatwierdzania programów studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2021/22.

- Historia myśli społecznej 1 i 2: zawiera takie treści kształcenia jak: socjologizm, psychologizm czy przełom antypozytywistyczny i socjologia rozumiejąca, które są powiązane z kierunkowym efektem K_W05 („Student zna w zaawansowanym stopniu najważniejsze szkoły i kierunki socjologii klasycznej i współczesnej głoszące poglądy na temat struktur i instytucji społecznych oraz więzi społecznych”).
- Warsztat badacza 1 – badania ilościowe: zawiera takie treści jak planowanie badań ilościowych, formułowanie pytań badawczych i hipotez, konceptualizacja, operacjonalizacja zmiennych, pomiar, dobór próby, które są powiązane z efektem kształcenia K_U03 („Student potrafi formułować pytania i hipotezy badawcze, identyfikować zmienne, tworzyć wskaźniki w oparciu o metodologię badań społecznych oraz ogólnie obowiązujące systemy normatywne”).
- Socjologia zmian społecznych: zawiera takie treści jak teoria podmiotowości czy ruchy społeczne jako czynnik zmiany społecznej, które są powiązane z efektem K_W03 (Rozumie w zaawansowanym stopniu rolę człowieka jako podmiotu konstytuującego struktury społeczne i działającego wewnątrz tych struktur; rozumie zależności między tworzonymi przez człowieka ideami (społecznymi, politycznymi, filozoficznymi) a zmianami w kulturze i społeczeństwie).

2.1.2 Studia II stopnia

Podobnie jak na studiach I stopnia treści programowe na studiach II stopnia zostały przygotowane zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia oraz są oparte o kierunkowe efekty uczenia się. Proponowane kursy mieszczą się w modułach: teorie i koncepcje w naukach społecznych, socjologia stosowana oraz struktury i instytucje społeczne. Ponadto zostały podzielone na 3 grupy:

- 1) obligatoryjne dla wszystkich studentów,
- 2) obligatoryjne dla osób po licencjacie z socjologii
- 3) obligatoryjne dla osób po licencjacie z innych kierunków.

W tym ostatnim przypadku treści kształcenia mają charakter uzupełniający i dotyczą takich kwestii jak teorie socjologiczne (np. kurs Klasyczne teorie społeczne), metodologia (np. Metody i techniki badań socjologicznych), struktury (Struktury społeczne) i zmiany społeczne (Socjologia zmian społecznych). Oprócz tego osoby po licencjacie z innych kierunków wybierają 1 przedmiot z grupy 2) o wartości 3 punktów ECTS. Powiązanie treści programowych z kierunkowymi efektami uczenia się można prześledzić na przykładzie następujących kursów:

- Problemy współczesnych miast zawiera takie treści jak funkcjonowanie miasta w aspektach: demograficznym, społecznym, ekonomicznym, politycznym, kulturowym, infrastrukturalnym, ekologicznym, które są powiązane z kierunkowym efektem uczenia się K_W04 (Rozumie zależności między kształtowaniem się teorii i idei socjologicznych oraz wybranych teorii nauk humanistycznych a procesami zmian w kulturze i społeczeństwie).
- Globalizacja i zmiany społeczno-kulturowe we współczesnym świecie zawiera takie treści jak współczesne migracje, konflikty i narody w dobie globalizacji, co jest powiązane z kierunkowym efektem K_W06 (Rozumie współczesne procesy globalizacji w ich rozmaitych aspektach oraz związane z nimi cywilizacyjne dylematy, a także skutki, jakie procesy te mają dla społeczeństwa polskiego).

Dodatkowo, począwszy od II semestru studenci rozpoczynają zajęcia w ramach wybranej przez siebie specjalności: Kryminologia i dezorganizacja społeczna lub Socjologia biznesu z elementami design thinking. Efekty uczenia się dla poszczególnych kursów są podporządkowane kierunkowym efektom uczenia się, co można prześledzić na przykładzie następujących kursów:

- Socjologia komunikacji i współpracy w zespole dla specjalności Socjologia biznesu z elementami design thinking zawiera takie treści jak: komunikowanie interpersonalne, style komunikacji, komunikacja w zespole, konflikty w komunikacji, co jest powiązane z kierunkowym efektem dla tej specjalności K_W06 (ma wiedzę na temat technik i metod skutecznego prowadzenia negocjacji biznesowych, marketingu i reklamy) i K_W07 (ma wiedzę z zakresu rozwiązywania sporów powstałych w trakcie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej zarówno wewnątrz firmy jak również w środowisku biznesowym).
- Kryminologia dla specjalności Kryminologia i dezorganizacja społeczna zawiera takie treści jak: badania nad przestępczością, przykładowe metody badań wykorzystywane w kryminologii czy teorie kryminologiczne, co jest powiązane z kierunkowym efektem dla tej specjalności K_W03 (posiada pogłębioną wiedzę na temat metod i technik właściwych dla kryminologii i kryminalistyki i potrafi je zastosować w procesie weryfikacji hipotez badawczych dotyczących m.in. uwarunkowań przestępczości) i K_W04 (rozumie zjawiska patologii społecznych, potrafi trafnie rozpoznawać ich przyczyny i skutki, zna także metody zapobiegania im na różnych poziomach).

2.2 Plan studiów z uwzględnieniem ich formy (studia stacjonarne oraz niestacjonarne)

2.2.1 Studia I stopnia

Studia trwają 6 semestrów, w każdym semestrze jest realizowanych 30 punktów ECTS, a więc 60 roku akademickim. Oznacza to, że całkowity nakład pracy studenta rocznie wynosi od 1500 do 1800 godzin. Liczba godzin kontaktowych na studiach stacjonarnych wynosi 685 na I, 730-745 na II i 645-720 na III roku. Liczba godzin kontaktowych jest niższa, przy takiej samej liczbie punktów ECTS, dla kursów do wyboru w języku angielskim. Przykładem jest kurs do wyboru w semestrze V, gdzie studenci dokonują wyboru między kursem Polityka społeczna i Cultural Studies 1. Reading Cultural Texts, oba mają przypisane 5 punktów ECTS, ale w pierwszym łączna liczba godzin kontaktowych na studiach stacjonarnych wynosi 60, a w drugim 30 (na studiach niestacjonarnych jest to odpowiednio 25 i 20).

Liczba godzin kontaktowych na studiach niestacjonarnych jest niższa niż na studiach stacjonarnych i wynosi 435 na I, 425-435 na II i 345-365 na III roku. Całkowity nakład pracy studenta (CNPS) w odniesieniu do punktów ECTS pozostaje podobny, jak na studiach stacjonarnych, co oznacza, że osoba studiująca musi poświęcić więcej godzin na pracę własną. Na przykład podczas kursu Historia myśli społecznej 2 poświęca na lekturę 45 godzin (zamiast 30), a na przygotowanie do egzaminu 35 (zamiast 20). Dokumentują to poszczególne [karty kursów](#).

Układ przedmiotów w planie studiów jest podporządkowany zasadom stopniowania trudności oraz podążania od ogółu do szczegółu, co usprawnia proces osiągnięcia efektów uczenia się. Niektóre przedmioty zostały zgodnie z tymi zasadami podzielone na 2 części omawiane w kolejnych semestrach, np. Historia myśli społecznej 1 i 2 (odpowiednio w I i II semestrze) czy Statystyka 1 i 2 (III i IV semestr). Taka ciągłość dotyczy także filozofii, gdzie najpierw omawiane są jej zagadnienia klasyczne (Główne zagadnienia filozofii, semestr I), a następnie współczesne (Główne nurty filozofii współczesnej, semestr II).

Na początku studiów przeważają przedmioty dające ogólną wiedzę teoretyczną w ramach dziedziny nauk społecznych (np. Psychologia społeczna, Antropologia kulturowa), wprowadzane są też przedmioty zawierające treści kształcenia na temat podstaw socjologii (np. Wstęp do socjologii, Historia myśli społecznej). W kolejnych latach wprowadzane są treści dotyczące bardziej specyficznych aspektów struktur i instytucji społecznych (np. na II roku Makro- i Mikrosocjologia) oraz socjologii szczegółowych (np. na III roku Socjologia kultury czy Socjologia miasta). W ramach modułu Socjologia stosowana omawiane są najpierw treści bardziej ogólne (Metody badań społecznych 1 i 2,

odpowiednio w II i III semestrze), a następnie pojawiają się kursy dające możliwość zastosowania zdobytych kompetencji w praktyce (np. Projekt badawczy w IV semestrze). Po zapoznaniu się z podstawami metod badawczych w semestrze II następuje pogłębienie tej wiedzy z odniesieniem do zagadnień praktycznych (Warsztat badacza 1 i 2 w semestrze III), a dla chętnych możliwość poznania bardziej szczegółowo pewnych metod badawczych (kursy do wyboru Desk research w praktyce i QDA Miner – analiza tekstu i obrazu w semestrze III czy Komputerowa analiza danych ilościowych w semestrze IV).

Kursy do wyboru stanowią ponad 30% wszystkich godzin kontaktowych. Pozwala to studentom indywidualizować tok studiów i pogłębiać zagadnienia szczególnie ich interesujące. Udział kursów do wyboru zwiększa się wraz z czasem trwania studiów. Kursy do wyboru zaczynają się na II roku i prezentują następująco: w III semestrze Desk research w praktyce LUB Socjologia procesów symbolicznych oraz QDA Miner – analiza tekstu i obrazu LUB Socjologia komunikowania społecznego; w IV semestrze Komputerowa analiza danych ilościowych LUB Socjologia codzienności, Sztuka raportowania LUB Translatorium językowe, w V semestrze Socjologia młodzieży i edukacji LUB Socjologia rodziny, Polityka społeczna LUB Cultural Studies 1. Reading Cultural Texts, Socjologia narodu i etniczności LUB Cultural Studies 2. Individual and Collective Identity, w VI semestrze Socjologia migracji LUB Socjologia tożsamości, Socjologia dewiacji i przestępczości LUB Patologie społeczne, Socjologia środków masowego przekazu LUB Socjologia Internetu, Socjologia władzy i polityki LUB Socjologia organizacji i zarządzania. W semestrze V można też wybrać dwa wykłady monograficzne w języku polskim lub jeden w języku angielskim za tę samą liczbę punktów ECTS.

W programie studiów I stopnia uwzględniono lektorat z języka obcego, który odbywa się w semestrze II, III i IV i kończy egzaminem, przypisano mu łącznie 110 godzin kontaktowych i 10 punktów ECTS. Studenci po ukończeniu studiów I stopnia uzyskują kompetencje językowe na poziomie B2. Istnieje też możliwość pogłębienia znajomości języka angielskiego, w odniesieniu do socjologii, podczas prowadzonych w tym języku kursów do wyboru, w tym także translatorium językowego.

W programie studiów I stopnia są również zajęcia z wychowania fizycznego (łącznie 60 godzin, po 30 w III i IV semestrze). Przedmiotowi nie przypisano punktów ECTS (zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa).

Studia na kierunku Socjologia łączą w sobie treści teoretyczne i praktyczne, zatem nauczanie przedmiotów w ramach modułu Socjologia stosowana ma charakter praktyczny. Na przykład podczas kursu Warsztat badacza 1 studenci samodzielnie konstruują narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety), realizują badanie za pomocą techniki CAWI i prezentują wyniki badań; podczas kursu Projekt badawczy tworzą cały projekt badań, narzędzie badawcze, realizują badania i piszą raport z badań. Ponadto, prowadzący w trakcie swoich zajęć często odwołują się do badań własnych, do praktyki badawczej i doświadczenia w zakresie współpracy przy realizacji badań. Na przykład na II roku podczas kursów Statystyka 1 i 2 oraz Komputerowa analiza danych ilościowych studenci analizują dane zastane, wykorzystywane w pracy naukowej osoby prowadzącej, mają tym samym wgląd w przebieg procesu badawczego. Również w przypadku kursów Socjologia miasta czy Socjologia migracji prowadząca odwołuje się do doświadczenia badawczego w zakresie własnej pracy naukowej, do praktyki zastosowania w socjologii miasta i socjologii migracji badań wizualnych, badań mobilnych oraz jakościowych i ilościowych analiz przestrzennych. Często prezentuje studentom opracowane przez siebie narzędzia, raporty z badań oraz materiały empiryczne i sposoby ich analizy.

Podczas niektórych zajęć w ramach modułu Socjologia stosowana osoby studiujące są włączane w proces prowadzenia badań społecznych.

2.2.2 Studia II stopnia

Studia trwają 4 semestry, w każdym semestrze jest realizowanych 30 punktów ECTS, a więc 60 w każdym roku akademickim. Oznacza to, że całkowity nakład pracy studenta wynosi od 1500 do 1800 godzin rocznie. Liczba godzin kontaktowych na studiach stacjonarnych wynosi (nie licząc specjalności): na I roku 220 (zajęcia obowiązkowe dla wszystkich osób studiujących) oraz dodatkowo 245 dla studentów z grupy po licencjacie z socjologii lub 255 dla studentów po innych kierunkach; na II roku natomiast 290 dla wszystkich osób studiujących.

Liczba godzin kontaktowych na studiach niestacjonarnych jest niższa i wynosi: na I roku 160 (zajęcia obowiązkowe dla wszystkich) i dodatkowo 175 dla osób po socjologii i 195 lub 200 (zależy to od liczby godzin na wybranym dodatkowym kursie) dla osób po innych kierunkach; na II roku natomiast 195 dla wszystkich. CNPS w odniesieniu do punktów ECTS pozostaje podobny, jak na studiach stacjonarnych, co oznacza, że osoba studiująca musi poświęcić więcej godzin na pracę własną (dokumentują to poszczególne [karty kursów](#)).

Układ przedmiotów w planie studiów jest, podobnie jak na studiach I stopnia, podporządkowany zasadzie podążania od ogółu do szczegółu, co usprawnia proces osiągania efektów uczenia się. Na początku studiów w przypadku przedmiotów obowiązkowych dla wszystkich uwaga zostaje skierowana na podstawy rozumienia społeczeństwa (Diagnoza społeczna, Statystyki publiczne) oraz na kwestie istotne z punktu widzenia obu specjalności (Socjologia pracy i organizacji). Studenci po licencjacie z socjologii pogłębiają w tym czasie swoją wiedzę socjologiczną, zwłaszcza w odniesieniu do współczesnego świata (Globalizacja i zmiany społeczno-kulturowe we współczesnym świecie, Procesy migracyjne we współczesnym świecie). Pozostałe osoby studiujące uzupełniają wiedzę socjologiczną, a dzięki możliwości wyboru spośród kursów z grupy dla osób po licencjacie z socjologii mogą także pogłębiać tę wiedzę zgodnie z własnymi zainteresowaniami. W kolejnych etapach studiowania pojawiają się kursy dotyczące socjologii szczegółowych istotne z punktu widzenia współczesnego społeczeństwa.

Kursy do wyboru na studiach II stopnia pojawiają się przede wszystkim w postaci modułów specjalności. Te ostatnie rozpoczynają się od II semestru i obejmują po 15 punktów ECTS w semestrze II i III oraz 13 punktów w semestrze IV. Oznacza to, że całkowity nakład pracy studenta wynosi od 375 do 450 godzin w semestrze II i III oraz od 325 do 390 w semestrze IV. Liczba godzin kontaktowych na studiach stacjonarnych wynosi dla specjalności Kryminologia i dezorganizacja społeczna 175 godzin w II semestrze, 165 w III i 175 w IV; a dla specjalności Socjologia biznesu z elementami design thinking - 175 godzin w II semestrze, 155 w III i 140 w IV. Na studiach niestacjonarnych jest to odpowiednio dla specjalności Kryminologia i dezorganizacja społeczna 120, 110 i 110; a dla specjalności Socjologia biznesu z elementami design thinking 135, 125 i 105. Podobnie jak w przypadku innych kursów CNPS na studiach niestacjonarnych pozostaje podobny jak na studiach stacjonarnych, co oznacza, że osoba studiująca musi poświęcić więcej pracy własnej na osiągnięcie efektów uczenia się (dokumentują to poszczególne [karty kursów](#)).

Wyboru kursów osoby studiujące mogą także dokonywać w ramach specjalności. W przypadku specjalności Kryminologia i dezorganizacja społeczna wygląda to następująco: w II semestrze Przemysłowa przestępczość LUB Sztuczna inteligencja na usługach prawa w języku polskim lub angielskim, w III semestrze System dozoru elektronicznego lub Sociology of Evil i Statystyki kryminalne lub Alternatywne metody rozwiązywania sporów, a w IV - Elementy Criminal Justice PL/ANG lub Warsztaty kryminologiczne i Profilowanie kryminalistyczne lub Elementy Grafologii. W przypadku specjalności Socjologia biznesu z elementami design thinking jest to z kolei: w II semestrze Zarządzanie sporem lub Alternatywne metody rozwiązywania sporów, a w III semestrze Podstawy prawne trzeciego sektora lub Aksjologiczny wymiar pracy lub Przemysł 4.0.

W programie studiów II stopnia uwzględniono translatorium językowe, które odbywa się w semestrze I i zapewnia opanowanie języka na poziomie B2+. Ponadto, istnieje możliwość pogłębienia znajomości języka poprzez wybór wykładów monograficznych i innych kursów w języku obcym.

2.3 Metody kształcenia

Metody kształcenia w dużej mierze zależą od specyfiki prowadzonych zajęć, jednak zawsze mają charakter angażujący i aktywizujący studentów, tak aby zdobyli oni umiejętności analizowania zjawisk społecznych, zgodnie z efektem uczenia się K_U01: „Potrafi analizować przyczyny i przebieg złożonych procesów i zjawisk społecznych, wykorzystując właściwe, wyselekcjonowane przez siebie źródła informacji oraz posługując się zdobytą wiedzą teoretyczną”. Wszystkie wymienione poniżej metody kształcenia stymulują osoby studiujące do samodzielności i podejmowania aktywnej roli w procesie uczenia się.

Podstawową metodą kształcenia podczas zajęć z przedmiotów w ramach modułów Teorie i koncepcje w naukach społecznych (np. Współczesne teorie socjologiczne) i Struktury i instytucje społeczne (np. Socjologia zmian społecznych) są wykłady informacyjne i problemowe z użyciem prezentacji multimedialnych, wzbogacone zazwyczaj przez elementy konwersatoryjne. Na zajęciach audytoryjnych i konwersatoryjnych są to dyskusje nad wybranymi problemami, często inspirowane przez przypisaną do zajęć lekturę oraz projekty i referaty studentów. Wpisuje się to w efekty uczenia się K_K01: Jest gotów do dyskusji i traktuje ją jako podstawowe narzędzie poszukiwań intelektualnych; docenia znaczenie niezależności myślenia oraz krytycznego dystansu wobec opinii własnych i cudzych i K_K04: Posiada umiejętność artykułowania i uzasadniania własnych poglądów przy użyciu specjalistycznej terminologii z zakresu socjologii.

Wykorzystywane są również metody zakładające interakcje, dla przykładu podczas zajęć Socjologia komunikowania społecznego uczestnicy odgrywają scenki ilustrujące dane zagadnienie. Natomiast w przypadku zajęć z kursu Socjologia miasta organizowane są tzw. spacerzy badawcze po wybranych dzielnicach Krakowa. Są one przygotowywane we współpracy z Muzeum Miasta Krakowa (oddział konkretnej dzielnicy), zwykle z przewodnikiem, który opowiada historię dzielnicy. Takie wydarzenie ma na celu uwrażliwienie studentów na różne elementy przestrzeni miejskiej oraz na wykorzystywanie metod mobilnych w badaniach społecznych; jak również nauczyć ich dokonywania analiz narracji przewodnika. Studenci zbierają materiał fotograficzny, nagrywają opowieść przewodnika, gromadzą inne materiały, takie jak ulotki, informacje, dostępne filmy itd. Dodatkowo odwiedzają też oddziały Muzeum i oglądają filmy dotyczące dzielnicy, które również były uwzględniane w analizach studentów. Zastosowana metoda wpisuje się w aktywne metody nauczania oraz nauczanie poprzez rozrywkę; wykorzystane narzędzia to wizyty terenowe (w muzeach i miejscach), materiały wizualne, materiały lokalne.

Podczas zajęć w ramach modułu Socjologia stosowana udział wykładów jest mniejszy, dominują za to prace laboratoryjne, warsztatowe oraz własne projekty badawcze osób studiujących. Pozwala to zrealizować efekt uczenia się K_W04: „Zna w zaawansowanym stopniu metody i narzędzia pozyskiwania danych właściwe dla socjologii (ilościowe i jakościowe), pozwalające opisywać grupy i instytucje społeczne oraz procesy zachodzące wewnątrz nich”. Dzięki tym zajęciom studenci zostają przygotowani do prowadzenia pracy naukowej w dyscyplinie socjologia. Można to prześledzić na następujących przykładach:

- na zajęciach Warsztat badacza – badania ilościowe uczestnicy tworzą w grupach projekt badania ilościowego (sondaż), który jest następnie realizowany z wykorzystaniem ankiety online, której wyniki są także analizowane, studenci mogą sami wybrać temat badania;
- podczas zajęć Metody badań społecznych pokazywane i wykorzystywane są narzędzia używane podczas badań, np. oprogramowanie do tworzenia ankiet Lime Survey, kalkulatory doboru próby, a także operacje na bazie danych (tabele krzyżowe, tworzenie skali i indeksów,

czyszczenie bazy danych; podział populacji na decyle; tworzenie próby kwotowej itp.) w systemach Excel lub SPSS;

- w ramach zajęć QDA Miner - analiza tekstu i obrazu omawiany jest program QDA Miner, narzędzie do jakościowej analizy danych;
- na kursie Projekt badawczy ćwiczono są techniki projekcyjne (skojarzenia, uzupełnienia, konstrukcje);
- podczas zajęć Wprowadzenie do badań UX prowadzący korzysta z programów Miro (narzędzie do mapy myśli, tworzenia kreatywnych koncepcji w zespole) i FIGMA (narzędzie do prototypowania aplikacji mobilnych i stron).

W latach 2020-2022, z uwagi na pandemię COVID-19 proces kształcenia był realizowany głównie w sposób zdalny. Forma ta jest nadal stosowana pomocniczo na studiach stacjonarnych. W taki sposób realizowane są np. wykłady dla dużych grup studenckich. Z kolei studia niestacjonarne aktualnie odbywają się wyłącznie w tej formie, o czym zdecydowano, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom osób studiujących. Podstawowym narzędziem pracy zdalnej jest platforma MS Teams oraz narzędzia z pakietu MS Office (m.in. Excel, PowerPoint). Wykorzystywane bywają także Adobe XD, tablety graficzne, testy i quizy internetowe, np. z portalu Kahoot.

Proces nauczania może być dostosowany do szczególnych potrzeb osób studiujących poprzez możliwość ubiegania się przez nie o Indywidualną Organizację Studiów (IOS – por. *Kryterium 3*). Osobom z niepełnosprawnościami oferowane są różne formy wsparcia (por. *Kryterium 8*, pkt 8.1), w tym także odnoszące się do metod dydaktycznych. Dla osób o szczególnych potrzebach przewidziano możliwość skorzystania z pomocy asystentów dydaktycznych czy tłumaczy języka migowego. Materiały dydaktyczne mogą również zostać dostosowane do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

2.4 Praktyki

Studenci kierunku Socjologia (zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych) odbywają obowiązkową praktykę zawodową do końca III roku studiów I stopnia (60 godz., 2 ECTS) lub obóz badawczy (15 godz., 2 ECTS). Przy czym praktyka zawodowa powinna być bezpośrednio związana z tematyką studiów socjologicznych, natomiast celem obozu badawczego jest przede wszystkim przećwiczenie w praktyce metod i technik badań socjologicznych. Program i organizacja zarówno [praktyk zawodowych](#), jak i [obozów badawczych](#) zostały szczegółowo opisane w dokumentach dostępnych na stronie internetowej [IS UKEN](#). Dokumenty te informują studentów, w jakich podmiotach mogą realizować praktyki, jakie są formalne i merytoryczne wymogi dotyczące realizacji i zaliczenia oraz jakie obozy są oferowane w danym roku akademickim. Przed podjęciem praktyki i w trakcie jej realizacji, studenci konsultują się z opiekunem praktyk studenckich dr hab. Aldoną Guzik. Celem praktyki zawodowej studenta jest:

- poszerzanie wiedzy zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania w środowisku pracy,
- rozwijanie kompetencji społecznych,
- poznanie struktur funkcjonowania przedsiębiorstw, firm oraz instytucji,
- pogłębianie wiedzy na temat poszczególnych branż na rynku pracy,
- kształtowanie umiejętności i kompetencji niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, w tym między innymi umiejętności organizacyjnych, współpracy w zespole, nawiązywania kontaktów, prowadzenia negocjacji, rozwiązywania problemów, myślenia analitycznego,
- przygotowanie studenta oraz słuchacza do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania.

Studenci odbywają praktyki zgodnie z zasadami przyjętymi w zamieszczonym na stronie internetowej Instytutu [Regulaminie praktyk](#) dla danego kierunku. Studenci mogą wybrać jeden z trzech sposobów odbywania praktyk:

- samodzielnie wyszukują instytucje, w których chcieliby odbyć praktyki,
- mogą skorzystać z oferty praktyk w organizacjach, z którymi Instytut podpisał porozumienia,
- mogą zostać zrekrutowani przez wykładowców prowadzących grant badawczy na rzecz zewnętrznej Instytucji.

W ostatnich dwóch latach studenci realizowali praktyki w 34 podmiotach (por. Załącznik do Kryterium 2_1). Wśród nich znalazły się firmy badawcze i marketingowe np. (Instytut Badań Opinii IBOR sp. z o.o., czy Fundacja Rozwoju Badań Społecznych), instytucje kultury (m. in. Krakowskie Biuro Festiwalowe, Małopolski Instytut Kultury, biblioteki, wydawnictwa), organizacje pozarządowe i urzędy publiczne (urzędy miasta, urzędy gminy, ośrodki pomocy społecznej, fundacje i stowarzyszenia). Część studentów realizuje praktyki w firmach zajmujących się produkcją dóbr i usług, poznając czynności związane z marketingiem, badaniami konsumenckimi, działami HR lub PR w określonej branży, co sprzyja zapoznaniu się obszarami tematycznymi jednej ze specjalności, którą proponujemy studentom na II stopniu Socjologii. W trakcie praktyk studenci wykorzystują wiedzę i umiejętności poznane na kursach socjologicznych do rozwiązywania problemów praktycznych oraz rozwijają kompetencje społeczne związane z pracą w zespołach. Pozostali studenci realizowali obozy badawcze (por. Załącznik do Kryterium 2_2).

W zależności od miejsca realizacji praktyki oraz formy jej odbywania (stacjonarna, zdalna) student przede wszystkim uczestniczy w różnych działaniach interesariuszy zewnętrznych. Opinię wystawioną przez opiekuna student przedkłada osobie pełniącej na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej funkcję kierownika praktyk. Po zapoznaniu się z kompletem dokumentacji zgodnej z Regulaminem praktyk studenckich na kierunku Socjologia weryfikuje się realizację praktyk i osiągnięcie efektów uczenia oraz podejmuje ostateczną decyzję o zaliczeniu praktyk i wpisuje studentowi zaliczenie do systemu elektronicznego. Studenci posiadający udokumentowane doświadczenie zawodowe, odpowiadające treściom programowym studiowanego kierunku mogą ubiegać się o zwolnienie z obowiązku odbywania praktyk zawodowych. Przez doświadczenie rozumie się okresy wykonywania czynności zawodowych na podstawie: mianowania, umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy wolontariatu bądź w ramach prowadzonej własnej działalności gospodarczej. Okres wykonywania wyżej wymienionych czynności zawodowych lub form aktywności podlegających uznaniu do zwolnienia z odbycia studenckiej praktyki zawodowej nie może być krótszy niż ten przewidziany planami studiów. Warunkiem zwolnienia z obowiązku odbywania praktyk studenckich jest osobiste dostarczenie do opiekuna praktyk dwóch egzemplarzy pisemnego podania o zwolnienie z praktyk oraz dokumentów uzasadniających podanie. Student po uzyskaniu pozytywnej decyzji zwolnienia z obowiązku odbywania praktyk studenckich uzyskuje wpis do Wirtualnej Uczelni Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

W roku akademickim 2019/2020 w wyniku przejścia na tryb nauczania zdalnego oraz problemów z możliwością realizacji praktyk stacjonarnych wywołanych przez pandemię COVID-19, odbyły się obozy badawcze prowadzone przez dr. hab. Mariusza Dziegłewskiego i dr. hab. Piotra Długosza.

Ponadto w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie istnieje możliwość odbycia nieobowiązkowych praktyk, zgodnie z zarządzeniem Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju (Zarządzenie Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju nr RKR.Z.0211.25.2023 z dnia 16 czerwca 2023).

2.5 Organizacja procesu nauczania i uczenia się z uwzględnieniem formy studiów (studia stacjonarne oraz niestacjonarne):

W każdym semestrze zajęcia prowadzone są przez 14 lub 15 tygodni w semestrze. Liczba godzin zajęć w tygodniu nie przekracza 25. Są one rozplanowane tak, aby zapewnić możliwość efektywnego wykorzystania czasu podczas procesu uczenia się. Harmonogram zajęć na dany semestr jest upubliczniany co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem w systemie Wirtualna Uczelnia, dostępnym dla każdego studenta. Podczas układania semestralnych rozkładów zajęć uwzględniane są potrzeby studentów (wystarczające przerwy między zajęciami na odpoczynek i przerwę obiadową) i w miarę możliwości stosowana jest zasada równomiernego obciążenia w każdym dniu i pozostawienia czasu na pracę bez udziału nauczyciela akademickiego. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, natomiast na niestacjonarnych w weekendy (sb-nd) w trybie zdalnym za pomocą platformy Teams.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W odniesieniu do ww. Kryterium nie sformułowano zaleceń w poprzedniej ocenie PKA (2017)

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja na studia stacjonarne i niestacjonarne na kierunek Socjologia w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (IS UKEN) odbywa się co roku zgodnie z wymogami i regulacjami obowiązującymi na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN). Proces ten opiera się o procedury określone przez Senat UP z dwuletnim wyprzedzeniem. Proces aplikacji oraz rekrutacji jest przeprowadzany elektronicznie przy pomocy Systemu Rekrutacyjnego UKEN, co znacznie poprawia komfort osób aplikujących, a także wzmacnia wydajność, usprawniając zdalną obsługę osób ubiegających się o przyjęcie na kierunek. Tryb i zasady rekrutacji na studia na rok akademicki 2022/2023 zostały określone w [Uchwale nr 1.26.04.2021 Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego KEN w Krakowie z dnia 26 kwietnia 2021 roku w sprawie warunków](#) . Ponadto, warunki rekrutacji, podejmowania i realizowania studiów wyższych przez obcokrajowców na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie określa [Zarządzenie nr. R.Z.0211.38.2022 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 9 czerwca 2022 roku w sprawie zasad podejmowania i odbywania studiów wyższych w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie przez cudzoziemców](#)” . Postępowanie rekrutacyjne opiera się na konkursie świadectw maturalnych – na podstawie stworzonego w ten sposób rankingu przyjmowani są kandydaci z najwyższą liczbą punktów. Postępowanie prowadzi Komisja Rekrutacyjna składająca się z Przewodniczącego, Sekretarza oraz członków. Zasady działania Komisji Rekrutacyjnej, jej zadania i uprawnienia określa Zarządzenie nr RKR.Z.0211.20.2022 Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 29 czerwca 2022 roku w sprawie: zakresu zadań i uprawnień przewodniczących oraz zadań i obowiązków sekretarzy Komisji Rekrutacyjnych na rok akademicki 2022/2023 oraz zasad dokonywania wpisów na listę studentów. Kandydatom przysługuje prawo do odwołania się od decyzji Komisji Rekrutacyjnej. Organem odwoławczym w sprawach przyjęć na studia jest Rektor zgodnie z § 89 ust. 6 Statutu Uczelni z dnia 7 września 2020 r. oraz §12 Załącznika nr 1 do Uchwały Nr 1.26.04.2021 Senatu dotyczącej warunków i trybu rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2022/2023 z dnia 26 kwietnia 2021 roku. Warunkiem wstępnym rekrutacji jest posiadanie przez kandydata świadectwa dojrzałości lub innego dokumentu uprawniającego do podjęcia studiów. Zasady

rekrutacji przewidują, że wyniki egzaminów maturalnych przeliczane są w postępowaniu rekrutacyjnym na punkty. Wyniki nowej matury z części pisemnej przeliczane są przez Komisję Rekrutacyjną zgodnie z wytycznymi i rozporządzeniami obowiązującymi w UKEN. Zasady przeliczania wyników egzaminów maturalnych publikowane są w informatorze dostępnym dla wszystkich zainteresowanych na [stronie Uniwersytetu](#). Kandydat ubiegający się o przyjęcie na kierunek Socjologia zobowiązany jest do wniesienia opłaty rekrutacyjnej na wskazane w trakcie procedury rekrutacyjnej konto bankowe.

Weryfikację efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych na innej uczelni określają przepisy wskazane w Regulaminie Studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich obowiązującym w UKEN [Regulaminie Studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich](#). Uznawanie efektów uczenia się uzyskanych na innej uczelni dotyczy studentów przenoszących się na UKEN z innych uczelni, studentów po wznowieniu studiów i zmieniających tryb nauki. Dokumenty te zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia, a także wskazanie ich adekwatności na UKEN oraz na kierunku Socjologia. Zgodnie z rozporządzeniami na Uczelnię może (w miarę wolnych miejsc) zostać przyjęty student innej szkoły wyższej pod warunkiem kompatybilności efektów uczenia się na obu uczelniach. Decyzję o przyjęciu i uznaniu przedmiotów do zaliczenia, kursów i praktyk, podejmuje Dyrekcja Instytutu Socjologii, określając odpowiedni semestr, na jakim będzie kontynuowana nauka. Student ubiegający się o przeniesienie, zobowiązany jest do złożenia w odpowiedniej jednostce (Centrum Obsługi Studenta), wymaganych dokumentów dostępnych na stronach UKEN. Ponadto dokładne informacje można także uzyskać w sekretariacie Instytutu Socjologii oraz w samym Centrum Obsługi Studenta. Kwestie dotyczące potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów szczegółowo opisane są w Uchwale 16/30.09.2019 Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 30 września 2019 roku w sprawie: określenia organizacji procedury potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie [Uchwale 16/30.09.2019 Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 30 września 2019 roku w sprawie: określenia organizacji procedury potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie](#). Uznawalność efektów uczenia się uzyskanych w uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ reguluje Zarządzenie nr RKR.Z.0211.42022 Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju. Zgodnie z §23 Regulaminu Studiów student, który zaliczył pierwszy rok studiów, może odbyć jeden lub dwa semestry studiów w ramach programu Erasmus+ w uczelni lub instytucji zagranicznej na podstawie uzgodnionego indywidualnego programu studiów lub praktyk. Instytutowy Pełnomocnik ds. Programu Erasmus+ ustala ze studentem treść porozumienia o indywidualnym programie zajęć (odbywanych w części za granicą) oraz ustala związane z odbywaniem zajęć poza Uczelnią obowiązki studenta. W szczególnych przypadkach, jeśli pewne efekty uczenia się nie będą mogły zostać zrealizowane w całości lub w części w uczelni lub instytucji zagranicznej, w zawartym porozumieniu o programie studiów powinny zostać wyznaczone różnice programowe wraz ze sposobem i terminem ich realizacji.

Indywidualna Organizacja Studiów (IOS) lub indywidualny plan studiów to rozwiązania skierowane do studentów, którzy znaleźli się w sytuacji uniemożliwiającej im kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych. Są to m.in.: osoby studiujące na dwóch kierunkach studiów, osoby wychowujące dziecko, osoby z niepełnosprawnościami – określone to jest w § 13 Regulaminu Studiów). Tryb IOS (określony w §§ 10-12 Regulaminu Studiów) polega na określeniu przez prowadzących w danym semestrze indywidualnych terminów zaliczeń, egzaminów oraz praktyk zawodowych przewidzianych programem studiów w ramach określonej organizacji roku (§ 10 ust. 2). Student uczący się w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów zobowiązany jest do uzyskania, od wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia w okresie odmiennego trybu studiowania, powiedzenia zgodności programowych z programem studiów i kartami kursu. Zgodę na realizację studiów według indywidualnej organizacji może wydać Dyrekcja Instytutu oraz właściwy Prorektor działający z

upoważnienia Rektora (§10 ust. 3 i 6 Regulaminu Studiów) na uzasadniony wniosek studenta, złożony najpóźniej w pierwszym tygodniu semestru, którego dotyczy. Tryb indywidualnego planu studiowania na uczelni obliguje studenta do uzyskania wszystkich założonych dla programu studiów efektów uczenia się i uzyskania przypisanej programem studiów na danym poziomie kwalifikacji liczby punktów ECTS. Natomiast z Indywidualnego Programu Studiów (określony Regulaminem Studiów §.8-9) może skorzystać jedynie osoba wykazująca wybitne uzdolnienia w zakresie studiowania kierunku, która może m.in. studiować krócej, bądź też otrzymać, za swoją zgodą, dodatkowe zadanie do wykonania. Osobie takiej przydzielony zostaje Opiekun odpowiedzialny zarówno za planowanie jak i bieżące monitorowanie wyżej wzmiankowanego procesu.

Wnikliwej analizie poddawana jest także liczba kandydatów wpisanych na studia. W tym przypadku analizowana są dane statystyczne zestawiające liczbę przyjętych kandydatów oraz ich „ubytek” po pierwszym roku studiów. W przypadku I stopnia największa liczba skreśleń notowana jest po pierwszym roku studiów, w kolejnych latach tendencja ta spowalnia i liczba studentów stabilizuje się. Odmienna tendencja jest obserwowana na II stopniu studiów (por. Załącznik 1.1).

Zgromadzone dane podlegają wnikliwej analizie władz Instytutu oraz Rady ds. Jakości Kształcenia. Wnioski przekazywane są członkom Rady Instytutu i na tej podstawie podejmowane są działania naprawcze, w tym m.in budowanie lepszego przekazu na temat istoty studiów socjologicznych wśród kandydatów. Służą temu przede wszystkim Dni Otwarte Uczelni, w których od lat aktywnie uczestniczy Instytut Socjologii. Innym z kroków jest regularne weryfikowanie planu i programu studiów, co ma wpłynąć na jego atrakcyjność i odpowiadanie na zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego (por. *Kryterium 6*).

Postępy w nauce są monitorowane i weryfikowane na podstawie danych zawartych w systemie Wirtualna Uczelnia. W programie tym są wpisywane zaliczenia poszczególnych kursów, dokonywane przez prowadzących zajęcia. Zgodnie z §4 Regulaminu Studiów egzamin jest sprawdzeniem osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się, założonych w programie studiów dla jednego lub więcej kursów. Egzamin może być przeprowadzony w formie ustnej, pisemnej lub zdalnej bądź przy zastosowaniu wszystkich tych form. Egzaminy i kolokwia zaliczeniowe tradycyjnie odbywają się w formie stacjonarnej. W okresie pandemii od roku akademickiego 2019/2020 do sprawdzenia efektów uczenia się korzystano z technik komunikowania się na odległość. Egzaminy pisemne były przeprowadzane zdalnie między innymi za pośrednictwem platformy MS Teams i z wykorzystaniem formularzy tworzonych w aplikacji MS Forms lub w formie ustnej.

Wykładowcy prowadzą bieżący monitoring postępów studentów poprzez zadawanie pytań, przeprowadzanie zaliczeń częściowych (np. testy, kolokwia, projekty indywidualne i grupowe), analizę przygotowanych referatów, prezentacji i projektów, kontrolę ćwiczeń. O bieżącym zakresie materiału, który trzeba przygotować na zajęcia studenci – zgodnie ze stosowaną w IS dobrą praktyką - są informowani co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem (ustnie lub przez aplikację mailową i/lub MS Teams). Szczegółowa analiza wyników osiąganych przez studentów na egzaminach i zaliczeniach jest dokonywana przez egzaminatorów. Po zakończeniu sesji egzaminacyjnej sprawdza się, czy student uzyskał wszystkie zaliczenia i na tej podstawie zostaje wpisany na kolejny semestr. Kontrolowane są także wymagania wynikające z programu studiów, w tym osiągnięcie założonych dla poszczególnych kursów efektów uczenia się i uzyskanie liczby punktów ECTS wynikającej z planu studiów w terminach zgodnych z organizacją roku akademickiego (§28 ust.2 Regulaminu studiów). Brak uzyskania zaliczenia

semestru w zależności od sytuacji np. ilości niezaliczonych kursów skutkuje tym, że student: uzyskuje wpis warunkowy, może być skierowany na powtarzanie semestru lub skreślony z listy studentów.

Bieżący nadzór nad monitorowaniem postępów studentów sprawuje Prorektor ds. Kształcenia i Rozwoju. Istotny udział w monitorowaniu osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się został przypisany również podmiotom współtworzącym uczelniany Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Zgodnie z §4 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr R.Z.0201-100/2020 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im KEN w Krakowie z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie: wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie Pedagogicznym im KEN w Krakowie [Zarządzenia nr R.Z.0201-100/2020 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im KEN w Krakowie z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie: wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie Pedagogicznym im KEN w Krakowie](#), struktura Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w UKEN obejmuje: Uniwersytecką Radę ds. Jakości Kształcenia, Rady Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków, Koordynatorów kierunkowych, natomiast Senacka Komisja ds. Kształcenia pełni funkcję doradczą. Nadzór nad całością sprawuje Prorektor ds. Kształcenia i Rozwoju. Wnioski z prowadzonego monitoringu postępów studentów służą systematycznemu doskonaleniu procesu kształcenia. Odbywa się to między innymi przez działania o charakterze bieżącym, a zwłaszcza aktywności Dyrekcji Instytutu polegającej na wydawaniu decyzji w indywidualnych sprawach studenckich oraz na pomocy w rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez studentów, w tym sporadycznych sytuacji konfliktowych. Ponadto wspomniane wnioski uwzględnia się przy kształtowaniu programu studiów i harmonogramów zajęć na dany semestr. Dobrą praktyką jest także rozważanie uwag studentów w pracach nad harmonogramem IS UKEN czy uwzględnieniem zapotrzebowania na dodatkowe zajęcia.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się obowiązujące na wszystkich kierunkach prowadzonych w UKEN określone są w Regulaminie Studiów oraz Zarządzeniu nr RD. Z.0211.3.2021 Prorektora ds. Kształcenia Uniwersytetu Pedagogicznego im KEN w Krakowie z dnia 13 kwietnia 2021 roku. Regulamin Studiów określa skalę ocen i ich oznaczenia liczbowe stosowane w Uniwersytecie, a także odpowiedniki w języku angielskim oraz według skali ocen ECTS.

W załączniku do Zarządzenia nr RD.Z.0211.3.2021 Prorektora ds. Kształcenia Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 13 kwietnia 2021 roku znajduje się wzór karty kursu odwołujący się do Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej. Karty kursów uzupełniane są merytorycznymi treściami dotyczącymi poszczególnych przedmiotów przez koordynatorów kursów w porozumieniu z osobami prowadzącymi ćwiczenia/konwersatoria/laboratoria. Formy sprawdzania efektów uczenia się są zaznaczone przez prowadzących w tabeli uwzględniającej formy sprawdzania efektów odpowiednio dla wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Najczęstszą formą sprawdzania w przypadku wykładów są egzamin pisemny lub praca zaliczeniowa. W przypadku pozostałych form zajęć dydaktycznych (ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria) sposoby sprawdzania osiągnięcia efektów uczenia się są dużo bardziej zróżnicowane i zależą od specyfiki danego przedmiotu. Wyboru metod sprawdzania i oceniania osiągnięcia efektów uczenia się dokonują prowadzący poszczególnych przedmiotów. Karty kursów sprawdzane są przez Radę ds. Jakości Kształcenia dla kierunku Socjologia. Zgodnie z §21 ust. 4 Regulaminu Studiów karty kursów powinny być przedstawione studentom najpóźniej na pierwszych zajęciach i zamieszczone na stronach internetowych Instytutu Socjologii nie później niż w pierwszym tygodniu po rozpoczęciu danego semestru. Ponadto §19 ust. 5 Regulaminu Studiów przewiduje, iż student ma prawo wglądu do swoich pisemnych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, w tym recenzji prac dyplomowych. Oceny przechowywane są w formie

elektronicznej w systemie Wirtualna Uczelnia oraz w Centrum Obsługi Studenta w formie dokumentów papierowych. Zakładane sposoby sprawdzania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych ustalane są przez prowadzących w kartach kursów adekwatnych dla każdego przedmiotu. Sposobami sprawdzania efektów uczenia w zakresie wiedzy i umiejętności są w szczególności: egzaminy pisemne oraz kolokwia, w tym egzaminy testowe jednokrotnego i wielokrotnego wyboru oraz egzaminy z pytaniami otwartymi, prace pisemne, projekty realizowane przez studentów samodzielnie lub w grupach, prezentacje, referaty. Sposoby sprawdzania efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych obejmują m.in. udział studentów w dyskusjach czy projekty grupowe. Ważnym elementem w procesie sprawdzania efektów uczenia się są praktyki studenckie. (por. *Kryterium 2* pkt 2.4 oraz Załącznik do *Kryterium 2_1*).

Kompetencje językowe sprawdzane są w ramach egzaminów językowych przeprowadzanych przez osobną jednostkę, jaką jest Centrum Języków Obcych. Zgodnie z Regulaminem Centrum Języków Obcych UKEN końcowe egzaminy językowe na studiach stacjonarnych organizowane są centralnie dla całej Uczelni raz w roku (w sesji letniej), natomiast egzaminy na studiach niestacjonarnych organizowane są dla poszczególnych kierunków studiów w terminach ustalonych przez Centrum w czasie sesji egzaminacyjnej. Egzamin organizowany jest na poziomach: B2 oraz C1. Egzamin przeprowadzany jest w formie pisemnej. Informacje te dostępne są dla wszystkich studentów na stronie [Centrum Języków Obcych](#).

Metody sprawdzania efektów uczenia się są również powiązane z prowadzoną w Instytucie Socjologii działalnością naukową. Studenci kierunku Socjologia angażują się w działalność naukową, czego przykładem są m.in. publikacje naukowe, opracowane przez nich w toku studiów⁶.

Zakres zagadnień, których dotyczą prace etapowe i egzaminacyjne na kierunku Socjologia, wynika z treści programowych zapisanych w kartach kursów objętych planem studiów. Prace mają charakter praktyczno-teoretyczny, łącząc wiedzę teoretyczną z praktyką. Prace etapowe mogą być tworzone indywidualnie lub zespołowo i mogą mieć charakter pisemny lub multimedialny (eseje, referaty, case studies, projekty, projektów multimedialnych w formie np. prezentacji). Kolokwia zaliczeniowe i zadania międzysemestralne stanowią składowe systemu oceny postępu na zajęciach. Metodą stosowaną w trakcie zajęć audytoryjnych (ćwiczeń) jest w przypadku niektórych kursów krytyczna dyskusja nad zadanymi wcześniej tekstami. W ramach zajęć prezentowane są również dodatkowe materiały (np. materiały publicystyczne), stanowiące ilustrację dla omawianych kwestii teoretycznych. Dzięki temu studenci wykształcają umiejętność praktycznej aplikacji ujęć teoretycznych socjologii,

---

⁶ Por. Karolina Gąsior, Martyna Cichosz, Mateusz Szast, *Zaufanie czy nieufność w dobie pandemii?*, w: Bogdan Więckiewicz, Mateusz Szast (red.), *Rodzina i społeczeństwo wobec współczesnych wyzwań polityki społecznej*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2022, ss. 155-185. Punktacja MNiSW: 20.000. Karolina Gąsior, Mateusz Szast, *Święta o tematyce miłosnej w opinii młodzieży studiującej - raport i analiza uzyskanych wyników*, w: Mateusz Szast, Bogdan Więckiewicz (red.), *Obraz rodziny i młodzieży pod koniec drugiej dekady XXI wieku : wybrane aspekty*, Kraków : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2022, ss. 159-194. Punktacja MNiSW: 20.000.; Martyna Cichosz, Karolina Gąsior, Mateusz Szast, *Ideaty współczesnej młodzieży - ujęcie badawcze*, w: Mateusz Szast, Bogdan Więckiewicz (red.), *Obraz rodziny i młodzieży pod koniec drugiej dekady XXI wieku : wybrane aspekty*, Kraków : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2022, ss. 119-158. Punktacja MNiSW: 20.000; M. Szast, K. Gąsior, *Migration strategies and experiences of students - based on own research in 2020*, „Studia Polonijne”, 2021, T. 42, ss. 175-209, ISSN: 0137-5210, punktacja MNiSW: 70.000.

posługiwania się nimi jako realnymi narzędziami interpretacji rzeczywistości, jak również zrozumienia złożoności społecznych postaw. Projekty, podobnie jak inne prace, powstają w czasie trwania kursu i są na bieżąco konsultowane z prowadzącym zajęcia. Dotyczą one w swej tematyce różnorodnych dziedzin nauk społecznych: analiz społeczno-antropologicznych tekstów, filmów a także materiałów internetowych (kurs Socjologia kultury dr. hab. P. Stawińskiego i dr. G. Kubińskiego), wizyt tematycznych w galeriach sztuki, muzeach, kinach (kursy dr hab. A. Guzik, dr hab. P. Rojek-Adamek, dr A. Fiń). Często praktyką na kierunku Socjologia są działania w zespołach zadaniowych (np. kursy dotyczące mediacji i negocjacji dr. M. Szasta). Funkcją tego typu prac jest sprawdzenie nie tylko, czy student potrafi rozwiązać problem, ale czy potrafi jego rozwiązanie uzgodnić ze współpracownikami. Umiejętność współpracy w zespole jest szczególnie ważną kompetencją w pracy socjologa. Dobrą praktyką stosowaną w IS UKEN jest nie tylko współpraca między prowadzącymi i studentami w czasie realizacji badań i projektów, ale także zostawianie szerokiego marginesu swobody przy wyborze tematów prac realizowanych przez studentów. Mają oni do dyspozycji szerokie spektrum tematów i zagadnień, jakie mogą być zrealizowane i dokonują wyboru pod kątem własnych zainteresowań i pasji.

Szczegółowe kwestie dotyczące przygotowania pracy dyplomowej są uregulowane w §36-§46 Regulaminu Studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich obowiązującego w UKEN. Dodatkowo, w związku z ograniczeniami w funkcjonowaniu instytucji w okresie stanu zagrożenia epidemicznego w UKEN przewidziany został zdalny tryb obrony prac dyplomowych za pośrednictwem MS Teams, który regulowany jest Zarządzeniem nr R.Z.0211.34.2022 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 30 maja 2022 roku w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych [Zarządzeniem nr R.Z.0211.34.2022 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 30 maja 2022 roku w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych](#). Praca dyplomowa licencjacka i magisterska przygotowywane są w ramach seminarium dyplomowego. Praca dyplomowa na kierunku Socjologia w Instytucie Socjologii, który jest kierunkiem studiów zawierającym elementy praktyczne, zgodnie z §36 ust. 2 Regulaminu Studiów, powinna mieć charakter aplikacyjny, badawczy, projektowy lub oceniający praktykę w świetle teorii. Student przygotowuje pracę dyplomową pod kierunkiem nauczyciela akademickiego (promotora), posiadającego tytuł naukowy profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora (za zgodą Dyrektora Instytutu, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Instytutu właściwej dla danego kierunku studiów). Student ma prawo do wyboru, w miarę możliwości organizacyjnych jednostki realizującej program kształcenia dla danego kierunku, promotora oraz tematu pracy (§.37 ust.2 Regulaminu Studiów). Stopień realizacji efektów uczenia się oceniany jest przez promotora pracy dyplomowej systematycznie, na każdym etapie jej powstawania. Problematyka pracy dyplomowej powinna być ustalona nie później niż na początku ostatniego roku studiów oraz pozostawać w ścisłym związku z kierunkiem studiów i zainteresowaniami studenta. Realizacja seminarium dyplomowego powinna zakończyć się złożeniem pracy. Praca dyplomowa oceniana jest przez promotora i przez recenzenta. Promotor przeprowadza badanie pracy w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym i załącza raport z jego wynikami. Praca może zostać zatwierdzona, skierowana z powrotem do studenta celem wprowadzenia poprawek bądź uznana za plagiat (sprawa jest w takiej sytuacji kierowana do Komisji Dyscyplinarnej i Dyrekcji Instytutu). Centrum Obsługi Studenta weryfikuje pod względem formalnym dopuszczenie studenta do egzaminu dyplomowego, a następnie sekretariat Instytutu Socjologii wprowadza w aplikacji „Dyplomowanie” skład komisji przeprowadzającej obronę pracy oraz wysyła pracę do wskazanego recenzenta.

Po zakończonej z wynikiem pozytywnym obronie sekretariat Instytutu Socjologii rejestruje pracę w systemie ORPPD Pol-on, a w sytuacji wyniku negatywnego możliwe jest ustalenie nowego terminu obrony. Na zakończenie procesu dyplomowania Centrum Obsługi Studenta przygotowuje dyplom z ewentualnym odpisem w języku angielskim, który w odpowiednim terminie jest odbierany przez studenta. Szczegółowy opis etapów procesu składania pracy dyplomowej zamieszczony jest na stronie internetowej [Centrum Obsługi Studenta](#), do której odnośnik znajduje się także na stronie internetowej Instytutu Socjologii, w zakładce „[Studenci](#)” - „[Egzamin końcowy](#)”. Ponadto, przepisy dotyczące egzaminu dyplomowego są ujęte w Regulaminie studiów. Egzamin dyplomowy jest ostatecznym sprawdzianem realizacji efektów uczenia się. Zgodnie z §44 ust.2 Regulaminu Studiów egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dyrektora Instytutu. W skład komisji wchodzi: Przewodniczący wyznaczony przez Dyrektora Instytutu, Promotor pracy dyplomowej oraz jej Recenzent, przy czym przynajmniej jeden z członków komisji musi posiadać tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Egzamin dyplomowy powinien zostać przeprowadzony w okresie nie dłuższym niż miesiąc od daty złożenia pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Podczas egzaminu dyplomowanego student odpowiada na trzy pytania zadane przez członków komisji. W oparciu o oceny końcowe uzyskane przez studenta w toku studiów z poszczególnych przedmiotów oblicza się średnią ocen, która razem z oceną z pracy dyplomowej (średnia z ocen wystawionych przez promotora i recenzenta) oraz oceną z egzaminu dyplomowego składa się na ostateczny wynik studiów. W szczególnych przypadkach zakres i formę egzaminu dyplomowego określa Rada Instytutu. Komisja egzaminacyjna ustala ostateczną ocenę pracy dyplomowej oraz ocenę z egzaminu dyplomowego, stosując skalę ocen określoną w §25 ust. 1 Regulaminu Studiów. Ostateczny wynik określany jest w dyplomie w skali pięciostopniowej (dostateczny, dostateczny plus, dobry, dobry plus, bardzo dobry).

Od roku akademickiego 2018/2019 praca dyplomowa realizowana jest przez 3 semestry. Tematyka pracy dyplomowej jest dostosowana do indywidualnych zainteresowań studenta z uwzględnieniem zagadnień z kręgu nauk społecznych, znajdujących się w obszarze kształcenia przypisanym do kierunku Socjologia; ponadto koresponduje z zakresem seminarium prowadzonym przez danego promotora i działalnością naukową pracowników Instytutu Socjologii. [Oferta seminariów dyplomowych](#) jest zamieszczona na stronie internetowej Instytutu. Dobrą praktyką stosowaną w Instytucie jest opublikowanie na stronie internetowej [szczegółowych wymogów dotyczących prac licencjackich i magisterskich na kierunku Socjologia](#). Wymogi te doprecyzowują regulacje Regulaminu Studiów, pokazując szczegółowo, jaka powinna być struktura pracy, układ jej rozdziałów itp. Zgodnie z § 37 ust.2 Regulaminu Studiów wyboru konkretnego tematu pracy dyplomowej dokonuje student w uzgodnieniu z promotorem. Dobrą praktyką w tym kontekście jest coroczne opiniowanie tematów prac przez Radę ds. Jakości Kształcenia, co pomaga studentom (i promotorom) właściwie zaprojektować prace. Następnie tematy zatwierdza Rada Instytutu. Prace poruszają często nowatorską problematykę i dotyczą aktualnych zagadnień z dziedziny nauk społecznych, zazwyczaj związanych z badaniami prowadzonymi przez opiekunów naukowych. Egzamin dyplomowy odbywa się według reguł opisanych w §§ 41-44 Regulaminu Studiów. W toku studiów, studenci przygotowują się, według określonych etapów do napisania pracy dyplomowej oraz jej egzaminu.

Już na początku III (lub II) roku studiów studenci zapoznają się z ofertą seminariów dyplomowych. Studenci zapisują się na wybrane przez siebie seminarium przy współpracy Dyrekcji Instytutu Socjologii ze starostą roku. Minimalna liczba studentów w grupie seminaryjnej wynosi 10. Semina dyplomowe w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym obejmują ogółem 45 godzin na I st. oraz 60 godzin na II stopniu

i zgodnie z planem studiów trwają odpowiednio 2 i 3 semestry. Na wniosek studenta i za zgodą promotora seminarium oraz Dyrekcji Instytutu możliwa jest indywidualna organizacja studiów w przypadku seminarium przyznawana na dany semestr.

Efekty uczenia się realizowane przez studentów na zajęciach objętych planem studiów kierunku Socjologia są systematycznie dokumentowane w sposób zależny od przyjętego rodzaju zaliczeń i egzaminów. Dokumentacja ta może obejmować przede wszystkim prace egzaminacyjne i prace zaliczeniowe, a ponadto prezentacje, teksty referatów, eseje czy też innego rodzaju prace pisemne - zależne od przyjętej przez poszczególnych wykładowców metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się. Egzaminy i zaliczenia ustne dokumentuje się poprzez zaprotokołowanie wyników w systemie Wirtualna Uczelnia. Wykładowca niezwłocznie informuje studentów o ocenie z egzaminu lub zaliczenia oraz wprowadzenia jej do systemu Wirtualnej Uczelni. Oceny z wszystkich egzaminów, praktyk oraz kursów kończących się zaliczeniem z oceną umieszczane są w protokole egzaminacyjnym w systemie komputerowym Wirtualnej Uczelni oraz wliczane są do średniej ocen ze studiów.

Od kilku lat karty okresowych osiągnięć studenta prowadzone są w Instytucie Socjologii w postaci wyłącznie elektronicznej. Jednocześnie nie odstępuje się od sporządzania tradycyjnych (papierowych) protokołów egzaminacyjnych, które generowane są w systemie Wirtualnej Uczelni, a następnie drukowane, podpisywane i przekazywane do Centrum Obsługi Studenta. Podpisane dokumenty trafiają do akt osobowych studentów. Pisemne prace egzaminacyjne i zaliczeniowe przechowywane są w sekretariatach właściwych jednostek organizacyjnych albo w odpowiednich zespołach w programie MS Teams/MS Forms lub Moodle. Odnośnie do praktyk zawodowych, ich dokumentacja obejmuje przede wszystkim porozumienia Instytutu Socjologii z jednostkami będącymi podmiotami zewnętrznymi, interesariuszami, skierowania na praktyki, dzienniki praktyk, zaświadczenie o ich odbyciu oraz opinie podmiotów przyjmujących studentów na praktyki. Dokumenty dotyczące praktyk, w tym ich kopie, przesyłane w formie elektronicznej na oficjalny wydziałowy adres opiekunów praktyk, są przez nich archiwizowane zarówno elektronicznie jak i w formie wydruków umieszczanych w aktach studentów.

W przypadku egzaminu dyplomowego dokumentacja obejmuje pracę dyplomową, recenzje i protokoły egzaminów dyplomowych podpisywanych przez członków Komisji. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Warunkiem otrzymania dyplomu ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym.

Monitorowaniem losów Absolwentów zajmuje się Dział Promocji UKEN, w ramach którego funkcjonuje Stanowisko ds. Współpracy z Absolwentami (por. Załącznik 6.5).

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W odniesieniu do ww. Kryterium nie sformułowano zaleceń w poprzedniej ocenie PKA (2017)

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne kadry

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku Socjologia została w ostatnich latach rozbudowana i dokonała awansów naukowych. Obecnie pracownicy stanowią doświadczony zespół badawczo-dydaktyczny o wysokich kompetencjach dydaktycznych, dysponujący dorobkiem naukowym w zakresie różnych obszarów kształcenia z dziedziny nauk społecznych. Ich publikacje pokazują, że prowadzą badania, które wykorzystują w swojej pracy dydaktycznej.

W Instytucie Socjologii zatrudnionych jest 24 pracowników badawczo-dydaktycznych oraz 1 osoba na stanowisku badawczym – 14 osób w Katedrze Metodologii Badań i Komunikacji Społecznej oraz 11 w Katedrze Socjologii Kultury i Zmian Społecznych. Polityka kadrowa oraz stosowane w jej ramach procedury zatrudniania i awansowania pracowników badawczo-dydaktycznych pozwoliły na dynamiczny rozwój kadry. Nawiązano także współpracę ze specjalistami m.in. z dziedziny kryminologii i prawa, którzy prowadzą zajęcia w ramach specjalności. Od 2017 roku zatrudniono 11 osób. Obecnie w IS zatrudnionych jest na pełny etat 7 doktorów habilitowanych, profesorów uczelni oraz 18 doktorów. Awansowało 5 osób, uzyskując stopień doktora habilitowanego.

Kadra prowadząca kształcenie na kierunku Socjologia w IS realizuje badania o wszechstronnej problematyce, łącząc różne perspektywy heurystyczne, metodologie i paradygmaty nauk społecznych. Tematyka prowadzonych badań dotyczy istotnych poznawczo i aktualnych problemów badawczych, skoncentrowanych na ważnych wymiarach życia społecznego. Prowadzone są analizy takich zjawisk i procesów społecznych jak (m.in.):

- cyfryzacja i komunikacja językowa w przestrzeni wirtualnej (dr hab. Marta Juza, prof. UKEN, dr hab. Aldona Guzik, dr hab. Mariusz Dzięglewski, prof. UKEN);
- kultura polityczna i wzory partycypacji politycznej młodych obywateli w Polsce i Europie (dr hab. Radosław Marzęcki, prof. UKEN);
- szkolnictwo zawodowe, wsparcie osób młodych, w tym pozostających poza sferą zatrudnienia i edukacji (z ang. „NEET” – *not in employment, education or training*), rynek pracy i edukacja (dr Damian Liszka, dr Paweł Walawender)
- praca kreatywna i design (dr hab. Paulina Rojek-Adamek, prof. UKEN)
- przemiany kulturowe i tożsamości współczesnych społeczeństw, w tym m.in. religii, etniczności i wielokulturowości (dr hab. Sławomir Kaprański, prof. UKEN, dr hab. Piotr Stawiński, prof. UKEN, dr Anna Fiń, dr Maria Rogińska, dr Michał Warchalą);
- procesy migracji międzynarodowych (dr hab. Mariusz Dzięglewski, prof. UKEN, dr Anna Fiń, dr Małgorzata Krywult-Albańska).
- przemiany małżeństwa i rodziny we współczesnym społeczeństwie polskim, system wartości i najważniejsze cele życiowe młodego pokolenia (dr Bogdan Więckiewicz, dr Mateusz Szast).

Zajęcia na kierunku Socjologia prowadzone są w oparciu o nowoczesne metody i techniki kształcenia. W swojej pracy nauczyciele wykorzystują nowe technologie (por. *Kryterium 2*). Na ocenianym kierunku prowadzone są także zajęcia w języku obcym. Wykładowcy prowadzą ponadto zajęcia w ramach programu Erasmus+, w większości w języku angielskim i rosyjskim.

Wykładowców cechuje wysoki stopień mobilności międzynarodowej. Do jednej z jej form zaliczyć należy gościnne wykłady w zagranicznych uniwersytetach i instytucjach, np. na Uniwersytecie w Oxfordzie (dr Maria Rogińska), Uniwersytecie w Porto (Portugalia; dr hab. Paulina Rojek-Adamek, prof. UKEN, dr hab. Mariusz Dzięglewski, prof. UKEN) oraz na uniwersytetach w Würzburgu i Trieście (dr Anna Fiń).

Wśród osiągnięć naukowych znajduje się także udział w projektach międzynarodowych, jak np. *Mentoring NEETs. Innowacyjna forma doradztwa wspierająca aktywizację edukacyjną i zawodową młodzieży NEET* (we współpracy z South-Eastern Finland University of Applied Sciences, 2019-2021), *DUAL. Ponadnarodowa współpraca w kierunku wspierania kształcenia dualnego w placówkach szkolenia i kształcenia zawodowego* (Program POWER 4.3 Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, 2017-2020), *The fate of young Ukrainians on the labor market in Central Europe* (2022-2024, Program NAWA Urgency Grants), *Innovative Youth Integration Centre as a model for modernisation and cooperation of employment services on a local level* (Grant, Center of European Projects in Warsaw, GRANT_NUMBER: POWR.04.03.00-00-0046/18) oraz wiele innych (por. Załącznik do Kryterium 4_1). Znaczącym osiągnięciem naukowym jest pozyskanie grantu *Opracowanie i upowszechnienie narzędzi wspierających promocję polskiej kultury za granicą* (PolCA, 2022 -2024, Ministerstwo Edukacji i Nauki, program „Nauka dla Społeczeństwa”, nr NdS/533564/2021/2022), w którego realizacji brało udział kilku pracowników Instytutu. Przejawem pozycji naukowej pracowników IS jest przynależność do prestiżowych organizacji, np. European Sociological Association, International Sociological Association czy Polskie Towarzystwo Socjologiczne (badaczki zatrudnione w Instytucie pełnią w tym ostatnim funkcje kierownicze i zasiadają w zarządzie Oddziału Krakowskiego PTS). Wielu pracowników IS należy także do organizacji specjalistycznych i branżowych, tj. Ogólnopolskie Forum Poradnictwa Zawodowego, International Institute For Managing Diversity, Śląskie Obserwatorium Procesów Metropolizacyjnych, Towarzystwo Naukowe Psychologii Klinicznej i Medycyny Behawioralnej i innych.

W latach 2018-2023 aktualnie zatrudnieni pracownicy IS wydali łącznie 253 publikacje za ponad 11 tys. punktów łącznie, w tym 27 monografii oraz 42 artykuły w wysoko punktowanych czasopismach (za co najmniej 70 punktów). Artykuły autorstwa badaczy i badaczek zatrudnionych w Instytucie ukazały się w prestiżowych czasopismach takich jak „Studia Socjologiczne”, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, „Kultura Współczesna”, „Creativity Studies”, „Review of Religious Research”, „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne”, „International Journal of Science Education”, „Journal of Baltic Studies” czy „Memory Studies”. Wiele spośród tych czasopism ma interdyscyplinarny charakter, odzwierciedlając tym samym wszechstronność kadry badawczo-dydaktycznej. Inne koncentrują się na wybranej dziedzinie specjalizacji pracowników, np. socjologii sztuki i designu, socjologii religii czy socjologii polityki. Pracownicy IS zredagowali ponadto i wydali monografie, które publikowane były przez prestiżowe wydawnictwa takie jak Scholar, Nomos, Springer International Publishing, Palgrave Macmillan czy Routledge (por. Załącznik 2.4).

Na ocenianym kierunku założono własne czasopismo „Studia Sociologica”. Obecnie jest ono w trakcie zmiany tytułu, jak również poszerzenia tematyki zagadnień i obszarów badawczych, które będą w nim podejmowane. Nowe czasopismo będzie periodykiem ukazującym się w cyklu półrocznym, w języku polskim i angielskim. Będzie ono poświęcone najważniejszym kwestiom społecznym ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy socjologicznej, filozoficznej i psychologicznej. Celem jest systematycznie zwiększanie publikacji naukowców z renomowanych uczelni zagranicznych.

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

Kadrę IS stanowią w głównej mierze socjologowie. Wszyscy pracownicy Instytutu prowadzą kursy przedmiotowe zgodne z ich kwalifikacjami oraz zainteresowaniami naukowo-badawczymi. Dla przykładu:

Dr hab. Paulina Rojek-Adamek, prof. UKEN

Prowadzi badania dotyczące socjologii sztuki i pracy kreatywnej. Opublikowała kilka monografii i kilkanaście artykułów poświęconych tej tematyce. Jest współautorką i uczestniczką wielu wniosków i grantów badawczych, m.in. „Opracowanie i upowszechnienie narzędzi wspierających promocję polskiej kultury za granicą” (PolCA), 2022 -2024, Ministerstwo Edukacji i Nauki, program „Nauka dla Społeczeństwa”, nr NdS/533564/2021/2022. Uczestniczy aktywnie w szkoleniach podnoszących kompetencje z zakresu swojej specjalizacji oraz w konferencjach w Polsce i za granicą (m.in. kongresach *International Sociological Association*). Na kierunku socjologia w IS prowadzi zajęcia takie jak: *Socjologia designu i reklamy, Public relations, Design thinking*, podczas których korzysta z wyników badań i ustaleń teoretycznych wypracowanych w projektach badawczych oraz napisanych przez siebie artykułów naukowych.

Literatura wykorzystywana podczas prowadzonych zajęć to m.in.:

- Design, dzieci i Minecraft: projektowanie partycypacyjne miasta / Paulina Rojek-Adamek, W: Balansowanie: paradoksy, technologia, przyszłość / pod redakcją Marty Więckowskiej i Patrycji Rudnickiej, Katowice: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, 2018
- Designerzy: rola zawodowa projektanta w oglądzie socjologicznym / Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 2019
- Zarządzanie zmianą: innowacje, organizacje, bezpieczeństwo / redakcja naukowa Jadwiga Mazur, Paulina Rojek-Adamek, Justyna Tomczyk, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2020
- Szkice z socjologii pracy kreatywnej: praca, design, strategie komunikacyjne / redakcja Paulina Rojek-Adamek, Marta Juza, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2022
- Sztuka współpracy: studium grup artystycznych w czasach PRL, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2023 / Paulina Rojek-Adamek, Tomasz Ferenc, Krzysztof Olechnicki, , Xawery Stańczyk.

Dr Maria Rogińska

Prowadzi badania z zakresu socjologia religii oraz relacji nauki i religii w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Jest autorką monografii i kilku wysoko punktowanych publikacji poświęconych tej problematyce. W latach 2021-2022 przebywała na stażu w Campion Hall, na Uniwersytecie Oksfordzkim w Wielkiej Brytanii, pracując nad tematem imaginarium religijnego uczonych, wykorzystując materiały Biblioteki Bodlejańskiej w Oksfordzie (*Visiting Junior Research Fellowship in the Study of Science and Religion*). Od roku 2022, w roli kierowniczkii projektu, realizuje grant Ian Ramsey Centre Studies in Science and Religion, na Uniwersytecie w Oksfordzie, w ramach programu *New Horizons for Science and Religion in Central and Eastern Europe*, finansowany przez Templeton Religion Trust. Prowadzi zajęcia takie jak: *Socjologia religii, Sekularyzacja i desekularyzacja, Antropologia kulturowa, Socjologia codzienności*, w których wykorzystuje wiedzę i kompetencje zdobyte podczas realizowanych badań.

Literatura wykorzystywana podczas prowadzonych zajęć to m.in.:

- Miejsce człowieka we wszechświecie. (Nie)religijne narracje polskich i ukraińskich przyrodników. 2019. *Studia Socjologiczne* 3 (234)
- *Przyrodnicy o nadprzyrodzonym. Światopoglądy fizyków i biologów z Polski i Ukrainy*. Kraków: Nomos, 2021
- *Boundary Work: Academic Perceptions of Faith and Science in Poland and Ukraine*. 2022. “Implicit Religion” 24(1): 63–85

- The Religious Imaginary and the Repressive State: Science-based Beliefs of Ukrainian and Lithuanian Scientists Born in the USSR. 2023. *Sociology of Religion: A Quarterly Review* XX(XX): 1–23

Zatrudnieni w Instytucie Socjologii nauczyciele akademicy angażują studentów do współpracy w projekty badawcze. Kadra zatrudniona w Instytucie podejmuje szereg działań integracyjnych ze środowiskiem lokalnym, w celu umożliwienia studentom poszerzenia wiedzy, nabywania nowych kompetencji oraz umiejętności. Instytut utrzymuje kontakty z pracodawcami, zarówno w celu odbycia praktyk, stażu jak również zaprasza na wykłady ekspertów i praktyków w danej dziedzinie wiedzy. Obecność ekspertów i praktyków zewnętrznych pozwala na połączenie i poszerzenie wiedzy teoretycznej z praktyczną. Daje to możliwość zapoznania się ze specyfiką funkcjonowania różnych instytucji i organizacji, które stanowią potencjalne miejsce przyszłej pracy absolwentów uczelni. Pracownicy instytutu organizują również zajęcia terenowe oraz wizyty studyjne do różnych ośrodków. W ramach Instytutu organizowane są wykłady otwarte, do których zapraszani są wybitni socjologowie z kraju i zagranicy.

Dobre praktyki w zakresie organizacji pracy kadry dydaktycznej obejmują:

- Transparentne zasady zatrudniania biorące pod uwagę kryteria naukowe i dydaktyczne. Kandydat/ka musi wykazać się odpowiednim dorobkiem naukowym (publikacyjnym i grantowym), ale także umiejętnościami i kompetencjami dydaktycznymi.
- Optymalizację planu zajęć dydaktycznych, biorąc pod uwagę preferencje studentów, prowadzących oraz dostępność sal. Uwzględnianie preferencji pracowniczych umożliwia zachowanie równowagi między obowiązkami dydaktycznymi a naukowo-badawczymi (zasada kumulowania zajęć dydaktycznych w 2 lub 3 dni tygodnia);
- Systematyczne weryfikowanie stopnia zadowolenia studentów ze sposobu i jakości prowadzenia zajęć i uwzględnianie uzasadnionych uwag w ich obsadzie (szczegółowe informacje o ewaluacji zajęć dydaktycznych przez studentów znajdują się w *Kryterium 10* i w Załączniku 10).

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Na Uniwersytecie istnieje system wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych, regulowany rozporządzeniami Rektora (m.in. R.Z.0211.20.2022, R.Z.0211.114.2023). Jednym z jego elementów jest system motywacyjny pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych (*Działanie IDUB-04 Excellent Motivation*), służący wspieraniu i wyróżnianiu pracowników, których osiągnięcia naukowe mają zasadniczy wpływ na wyniki ewaluacji działalności naukowej oraz rozwój Uniwersytetu. W jego ramach istnieje możliwość uzyskania dodatkowego wynagrodzenia motywacyjnego będącego w dyspozycji Rektora. Przyznawane są ponadto nagrody jubileuszowe i Nagrody Rektora. W ostatnich latach dodatki motywacyjne oraz nagrody za wyróżniające osiągnięcia w pracy naukowej otrzymało kilku pracowników Instytutu (por. Załącznik 2.4 oraz Załącznik do Kryterium 4_1).

System motywowania i wspierania rozwoju naukowego kadry ma swoje odzwierciedlenie w uzyskanych stopniach naukowych. W trakcie ostatnich pięciu lat pięcioro pracowników Instytutu uzyskało stopień doktora habilitowanego z zakresu dyscypliny nauki socjologiczne (Mariusz Dzięglewski, Aldona Guzik, Marta Juza, Tatiana Majcherkiewicz, Paulina Rojek-Adamek). Dodatkowo plany habilitacji w przypadku kilku innych pracowników Instytutu są bardzo zaawansowane.

Dopełnieniem systemu wspierania i motywowania pracowników w ich rozwoju naukowym jest udział Uniwersytetu w pokrywaniu kosztów udziału w krajowych i zagranicznych konferencjach oraz szkoleniach. Pracownicy IS brali czynny udział oraz uczestniczyli w organizacji kilkudziesięciu konferencji naukowych w kraju i za granicą, m.in. w Czechach, Ukrainie, Gruzji, Wielkiej Brytanii,

Kanadzie i Australii. Innym przykładem jest udział dr Pawła Walawendera w międzynarodowych seminariach metodologicznych w Krakowie w 2022 r., wspólnie z kadłą Instytutu Psychologii Uniwersytetu w Debreczynie (por. Załącznik 2.4 oraz Załącznik do Kryterium 4_1).

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W odniesieniu do ww. Kryterium sformułowano następujące zalecenia w poprzedniej ocenie PKA (2017)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Wdrożenie systemu umożliwiającego indywidualizację procesu identyfikacji potrzeb rozwojowych kadry	Dział Inwestycji i Rozwoju odpowiada za bieżące monitorowanie potrzeb szkoleniowych pracowników. W ub. roku ak. w związku ze zgłaszanymi potrzebami pracowników socjologii dotyczących nowoczesnych metod badań socjologicznych (m. in. okulograficznych) zostały przeprowadzone szkolenia w ramach proponowanych przez ten Dział programów
2.	Standaryzacja kryteriów przyznawania środków przeznaczonych na rozwój	Za standaryzację kryteriów przyznawania środków przeznaczonych na rozwój odpowiedzialny jest Dział Nauki, Dziekan Wydziału oraz Przewodniczący dyscypliny
3.	Zwiększenie transparentności przyznawania nagród	Regulują to istniejący w UKEN Statut Uczelni oraz odpowiednie Regulaminy
4.	Powiązanie opinii i ocen interesariusza wewnętrznego z indywidualną oceną każdego z pracowników naukowo - dydaktycznych	Ocenie pracowników służą m.in. okresowe ankiety ewaluacyjne (opisane w kryt. 10) wypełniane przez studentów. Uzasadnione uwagi i zastrzeżenia do sposobu prowadzenia zajęć omawiane są w trakcie rozmowy pracownika z Dyrekcją instytutu. Z kolei pracownikom, którzy kładą nacisk głównie na dydaktykę i posiadają niewielki dorobek naukowy oferowana jest możliwość przejścia na etat dydaktyczny.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna

Instytut Socjologii znajduje się w budynku głównym UKEN przy ulicy Podchorążych 2. Instytut dysponuje łącznie dziewięcioma salami dydaktycznymi. Na pierwszym piętrze budynku znajduje się sala numer 121 z 33 miejscami. Na drugim piętrze są to sale oznaczone kolejno numerami 213 z 32 miejscami, 214 z 36 miejscami oraz sala 241 także z 36 miejscami. Na piętrze trzecim Instytut Socjologii wykorzystuje sale numer 305 z 22 miejscami, 306 z 10 miejscami, 319 z 34 miejscami, 320 sala komputerowa z 15 miejscami oraz 321 z 24 miejscami. Wszystkie sale wyposażone są w projektory multimedialne oraz tablice suchościeralne, ponadto nowoczesna, wyposażona dodatkowo w laptop sala numer 306 posiada wszelkie udogodnienia konferencyjne. Wszystkie sale ćwiczeniowe zorganizowane są w układzie ułatwiającym prowadzenie zajęć warsztatowych lub w układzie typowym do ćwiczeń audytoryjnych. Instytut do swojej dyspozycji ma również jedną bardzo dużą salę na parterze budynku, którą dzieli z Instytutem Neofilologii - sala nr 30 z 83 miejscami.

Instytut Socjologii dysponuje ponadto łącznie dwunastoma pokojami pracowniczymi. Na drugim piętrze znajdują się pokoje 242 – sekretariat oraz 242a – gabinet dyrektora a także 243 –

sala seminaryjna. Na tym samym piętrze do dyspozycji pracowników pozostają również pokoje 264, 266, 267, 268 oraz 269. Na trzecim piętrze Instytut korzysta z pokoi numer 303, 304, 307 oraz 318.

Pokoje wyposażone są w komputery oraz drukarki. W każdym pokoju pracowniczym znajduje się co najmniej jeden punkt sieci strukturalnej budynku, dzięki której zapewniony jest dostęp do Internetu (łącze stałe) i podłączenia sieci telefonicznej. W Sekretariacie Instytutu znajdują się laptopy pozostające do dyspozycji pracowników celem użycia do prowadzenia zajęć. W sekretariacie znajduje się ponadto nowoczesne urządzenie wielofunkcyjne do dyspozycji pracowników oraz w miarę możliwości studentów. Zarówno pracownicy jak i studenci posiadają nieograniczony bezprzewodowy dostęp do Internetu we wszystkich pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, oraz w innych częściach budynku, z których korzystają podczas studiów oraz pracy w celu przygotowania się do zajęć.

Wszystkie sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są w pełni zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej/zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Instytut dysponuje pracownią komputerową (sala 320) wyposażoną w 15 stanowisk dla studentów oraz stanowisko dla nauczyciela, posiada licencję na specjalistyczny program PS IMAGO PRO. Tym samym Instytut dysponuje możliwością 90 instalacji na komputerach uniwersyteckich oraz 250 instalacji na komputerach prywatnych studentów i pracowników. Wykorzystywane obecnie przez Instytut Socjologii moduły to IBM SPSS StatFsztuistics Base - IBM SPSS Custom Tables - IBM SPSS Regression - IBM SPSS Advanced Statistics. Do dyspozycji studentów oraz pracowników znajduje się ponadto 10 licencji oprogramowania służącego badaniom jakościowym QDA MINER. Instytut Socjologii korzysta także z aplikacji ankietowej LIME SURVEY, która wykorzystywana jest między innymi do przeprowadzania ankiet ewaluacyjnych wśród studentów.

Pracownia dysponuje także infrastrukturą i urządzeniami wykorzystywanymi w badaniach terenowych. Pracownia udostępniana jest studentom, którzy prowadzą badania własne. Wykorzystywane oprogramowanie w pełni odpowiada aktualnym rozwiązaniom stosowanym w działalności naukowej oraz umożliwia prawidłową realizację wszystkich zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Na mocy Zarządzenia Nr R/Z 0201-25/2020 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dn. 31 marca 2020 r. z Pracowni Badań Społecznych działającej w IFiS (IS) utworzone zostało Centrum Badań i Innowacji inLAB. Obecnie centrum dysponuje trzema pomieszczeniami w budynku przy ul. Jęczmiennej 9. Są to biuro Dyrektora Centrum, pomieszczenie pracownicze zajmowane przez Specjalistę ds. Projektów oraz multi-room, który wykorzystywany jest do spotkań online, podczas realizacji badań (np. mini CATI, IDI) oraz na potrzeby szkoleń ankietarskich lub staży studenckich.

InLAB dysponuje ponadto sprzętem komputerowym i biurowym, który częściowo pozyskany został z Instytutu Socjologii, specjalistycznym oprogramowaniem wspierającym realizację badań jakościowych i ilościowych, własną platformą do badań sondażowych oraz sprzętem niezbędnym podczas realizacji badań terenowych (dyktafony). Ponadto inLAB posiada dostęp do Laboratorium Eyetrackingowego

znajdującego się w Instytucie Bezpieczeństwa i Informatyki, z którego korzysta na zasadzie współpracy w badaniach UX (np. testowanie stron internetowych, aplikacji mobilnych etc.).

Wszyscy studenci Instytutu Socjologii, nauczyciele akademicki oraz pracownicy administracji mają dostęp do platformy e-learningowej Moodle oraz uczelnianej poczty elektronicznej. Osoby prowadzące zajęcia zdalne (kształcenie na odległość) ze studentami kierunku Socjologia korzystają z platformy MS Teams, do której pełny dostęp wraz z aplikacją Microsoft Office 365 zapewnia Uniwersytet. Studenci socjologii korzystają ponadto z ogólnouczelnianej infrastruktury dydaktycznej, sportowej i rekreacyjnej. Dostęp do danych o kursach wymaganych do zrealizowania w poszczególnych semestrach i prowadzących je nauczycielach akademickich, programach, wynikach rekrutacji na kursy do wyboru, przypisaniu do grup studenckich, harmonogramach zajęć, uzyskanych zaliczeniach i ocenach, a także do wszelkich pozostałych informacji związanych z przebiegiem i organizacją studiów zapewniany jest za pomocą systemu informatycznego Wirtualna Uczelnia. Platforma ta umożliwia także umieszczanie ogłoszeń i wysyłanie wiadomości. Studentom Uniwersytetu oferowana jest elektroniczna usługa mLegitymacja, dostępna w ramach bezpłatnej rządowej aplikacji mobilnej mObywatel, dostarczanej przez Ministerstwo Cyfryzacji. Rozwiązanie to ułatwia potwierdzenie tożsamości studenta wraz z przysługującymi mu uprawnieniami, ulgami czy zwolnieniami.

Wszyscy pracownicy Uniwersytetu mają dostęp do elektronicznego [Jednolitego Systemu Antyplagiatowego](#), dostępnego za pomocą przeglądarek internetowych pod adresem. System ten pozostaje zintegrowany z innymi systemami informatycznymi Uniwersytetu, do którego logowanie odbywa się za pomocą tych samych danych dostępowych, które służą do logowania się do innych aplikacji Uniwersytetu.

Działalność badawczo-dydaktyczną Instytutu Socjologii wspiera sieć biblioteczno-informacyjna Uniwersytetu, w skład której wchodzi Biblioteka Główna, Biblioteka Nauk Społecznych oraz inne biblioteki dziedzinowe znajdujące się w budynku przy ul. Podchorążych 2 w Krakowie.

Biblioteka Główna czynna jest od wtorku do piątku w godz. 9.00 – 19.00 oraz w sobotę i w poniedziałek w godz. 9.00 – 15.00, dzięki czemu zapewnia dogodny dostęp do swoich zasobów wszystkim studentom i pracownikom. Zarówno studenci, jak i wykładowcy mają pełny dostęp do katalogu komputerowego, który rejestruje księgozbiór Biblioteki Głównej, jak i bibliotek dziedzinowych. Dostępny jest również tradycyjny katalog alfabetyczny, wykazujący pozycje nieopracowane elektronicznie. Sieć dysponuje bardzo bogatym księgozbiorem z dziedziny socjologii w liczbie egzemplarzy zapewniającej studentom swobodny dostęp. Biblioteka udostępnia zasoby informacji naukowej zarówno w formie tradycyjnej jak i elektronicznej. Składają się na nie książki w postaci papierowej obecnie około 560 266 vol. w całym systemie oraz około 357 481 vol. w Bibliotece Głównej. Studenci posiadają również dostęp do bazy czasopism – obecnie około 44 057 tytułów w całym systemie, w tym wiele tytułów poświęconych socjologii.

Studenci posiadają ponadto nieograniczony dostęp do pełnotekstowych oraz bibliograficznych baz danych o zasięgu międzynarodowym zakupionych w ramach licencji krajowej, wśród których dla socjologów szczególnie pomocne są Academic Search Ultimate, ERIC, MasterFILE Premier (dostępne na platformie EBSCOhost) oraz Science Direct, SPRINGER, ProQuest i Web of Science. Są one dostępne (bez logowania) z komputerów sieci uczelnianej oraz (po zalogowaniu się na platformie PulseSecure) z komputerów domowych użytkowników. Dla studentów dostępne są ponadto elektroniczna czytelnia pełnotekstowych książek Ibuk Libra PWN (obecnie blisko 5989 publikacji, w tym podręczniki akademickie z socjologii) oraz Repozytorium UKEN, którego celem jest gromadzenie i upowszechnienie

dorobku naukowego pracowników oraz promowanie badań naukowych prowadzonych w Uniwersytecie (10 586 dokumentów). Pedagogiczna Biblioteka Cyfrowa prezentująca najcenniejsze i najstarsze zbiory Biblioteki Głównej (7430 dokumentów).

Biblioteka tworzy również własne bibliograficzne bazy danych rejestrujące między innymi dorobek naukowy „Bibliografię Publikacji Pracowników i Doktorantów UKEN” oraz bazę rejestrującą rozdziały z monografii wieloautorskich oraz artykuły z czasopism znajdujących się w zbiorach Biblioteki Głównej. Baza obejmuje ponad 54 309 rekordów. Dodatkowo studenci oraz pracownicy mają dostęp do 85 292 pozycji w ramach tzw. Bibliografii zagadnieniowej.

Każdego roku akademickiego prowadzone są szkolenia biblioteczne z zakresu obsługi katalogów oraz wyszukiwania informacji w polskich i zagranicznych bazach danych. Realizowane są także zamawiane przez pracowników naukowych dodatkowe seminaria poświęcone strategiom wyszukiwania, selekcji i opracowaniu danych bibliograficznych z konkretnej dziedziny lub zagadnienia.

W bibliotece działa Wypożyczalnia Międzybiblioteczna, która sprowadza materiały biblioteczne z bibliotek krajowych i zagranicznych w przypadku, gdy nie posiada ich żadna biblioteka w Krakowie. Do korzystania z Wypożyczalni Międzybibliotecznej uprawnieni są wszyscy pracownicy UKEN, studenci i doktoranci, a także za zgodą kierownika Oddziału Udostępniania Zbiorów – inne osoby. Biblioteka Główna UKEN oferuje również miejsca pracy z książką, możliwość podłączenia laptopów do sieci uczelnianej wraz z możliwością skorzystania z WI-FI. Biblioteka dysponuje 80 miejscami do pracy cichej, dostępne są także miejsca dla osób z niepełnosprawnościami – są to 2 stanowiska dla osób niedowidzących ze specjalnym oprogramowaniem, 4 stanowiska komputerowe – skaner, drukarka i urządzenia wielofunkcyjne oraz dodatkowy komputer w osobnym miejscu. Dla studentów przeznaczony jest również jeden czytnik do mikrofilmów – wydzielone stanowisko. Biblioteka dysponuje ponadto 1 stanowiskiem do cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej ACADEMICA (oprogramowanie biblioteki narodowej z dedykowanym terminalem).

Infrastruktura Biblioteki dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (podjazd dla wózków inwalidzkich, odpowiednio szerokie i pozbawione progów drzwi, winda docierająca do Czytelni Czasopism na poziomie -1, oznakowanie w języku Braille’a, duża kolekcja audiobooków) Kilku pracowników posługuje się językiem migowym w stopniu podstawowym.

Biblioteka Nauk Społecznych gromadzi księgozbiór m.in. dla Instytutu Socjologii oraz całej społeczności akademickiej. Biblioteka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00 – 15.00, w soboty zjazdowe na studiach niestacjonarnych w godzinach 9.30 – 13.30. Biblioteka zajmuje 3 pomieszczenia (wypożyczalnia, czytelnia, magazyn) o łącznej powierzchni 120m². Biblioteka Nauk Społecznych wyposażona jest w 8 komputerów (3 do dyspozycji pracowników i 5 dla studentów w czytelni, drukarkę (dla pracowników) oraz skaner (w czytelni). Stan księgozbioru z zakresu socjologii obejmuje około obecnie 901 pozycji wydanych w okresie ostatnich dziesięciu lat (2013-2023).

Najnowszym przykładem procesu doskonalenia Instytutu Socjologii oraz szeroko rozumianych zasobów naukowych są obecnie prowadzone prace dla pogłębienia współpracy międzynarodowej w ramach International Academic Network Initiative. Inicjatywa ta umożliwi kontakty z instytucjami zagranicznymi oraz ich pracownikami celem wspólnych grantów, konferencji czy publikacji w obszarze socjologii. International Academic Network Initiative jest platformą, środowiskiem wspierającym wspólne badania, organizację seminariów, warsztatów oraz konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym a także przewiduje grupową wymianę studentów w celach dydaktycznych czy

koordynację wizyt studyjnych. Inicjatywa przewiduje wsparcie studentów w zdobywaniu międzynarodowych doświadczeń oraz umożliwia lepsze poznanie ich zainteresowań poprzez zaangażowanie w funkcjonowanie całego instytutu. Inicjatywa ma także wzmacniać budowanie potencjału naukowego pozwalającego na dalszy rozwój, zwłaszcza w kontekście międzynarodowych programów badawczych.

W związku z rosnącymi potrzebami prowadzenia zajęć na odległość, Instytut Socjologii zorganizował stanowiska do prowadzenia zajęć zdalnych. Obecnie istnieje już taka możliwość w każdym pokoju pracowniczym.

Obiekty należące do bazy badawczo-dydaktycznej Uniwersytetu są systematycznie remontowane, unowocześniane i dostosowywane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz do wymogów bezpieczeństwa. Zgodnie z międzynarodowymi standardami systematycznie rozwija się i wdraża kompleksowe udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami. Obejmują one głównie:

- dostępność architektoniczną, w tym udogodnienia i dostosowania w obrębie parkingów, wejść do budynków, wind, ciągów komunikacyjnych;
- oznaczenia pomieszczeń i innych części budynków oraz systemy sygnalizacji i nawigacji;
- wyposażenie sal dydaktycznych, bibliotek i innych pomieszczeń dostępnych dla studentów;
- dostosowania w obrębie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
- elektroniczne systemy zdalnej komunikacji multimedialnej;
- udogodnienia i dostosowania w obrębie systemu biblioteczno-informacyjnego, w tym urządzenia elektroniczne i specjalistyczne oprogramowanie zwiększające dostępność informacji i materiałów edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi;
- dostosowywanie i zapewnianie dostępności stron internetowych;
- odpowiednie dostosowanie i wyposażenie infrastruktury i części pomieszczeń w domach studenckich;
- specjalne udogodnienia w obrębie infrastruktury Uczelni wykorzystywanej do zajęć z wychowania fizycznego.

Opracowywaniem i realizowaniem projektów obejmujących wprowadzanie nowych dostosowań oraz monitorowaniem działania funkcjonujących na Uniwersytecie udogodnień zajmuje się Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami będące jednostką ogólnouczelnianą.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

W odniesieniu do ww. Kryterium sformułowano następujące zalecenia w poprzedniej ocenie PKA (2017)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zwiększyć liczbę pokoi pracowniczych	W związku z przekształceniem IFiS w IS zachowaliśmy dotychczasowe pokoje i stale je doposażamy z kosztów pośrednich pozostających w dyspozycji Dyrektora IS (komputery, drukarki itp.)

2.	Umieścić pracownię Badań społecznych (obecnie In Lab) w pomieszczeniu przeznaczonym dla potrzeb jej działania	W okresie sprawozdawczym pracownia InLab została przeniesiona do budynku UKEN usytuowanego na ul. Jęczmiennej, który jest bardzo dobrze wyposażony i nowoczesny.
3.	Poprawić estetykę infrastruktury	W budynku na ul. Podchorążych przeprowadzono remonty pokoi pracowniczych, sal wykładowych oraz sekretariatu IS. W UKEN w 2023 roku przeprowadzono konkurs na mural w strefie studenta oraz zorganizowano miejsca przyjazne dla studentów.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

W Załączniku do Kryterium 5_1 zamieszczamy filmik nagrany przez naszych studentów - ilustrujący miejsca, w których studenci socjologii spędzają czas w UKEN.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie konstruowania, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz w zakresie wpływu na rozwój kierunku przebiegała w latach 2019-2023 zarówno w sposób sformalizowany, jak i niesformalizowany. Sformalizowany charakter miała współpraca w ramach projektu uczelnianego „Uczelnia najwyższej jakości - UP to the top” (por. niżej pkt. 1). W zakresie działań sformalizowanych mieści się również zawieranie pisemnych porozumień z interesariuszami o współpracy („bezkosztowej” (por. pkt. 2)) oraz współpraca w zakresie organizacji praktyk studenckich (pisemne porozumienia w sprawie organizacji niepedagogicznych praktyk studenckich (pkt. 3)). Częściowo sformalizowane (udokumentowane) były działania polegające na pozyskiwaniu - z wykorzystaniem ankiety elektronicznej - opinii od podmiotów zewnętrznych na temat programu kształcenia (pkt. 4) oraz monitorowanie potrzeb partnerów i interesariuszy, z uwzględnieniem możliwości odbywania przez studentów praktyk studenckich (pkt. 5). Ponadto, Instytut wykorzystuje ogólnouczelniane badania studentów i absolwentów (pkt. 6) w celu monitorowania zasadności wprowadzania zmian w programie i organizacji studiów. W zakresie formalnej współpracy mieści się również zatrudnianie w roli pracowników dydaktycznych (w ramach godzin zleconych) przedstawicieli innych podmiotów (pkt. 7)

Instytut starał się wdrażać rozwiązania zalecone przez PKA angażując studentów w realizację własnych badań grantowych, badań zleconych i wdrożeniowych (pkt. 8). Pracownicy prezentowali również studentom koncepcje realizowanych badań i raporty z badań w ramach prowadzonych kursów (pkt. 9).

Nieformalna współpraca w zakresie konstruowania, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz w zakresie wpływu na rozwój kierunku w latach 2019-2023 opierała się na indywidualnie utrzymywanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych kontaktach z otoczeniem zewnętrznym, w związku z realizacją własnych projektów naukowych i wdrożeniowych. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym w zakresie realizacji własnych projektów badawczych miała charakter zarówno formalny, jak i nieformalny, jednak, co się tyczy wynikającej z niej współpracy ukierunkowanej na jakość kształcenia, znaczną część tej współpracy należy traktować jako nieformalną, gdyż formalne umowy dotyczyły zazwyczaj realizacji przedsięwzięć badawczych, co stanowi specyfikę działalności socjologów, nie zaś warunków angażowania studentów w te przedsięwzięcia. Mimo to część realizowanych we współpracy z otoczeniem przedsięwzięć badawczych powodowała nieformalne włączanie studentów

w różne inicjatywy. Przykładem jest realizacja wizyt studyjnych oraz innych działań angażujących studentów, w tym także organizacja spotkań z przedstawicielami podmiotów zewnętrznych w ramach zajęć, dodatkowych wykładów lub działalności koła naukowego (pkt. 10)

1. Organizacja „okrągłego stołu” w ramach uczelnianego projektu „Uczelnia najwyższej jakości UP To The Top” (2019) – zakres: ocena programu studiów, rozpoznanie potrzeb instytucji i organizacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji zatrudnianych po studiach pracowników

Realizacja projektu „Uczelnia najwyższej jakości UP To The Top” była wyrazem współpracy w zakresie realizacji programu z pracodawcami, a także stanowiła jedną z form systematycznej oceny tej współpracy. Projekt wpisywał się również w oba standardy kształcenia – gdyż w oparciu o przedstawione przez pracodawców, studentów i absolwentów sugestie zostały wypracowane rekomendacje w zakresie zmiany, które w kolejnych latach były systematycznie wdrażane.

W 2019 roku z udziałem potencjalnych pracodawców, studentów i absolwentów socjologii w ramach uczelnianego projektu „Uczelnia najwyższej jakości UP To The Top” odbyło się spotkanie „Okrągły stół” (2019), podczas którego ocenie uczestników (potencjalni pracodawcy, przedstawiciele studentów i absolwenci) został poddany program studiów dla kierunku socjologia, z ukierunkowaniem na ocenę jego adekwatności względem potrzeb rynku pracy. Dyskusja była prowadzona również w oparciu o wyniki badań ankietowych (por. Załącznik do Kryterium 6_1), przeprowadzonych w ramach projektu wśród studentów kierunku Socjologia (m.in. na temat oceny uzyskiwanych efektów uczenia się, dotychczasowych doświadczeń zawodowych, w kontekście wykorzystywania w pracy wiedzy, umiejętności i kompetencji miękkich, oceny zasad organizacji praktyk studenckich oraz merytorycznych aspektów praktyk i innych uwarunkowań znaczących z punktu widzenia jakości kształcenia).

W ramach dyskusji pracodawcy przedstawili swoje oczekiwania względem praktykantów, nowych pracowników oraz swoje doświadczenia z zakresu zatrudniania nowych pracowników – absolwentów kierunku socjologia i studiów humanistycznych. Własne sugestie przedstawili również przedstawiciele studentów. Z dyskusji został sporządzony raport (por. Załącznik do Kryterium 6_2), który zawierał wnioski i rekomendacje (m.in. dot. zwiększenia liczby zajęć praktycznych i zmniejszenia liczby studentów w grupach, wprowadzenia większej liczby zajęć na II poziomie studiów z zakresu metod i technik badawczych, zwiększenia liczby zajęć do wyboru, zwiększenia liczby godzin translatorów, zwiększenia częstości zadawania prac domowych w formie esejów, zmian w zakresie organizacji praktyk zawodowych, wprowadzenia wizyt studyjnych, częstszych przeglądów sprzętu komputerowego w salach, zwiększenia częstości prowadzenia ewaluacji zajęć, możliwości instalowania oprogramowania do analiz na komputerach domowych, omawiania prac zaliczeniowych). Raport z „okrągłego stołu” został przedstawiony Radzie Programowej, która zdecydowała o częściowym wprowadzeniu zmian (por. Załącznik do Kryterium 6_3). Dalsze zmiany z uwzględnieniem rekomendacji z „okrągłego stołu” oraz innych źródeł wprowadzane były w późniejszych latach (por. Załącznik do Kryterium 6_4).

2. Pisemne porozumienia o współpracy z interesariuszami

Instytut Socjologii od wielu lat zawiera umowy o współpracy z interesariuszami, niepociągające za sobą zobowiązań finansowych. W bazie interesariuszy i partnerów na dzień 1 grudnia 2023r. znajduje się 36 podmiotów (por. Załącznik do Kryterium 6_5). Zawarte umowy ułatwiają pracownikom Instytutu Socjologii kontaktowanie się z interesariuszami w sprawach bieżących (ustanawiane są osoby do kontaktu) a studentom ułatwiają poszukiwanie i podejmowanie praktyk (w porozumieniach interesariusze wyrażają gotowość przyjmowania studentów na praktyki). Informacje zawierane są w bazie porozumień, która udostępniana jest studentom poszukującym praktyk, staży i innej możliwości współpracy – np. przy pisaniu prac licencjackich i magisterskich. Studenci na ogół jednak korzystają z bazy w ograniczonym zakresie – częściej decydują się na poszukiwanie praktyk samodzielnie lub decydują się na alternatywę w postaci wzięcia udziału w obozach badawczych prowadzonych przez pracowników.

3. Praktyki studenckie oraz szkolenia dla studentów organizowane z udziałem interesariuszy zewnętrznych

W latach 2018-2023 z zawartych porozumień z interesariuszami w celu odbycia praktyk skorzystało kilkanaście osób (które zdecydowały się na praktyki w Fundacji Court Watch Polska, BD Center (firma badawcza); w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Krakowie, Izbie Przemysłowo Handlowej/ Centrum Arbitrażu i Mediacji, Stowarzyszeniu „Nigdy Więcej” i w Aktywatorze Biznesu). W tym czasie Instytut współpracował wielokrotnie z Fundacją Court Watch Polska w zakresie organizacji praktyk. W ramach ww. współpracy wielokrotnie były organizowane szkolenia dla studentów z zakresu metod obserwowania rozpraw. Studenci, którzy zdecydowali się zostać obserwatorami rozpraw otrzymywali od organizacji formalne zaświadczenia, na ich podstawie uzyskiwali zaliczenia praktyk. Współpraca z Fundacją wpisywała się w program kształcenia dla specjalności Kryminologia i Dezorganizacja społeczna. Podobny charakter miała współpraca ze Stowarzyszeniem „Nigdy Więcej”, które w 2019 roku zorganizowało szkolenie dla studentów z zakresu krytycznej analizy mediów, również w formie umożliwiającej zaliczenie praktyk.

4. Pozyskiwanie opinii od podmiotów zewnętrznych na temat programu kształcenia

Opinie od podmiotów zewnętrznych na temat programu kształcenia są pozyskiwane przy pomocy ankiet internetowych, które przesyłane są do interesariuszy, z którymi zostały zawarte formalne porozumienia o współpracy, a także do innych interesariuszy, w zależności od potrzeb. Ostatnie badanie zostało wykonane w 2023 roku. Ankietę wypełniło 7 podmiotów (Aktywator Biznesu, Fundacja Judaica, Stowarzyszenie Mediatorzy Polscy z Krakowa i Rzeszowa, Stowarzyszenie Romów Polskich, Straż Miejska w Krakowie i Urząd Marszałkowski w Krakowie. Badani (n=7) odpowiadali na pytanie o zapotrzebowanie na określony rodzaj wiedzy, umiejętności i kompetencji (ściśle związanych z efektami uczenia się kształcenia) od nowych pracowników-absolwentów kierunku Socjologia. Każdy z efektów uznany został przez większość za „bardzo ważny” lub „raczej ważny”. Badani najczęściej oczekiwali od studentów znajomości zmian zachodzących w kulturze społeczeństwa, umiejętności samodzielnego poszerzania wiedzy, prowadzenia dyskusji, krytycznego myślenia i przestrzegania etosu zawodowego.

Większość badanych za odpowiednie uznała proporcje liczby wykładów i ćwiczeń, choć pojawiały się sugestie o zwiększenie liczby godzin praktycznych. Inne – jednostkowe – sugestie dotyczą wprowadzenia tutoringu i mentoringu oraz umożliwienia studentom pisania wniosków o granty w ramach współpracy z NGO's (por. Załącznik do Kryterium 6_6).

5. Monitorowanie potrzeb otoczenia zewnętrznego i możliwości współpracy

Instytut monitoruje możliwości współpracy z otoczeniem zewnętrznym, przy pomocy ankiet internetowych. Informacje o potrzebach interesariuszy przesyłane są do wszystkich pracowników Instytutu. Ostatni monitoring odbył się w 2023 roku. Podmioty (n=5) wyraziły swoją gotowość do współpracy w zakresie: 1) przeprowadzenia wykładów i warsztatów dla studentów, 2) organizacji praktyk, 3) organizacji wycieczek i wizyt studyjnych dla studentów, 3) udostępnienia studentom danych na potrzeby prac licencjackich i magisterskich, 4) udziału w konferencjach (por. Załącznik do Kryterium 6_7).

6. Wykorzystywanie pozainstytutowych badań studentów i losów absolwentów

W celu monitorowania zasadności wprowadzania zmian w programie i organizacji studiów Instytut wykorzystuje ogólnouczelniane badania studentów i absolwentów (m.in. zrealizowane w 2022 roku ogólnouczelniane badania opinii studentów III roku, badania losów absolwentów UKEN oraz badania losów absolwentów w systemie ELA (por. Załącznik do Kryterium 6_8).

7. Prowadzenie zajęć w ramach godzin zleconych przez specjalistów z otoczenia społecznego

W ramach specjalności na studiach magisterskich specjaliści zewnętrzeni prowadzą zajęcia w formie godzin zleconych (por. Załącznik do Kryterium 6_9)

8. Angażowanie studentów w realizację badań z udziałem podmiotów zewnętrznych

Aktualnie Instytut stara się nawiązywać dodatkowe kontakty, które przełożą się na większe zaangażowanie studentów w granty z udziałem podmiotów zewnętrznych. Poniżej przykłady dotychczasowego angażowania studentów:

- Studenci byli angażowani w realizację badań m.in. w ramach obozów badawczych. Obozy badawcze najczęściej prowadzone są przez pracowników badawczo-dydaktycznych, którzy realizują własne projekty naukowe. W takich sytuacjach na ogół nie dochodzi do współpracy z interesariuszami. Zdarza się jednak, że obóz badawczy jest realizowany dla studentów w związku z realizacją przez pracowników badawczo-dydaktycznych umów na wykonanie badań dla podmiotów zewnętrznych. Taki charakter miał obóz badawczy organizowany przez dr. hab. M. Dziągiewskiego, prof. UKEN, który wykonywał badania dla Fundacji „Ukryte Skrzydła” (2020) – nazwa obozu: Ewaluacja programu edukacji wczesnoszkolnej opartego na metodzie Good Behaviour Game (Gra w Dobre Zachowanie) 2020. W ramach obozu studenci

przygotowywali bazy danych ilościowych i jakościowych, dokonywali czyszczenia danych, importowali bazę do programu statystycznego, wykonywali proste analizy statystyczne (analiza częstości i tabele krzyżowe), przygotowywali wizualizacje danych ilościowych (tabele i wykresy), dodatkowo mieli możliwość zapoznania się z praktyką kodowania danych jakościowych w programie QDA Miner.

- Jednym z elementów projektu realizowanego przez Instytut Socjologii w ramach programu „Nauka dla Społeczeństwa” pn. „Opracowanie i upowszechnienie narzędzi wspierających promocję polskiej kultury za granicą” było przeprowadzenie badań desk research – analiza stron internetowych polskich instytucji kultury w Polsce, w Londynie, Berlinie i w Nowym Jorku. W działanie nieformalnie zaangażowani byli studenci, którzy pod opieką dr hab. A. Guzik i dr hab. prof. UKEN P. Rojek-Adamek wykonywali analizy stron wg określonego w projekcie klucza kodowego.
- Realizowany projekt „Opracowanie i upowszechnienie narzędzi wspierających promocję polskiej kultury za granicą” pozwolił dodatkowo na pozyskanie kontaktów z przedstawicielami sektora kultury w Polsce, gdyż swoim zakresem obejmował realizację wywiadów pogłębionych. W jego rezultacie, nawiązana została współpraca z Krakowskim Biurem Festiwalowym, w którą zaangażowani zostali studenci kierunku Socjologia. W ramach kursu projekt badawczy prowadzonego przez dr hab. A. Guzik i dr hab. P. Rojek-Adamek, prof. UKEN studenci konstruowali narzędzie badawcze do analizy strony Krakowskiego Biura Festiwalowego, wykonali badania, przygotowali zarys raportu, a wnioski z badań zostały przedstawione na spotkaniu z przedstawicielką KBF.

9. Wykorzystywanie efektów badań własnych realizowanych przy współudziale podmiotów zewnętrznych do celów dydaktycznych

Pracownicy Instytutu angażują się we współpracę z otoczeniem zewnętrznym w ramach realizowanych projektów badawczych. Instytucje i organizacje występują w tym przypadku w roli partnerów projektowych, zamawiających usługi badawcze, jak i czasem w roli respondentów. Nie wszystkie projekty umożliwiają zaangażowanie studentów, jednak zaangażowanie pracowników w ten rodzaj współpracy przekłada się na efekty uczenia się, gdyż rezultaty takich badań, w formie raportów są prezentowane w ramach prowadzonych kursów (por. Załącznik do Kryterium 6_10).

10. Inne działania przy współudziale otoczenia społecznego – z bezpośrednim zaangażowaniem studentów

Instytut organizował dla studentów wizyty studyjne oraz angażował studentów w inne działania (np. czynny i bierny udział w konferencjach, wolontariat) podejmowane w ramach niesformalizowanej lub częściowo sformalizowanej współpracy z interesariuszami i otoczeniem zewnętrznym. Wizyty studyjne odbywały się na ogół w ramach prowadzonych kursów. Ponadto, w ramach działalności koła naukowego studenci spotykali się z przedstawicielami podmiotów zewnętrznych. W ramach współpracy międzynarodowej brali udział w wykładach prowadzonych online przez gości z zagranicy. Instytut zmierza do sformalizowania tego typu porozumień (por. Załącznik do Kryterium 6_11).

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę.

W ramach oceny PKA w 2017 sformułowano następujące zalecenia:

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zwiększenie możliwości studentom doskonalenia umiejętności badawczych w praktyce poprzez udział studentów w grantach badawczych realizowanych we współpracy z podmiotami zewnętrznymi.	W analizowanym okresie nastąpiło większe zaangażowanie studentów w realizację badań z udziałem podmiotów zewnętrznych oraz wykorzystywanie efektów badań własnych realizowanych przy współudziale podmiotów zewnętrznych do celów dydaktycznych

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Na kierunku Socjologia umiędzynarodowienie pracy kadry badawczo-dydaktycznej oraz działalności studentów jest jednym z kluczowych aspektów koncepcji kształcenia i planów rozwoju powiązanych ze Strategią Rozwoju całej uczelni na lata 2023-2030. Zgodnie z nią jednym z istotnych celów UKEN jest wzrost poziomu umiędzynarodowienia Uczelni (cel 1.5). W przypadku kierunku Socjologia cel ten jest realizowany w głównej mierze poprzez następujące rodzaje działań: kształtowanie programu studiów uwzględniające wprowadzanie do harmonogramu kursów w językach obcych przeznaczonych zarówno dla studentów polskich, jak i zagranicznych, wzmacnianie i rozwijanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami badawczo-dydaktycznymi i placówkami badawczymi, promowanie mobilności kadry naukowej oraz studentów IS UKEN oraz stopniową intensyfikację obecności zagranicznych pracowników naukowych oraz studentów zagranicznych w IS UKEN.

Działania związane z umiędzynarodowieniem kierunku Socjologia mają na celu:

- ułatwienie absolwentom kierunku Socjologia podejmowania współpracy naukowej w międzynarodowym środowisku akademickim
- poprawę kompetencji studentów na rynku pracy w zakresie doświadczenia funkcjonowania w międzynarodowym środowisku
- promowanie współpracy międzynarodowej pracowników IS UKEN z innymi ośrodkami badawczo-dydaktycznymi i badawczymi,
- wzmocnienie znajomości języka obcego nie tylko w zakresie terminologii naukowej, ale i swobodnego wyrażania się w obszarze szeroko rozumianej humanistyki i nauk społecznych,
- wzrost zainteresowania badaniami prowadzonymi w IS UKEN wśród badaczy z zagranicznych ośrodków naukowo-badawczych,
- podniesienia prestiżu oraz rozpoznawalności międzynarodowej IS UKEN jako ośrodka liczącego się w międzynarodowym świecie naukowym.

Warto wspomnieć, że IS nie ogranicza się tylko do angażowania własnych pracowników w działania umiędzynarodawiające, ale także umożliwia (w miarę zainteresowania oraz możliwości) prowadzenie zajęć w językach obcych przez ekspertów spoza jednostki. Takie działania prowadzą do poszerzenia oferty kursów dostępnych dla studentów polskich i zagranicznych.

W ramach programu studiów obowiązującego na kierunku Socjologia przewidziano kilka różnorodnych form zajęć służących umiędzynarodowieniu procesu nauczania i jego dostępności dla studentów oraz gości zagranicznych:

- obowiązkowe lektoraty językowe,
- kursy fakultatywne w języku obcym, dotyczące zagadnień społeczno-kulturowych, analizowanych z perspektywy socjologii i nauk społecznych,
- aktywne uczestnictwo w międzynarodowych wydarzeniach naukowych (konferencjach, grantach, badaniach itp.),
- kursy fakultatywne w ramach translatorium językowego umożliwiające naukę specjalistycznej terminologii w języku obcym,
- kursy fakultatywne w ramach programu Erasmus+ kierowane w pierwszej kolejności do studentów zagranicznych, ale dostępne także dla studentów IS UKEN,
- obecne w ofercie IS UKEN kursy (wykłady) ogólnouczelniane dostępne również w języku obcym.

Wszystkie zagadnienia proponowane na wymienionych kursach składają się na umiędzynarodowienie programu nauczania kierunku Socjologia już na poziomie podstawowego harmonogramu zajęć. W miarę potrzeb i zainteresowań studentów podobne kursy proponowane są także na dalszych etapach kształcenia.

Instytut Socjologii proponuje również kursy fakultatywne, wybierane przez studentów polskich jak i zagranicznych. W takiej konwencji prowadzone są następujące zajęcia: kurs *Cultural Studies*, prowadzony przez dr hab. M. Dzięglewskiego, prof. UKEN oraz translatoria językowe prowadzone przez dr M. Rogińską. Językiem wykładowym wyżej wymienionych kursów jest język angielski, jednakże istnieje możliwość ich poprowadzenia także w innych językach (np. języku ukraińskim, francuskim, niemieckim lub rosyjskim).

Rozwój kadry i studentów

Współpraca, aktywność i wymiana międzynarodowa studentów i kadry badawczo-dydaktycznej stanowią istotny aspekt międzynarodowej działalności Instytutu Socjologii. Na wstępie warto zwrócić uwagę, że pandemia Covid-19 i związane z nią rygorystyczne obostrzenia znacząco utrudniły swobodny przepływ osób w ramach prowadzonego, nie tylko w Instytucie Socjologii, ale i całym UKEN, procesu umiędzynarodowienia kadry oraz studentów. Po drugie, istotnym elementem utrudniającym ten proces na poziomie IS była jego kilkuetapowa restrukturyzacja, trwająca w latach 2020-2023 i obejmująca m.in. zmiany dyrekcji oraz obsady poszczególnych katedr i ich liczby.

Mimo tych dość istotnych ograniczeń udało się w ostatnim okresie zrealizować sporo różnorodnych aktywności o charakterze międzynarodowym, również z udziałem studentów.

1. Instytut Socjologii zapewnia warunki wymiany międzynarodowej dla studentów z wielu ośrodków zagranicznych, proponując szeroką ofertę kursów w języku angielskim (a w okresie ewaluacji były to także język rosyjski oraz hiszpański). Informacje o dostępnych kursach znajdują się na [stronie Uniwersytetu](#).
2. Liczba studentów zagranicznych wybierających IS UKEN utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie. Ogółem od 2018 roku było to 25 osób. Po okresie pandemicznym IS UKEN odnotowuje stopniowy i znaczący wzrost liczby studentów zagranicznych: w roku akad. 2021/2022 przyjechało 7 osób. W roku akad. 2022/2023 kursy dla studentów zagranicznych nie odbyły się, pomimo zgłoszenia odpowiedniej liczby kandydatów (5 osób) – nagła rezygnacja kilkorga z nich, uniemożliwiła otwarcie modułów zajęciowych. Należy jednak podkreślić, że obecnie zapisanych na zajęcia na semestr letni 2023/2024 jest 6 osób, a liczba ta z pewnością wzrośnie.
3. Wyjazdy zagraniczne polskich studentów IS odbywają się przede wszystkim w ramach programu Erasmus+. W okresie od 2018 r. na wyjazd zdecydowało się 12 osób. Studenci mają do dyspozycji szerokie wsparcie instytucjonalno-administracyjne w trakcie przygotowań do wyjazdu oraz pobytu (koordynator programu często za pomocą aplikacji internetowych wspomaga studentów w rozwiązywaniu bieżących problemów za granicą), a także dostęp do materiałów informacyjnych, promocyjnych oraz konsultacji dotyczących miejsca wyjazdu oraz kursów i zajęć. Jedną z najczęstszych kwestii powstrzymujących studentów przed wyjazdem jest bariera językowa. Organizowane są spotkania ze studentami wracającymi z wyjazdów zagranicznych, mające na celu zmniejszenie tego problemu poprzez dzielenie się własnymi doświadczeniami, wciąż jednak jest to istotna kwestia decydująca o wyjeździe. Studenci mają również zapewniony dostęp do wszystkich informacji o programie [Erasmus+](#) na stronach UKEN, włącznie z dokładnymi wytycznymi dotyczącymi rekrutacji do programu Erasmus+.
4. IS UKEN proponuje studentom zagranicznym kursy obejmujące szeroki zakres tematyczny: od zagadnień filozoficznych, społecznych przez psychospołeczne, a także należące do dziedziny kognitywistyki. Wszystkie kursy (mające po 5 pkt. ECTS) zostały ułożone w wymagane programem Erasmus+ moduły, a informacje o nich dostępne są na stronie [Instytutu Socjologii](#) oraz [Biura Współpracy Międzynarodowej](#). Dostępne są tu również informacje o zagranicznych placówkach współpracujących z IS UKEN takich jak np. University of Barcelona, Université de Nantes, Vilnius Pedagogical University, İstanbul University.

Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej wykładowców:

Wymiana międzynarodowa w ramach współpracy pracowników badawczo-dydaktycznych z zagranicznymi ośrodkami uniwersyteckimi i placówkami badawczymi również została zaburzona przez pandemię COVID-19. Niemniej, niezależnie od sytuacji, współpraca ta układała się i wciąż rozwija bardzo dobrze. Pracownicy kierunku Socjologia biorą aktywny udział w międzynarodowym życiu akademickim oraz aktywnie uczestniczą w międzynarodowych wydarzeniach naukowych i pracach badawczych. Ta współpraca i zaangażowanie przekładają się na realne efekty, jakimi są publikacje w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym, organizacja, moderowanie oraz aktywny udział w międzynarodowych konferencjach, współpraca w grantach badawczych o zasięgu międzynarodowym.

Jednym z istotnych elementów procesu umiędzynarodowienia kadry IS UKEN są przyznane granty i stypendia naukowe pozwalające na promowanie IS UKEN na arenie międzynarodowej. W zakresie tym wymienić należy przyznane dla:

- dr A.Fiń prestiżowe stypendia: Fulbright Senior Award 2022/23, Amerykańska Komisja Fulbrighta oraz Max Planck Institute: The Scholar Residence Program at The Max-Planck-Institute for the Study of Religious and Ethnic Diversity 2023
- granty badawcze dla dr M. Roginskiej przyznane przez Templeton Religion Trust w ramach "Ian Ramsey Centre Studies in Science and Religion Oksford University".

Kolejnym istotnym, z punktu widzenia procesu umiędzynarodowienia, czynnikiem jest współpraca badawcza pomiędzy ośrodkami. W ostatnim okresie Instytut Socjologii był czynnym podmiotem wielu projektów o charakterze międzynarodowym, spośród których wymienić można:

- projekt „Dual. Ponadnarodowa współpraca w kierunku kształcenia w placówkach szkolenia i kształcenia zawodowego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020” będący współpracą finansowaną ze środków unijnych,
- projekt „Immigrantopolis” o charakterze artystyczno-naukowym, mający na celu ukazanie obecności imigrantów w przestrzeniach miast, przy współpracy dotArt Cultural Association z Włoch,
- projekt „Cultural Heritage as a Source of Societal Well-being in European Regions – ESPON HERIWELL” przy współpracy z ESPON, European Regional Development Fund, UE Found,
- projekt „Program Visegrad Fund Strategic Grants” dotyczący badań nad społecznymi efektami pandemii czy projekt „Mentoring NEETs. Innowacyjna forma doradztwa wspierająca aktywizację edukacyjną i zawodową młodzieży NEET” w międzynarodowym programie POWER,
- projekt we współpracy z Instytutem Polskim i Biurem Promocji Nauki “PolSCA” PAN oraz placówkami w krajach europejskich m.in. Belgią,
- projekt „Program NAWA UrgencyGrants”.

Pracownicy IS UKEN we wszystkich wzmiankowanych projektach uczestniczyli w rolach koordynatorów, kierowników oraz ekspertów.

Wielu pracowników IS UKEN brało także czynny udział w organizowaniu najważniejszych wydarzeń w świecie nauk społecznych jak na przykład dwa zjazdy (XIX i XX) International Sociological Association World Congress Of Sociology w Australii oraz Kanadzie współorganizowane przez dr hab. prof. UKENP. Rojek-Adamek. Wystąpienia na konferencjach o zasięgu międzynarodowym są istotnym punktem działań Instytutu Socjologii. Wymienić tu można, oprócz wzmiankowanych już światowych i międzynarodowych Kongresów, także konferencje: International Society for the Sociology of Religion, International Network for the Study of Science and Belief in Society, Annual Meeting of the American Historical Association, NORDSCI International Conference on Social Sciences, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts. W wielu wydarzeniach naukowych pracownicy IS UKEN brali nie tylko aktywny udział jako uczestnicy, ale także jako zaproszeni goście w roli *key speakers* na konferencjach lub *visiting scholar* na uczelniach w Oxfordzie czy Nowym Jorku.

Od 2018 roku aktywności związane z działaniami międzynarodowymi podjęło 44 pracowników Instytutu, w tym 24 socjologów, choć warto zaznaczyć, iż są to tylko osoby podejmujące formalnie potwierdzoną współpracę międzynarodową. Oprócz wyjazdów i grantów,

pracownicy IS UKEN są również czynnymi członkami wielu międzynarodowych towarzystw i organizacji naukowych jak na przykład: International Sociological Association (ISA), European Sociological Association (ESA), British Sociological Association (BSA), International Study of Religion in Eastern and Central Europe Association (ISORECEA), International Association for Media and History (IAMH) oraz wielu innych. Liczba ta nie uwzględnia współpracy w mniej sformalizowanych zespołach badawczych czy międzynarodowych sieciach wymiany naukowej jak na przykład: Sociology of Migration, International Sociological Association, Religious Research Association. Nie można również zapomnieć o aktywności publikacyjnej wszystkich pracowników ewaluowanego kierunku Socjologia, których publikacje znajdują się między innymi w takich periodykach jak: Sociology of Religion, The Polish Review, Creativity Studies czy Sustainability.

W procesie umiędzynarodowienia IS UKEN wykorzystuje także program Erasmus+ skierowany wypadku do pracowników badawczych. Korzystają z niego również pracownicy placówek międzynarodowych przyjeżdżający do Instytutu Socjologii. W ramach takich wizyt organizowane są spotkania zagranicznego gościa z Dyrekcją IS UKEN, wykłady dla kadry oraz wykłady otwarte dla studentów. Oprócz gości z wymiany Erasmus+, zostały także nawiązane kontakty z pracownikami New York City University, Uniwersytetu w Antwerpii, Getyndze, Preszowie, Debreczynie czy Kijowie. W sumie w Instytut Socjologii odwiedziło 55 gości zagranicznych. Warto również podkreślić, iż jedną z form działalności międzynarodowej jest organizacja konferencji naukowych oraz innych wydarzeń o charakterze międzynarodowym. Przykładami niech będą cykliczne konferencje międzynarodowe organizowane przez Katedrę Socjologii Religii poświęcone (2020, 2022, 2023) oraz wystawa fotografii w ramach międzynarodowego projektu naukowo-artystycznego „Immigrantopolis”. Należy również wspomnieć o elemencie umiędzynarodowienia procesu kształcenia jakim jest powołanie Sieci Międzynarodowej Wymiany Naukowej IANI będącej autorskim projektem IS UKEN, a którego pomysłodawczynią i koordynatorką jest dr M. Roginska. Projekt ten przewiduje utworzenie sieci wymiany naukowej w ramach cyklicznych spotkań z badaczami z zagranicznych ośrodków naukowych. Spotkania te są miejscem wymiany doświadczeń oraz prezentacji wyników badań i rozważań teoretycznych dotyczących szerokiego spektrum społeczno-kulturowego. Inicjatywa ta skierowana jest również bezpośrednio do studentów biorących udział w spotkaniach. Jednocześnie, dzięki możliwościom technicznym spotkania, transmitowane na platformie MS Teams, są dostępne dla szerokiego kręgu zainteresowanych. Informacje o wydarzeniach są promowane w mediach społecznościowych IS UKEN oraz dokumentowane. Dodatkowo, Instytut Socjologii oferuje także nowatorski program [Blended Intensive Programme \(BIP\)](#). Stanowi on połączenie krótkoterminowego (od 5 do 30 dni) wyjazdu zagranicznego pracownika, a dodatkowa część pracy przebiega w formie zdalnej, przy użyciu technologii internetowych. Propozycja ta ma na celu wzmocnienie współpracy grupowej w kontaktach międzynarodowych, gdyż niejako domyślnie nastawiona jest na współpracę zespołów badawczych, a ponadto skierowana jest nie tylko do pracowników, ale i studentów. Zorganizowanie IANI oraz programy takie jak BIP, wpisują się w ogólny trend IS UKEN służący zapewnieniu wirtualnej mobilności pracowników oraz studentów. Dzięki takim inicjatywom, a także technologiom komunikacji zapośredniczonej (platformy Zoom, MSTeams, platforma Moodle), Instytut Socjologii umożliwia edukację oraz komunikację z partnerami zagranicznymi. Możliwości te oferowane są zarówno w czasie spotkań naukowych jak konferencje i panele dyskusyjne oraz wystąpienia w ramach Katedr IS UP, jak i w przypadku wyjazdów studentów IS UKEN na stypendia zagraniczne. Dzięki funkcjonalnej sieci połączeń istnieje możliwość sprawnej komunikacji i kontroli procesów nauczania oraz mobilności studentów i pracowników.

Obowiązkowym elementem procesu edukacji na studiach kierunku Socjologia w Instytucie Socjologii jest kurs języka obcego. Program studiów jest planowany i prowadzony w taki sposób, aby zapewnić absolwentom tego kierunku swobodne posługiwanie się co najmniej jednym językiem obcym. Niezwykle ważnym efektem edukacji językowej w IS UKEN są nie tylko podstawowe umiejętności komunikacyjne, ale także umiejętność adekwatnego używania języka obcego w zakresie terminologii i słownictwa pozwalającego swobodnie dyskutować oraz czytać literaturę w zakresie tematów z dziedziny socjologii i pokrewnych nauk społecznych. Kursy języków obcych na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie prowadzone są przez Centrum Języków Obcych, którego regulamin stanowi załącznik nr 10 do [Regulaminu Organizacyjnego Uniwersytetu](#). Zgodnie z §7 ust.1 regulaminu Centrum Języków Obcych, wszelkie szczegółowe kwestie dotyczące planu i harmonogramu lektoratów z języków obcych ustala Centrum Języków Obcych we współpracy oraz po konsultacjach i z uwzględnieniem uwag, sugestii i propozycji Dyrekcji Instytutu Socjologii. Zgodnie z aktualnym programem studiów w Instytucie Socjologii kurs języka obcego.

W strukturach Uniwersytetu ustanowiono w 2019 roku [Biuro Współpracy Międzynarodowej](#), którego zadaniem jest w szczególności realizacja polityki międzynarodowej UKEN, w tym także Instytutu Socjologii oraz podejmowania działań mających na celu zwiększenie aktywności Uczelni na arenie międzynarodowej. W ramach swoich obowiązków Biuro Współpracy Międzynarodowej na bieżąco monitoruje działania służące umiędzynarodowieniu, jak również wspiera pracowników Instytutu Socjologii w ich aktywnościach zagranicznych. Ponadto w ramach standardowo dokonywanej oceny okresowej weryfikacji podlegają między innymi aktywności pracowników w zakresie umiędzynarodowienia ich działań. W Instytucie Socjologii działają dwie osoby odpowiedzialne między innymi za koordynację procesu umiędzynarodowienia, pomoc przy sprawach administracyjnych, organizacji spotkań ze studentami, harmonogramów gości zagranicznych: dr Maria Rogińska jako Pełnomocnik ds. Umiędzynarodowienia IS UKEN oraz dr Grzegorz Kubiński jako Instytutowy Koordynator ds. Programu Erasmus+. Funkcja Pełnomocnika została wprowadzona stosunkowo niedawno, w związku z możliwościami stworzonymi przez restrukturyzację IS UKEN oraz wzrostem zapotrzebowania na opiekę nad programami międzynarodowymi. Funkcja Koordynatora skupia się natomiast przede wszystkim na opiece nad studentami wyjeżdżającymi i przyjeżdżającymi w ramach Programu Erasmus+ oraz innych, powiązanych programów. W ramach zaangażowania i promowania współpracy międzynarodowej organizowane są cykliczne i okazjonalne spotkania informacyjne dla studentów, rozsyłanie wiadomości informacyjnych i promocyjnych dotyczących możliwości takiej współpracy, opiekunowie roczników oraz wykładowcy przekazują informacje o możliwościach wyjazdu lub/i stypendiach zagranicznych. Dobrą praktyką jest zapewnianie studentom polskim, zagranicznym oraz pracownikom badawczo-dydaktyczni możliwości szybkiego kontaktu z osobami odpowiedzialnymi za współpracę międzynarodową - dotyczy to Pełnomocnika oraz Koordynatora, a także Biura Współpracy Międzynarodowej, Sekretariatu IS UKEN oraz innych działów związanych z obsługą współpracy zagranicznej. Równie istotną dobrą praktyką jest płynny przepływ informacji (za pomocą nowych technologii) pomiędzy studentami a osobami decyzyjnymi w kontaktach międzynarodowych, dzięki czemu wszelkie informacje, propozycje wyjazdów, pytania studentów, ustalanie harmonogramów czy podpisywanie dokumentów odbywa się szybko i sprawnie.

Monitorowaniu i szczegółowej ocenie umiędzynarodowienia procesu kształcenia służą następujące działania:

- osoby powracające z wyjazdów prowadzonych w ramach programu Erasmus+ zobligowane są do składania stosownych sprawozdań i raportów zgodnie z wymaganymi rozporządzeniami. Dotyczy to zarówno pracowników jak i studentów. Ci pierwsi zobligowani są do uzupełnienia dokumentacji, rozliczenia diet i delegacji oraz wszelkich dokumentów wymaganych przez Biuro Współpracy Międzynarodowej, Instytut Socjologii oraz odpowiednie działy Uniwersytetu, ponadto prezentują wyniki swojej wizyty zagranicznej na otwartym wystąpieniu w ramach Katedry lub Instytutu, bardzo często udostępnianego też na platformie MS Teams/Zoom. Studenci z kolei również rozliczają się z odpowiednich dokumentów w adekwatnych działach Instytutu i Uczelni. Ponadto program zajęć prowadzonych w placówce zagranicznej w ramach programu Erasmus+ musi być zaliczony przez Koordynatora Programu Erasmus+ w Instytucie Socjologii oraz zaakceptowany przez Centrum Obsługi Studenta.
- zajęcia w ramach kursów obejmujących zagadnienia o charakterze międzynarodowym lub w tym szczególności w ramach kursów prowadzonych w językach obcych, podlegają weryfikacji na takich samych zasadach jak inne kursy, w szczególności w drodze hospitacji oraz ankiet studenckich przeprowadzanych okresowo w Instytucie Socjologii. Rezultaty tak dokonywanych ocen są następnie wykorzystywane w działaniach doskonalących (czego wyrazem jest np. wdrażanie zaleceń przedstawionych w wyniku hospitacji).

Niezależnie od powyższego proces umiędzynarodowienia udoskonalany jest poprzez:

- analizę sprawozdań sporządzanych przez pracowników Instytutu Socjologii po powrotach z wyjazdów zagranicznych. Pełna dokumentacja dotycząca wyjazdu znajduje się w sekretariacie IS oraz Biurze Współpracy Międzynarodowej. Wyjazdy pracowników, a także przyjazdy gości zagranicznych nie podlegają kontroli Instytutowego Koordynatora Programu Erasmus+. Zajmuje się on pracownikami i studentami pojawiającymi się w IS UKEN w ramach tegoż programu. Pracownicy wracający z wymiany Programu Erasmus rozliczają się bezpośrednio z Biurem Współpracy Międzynarodowej i działami administracyjnymi, z kolei goście zagraniczni w ramach programu Erasmus+ są pod opieką Koordynatora (podobnie jak zagraniczni studenci). Opieka ta obejmuje w przypadku pracowników zagranicznych: organizację zajęć dydaktycznych, zapoznanie z uczelnią, spotkanie z Dyrekcją Instytutu Socjologii, pomoc w sprawach administracyjnych. W przypadku studentów jest to: pomoc w procesie organizacji przyjazdu, pomoc w organizacji zajęć i harmonogramu, kwestie administracyjne, organizacja spotkań informacyjnych, wszelkie inne sprawy dotyczące relacji z Instytutem. Koordynator dostępny jest dla pracowników i studentów cały czas dzięki mediom elektronicznym oraz informacji na stronie Instytutu.
- omówienie rezultatów wyjazdów odbywa się podczas spotkań naukowych organizowanych w Katedrach funkcjonujących w ramach Instytutu Socjologii. Spotkania te mają niekiedy charakter ustnych wystąpień na forum Instytutu, dzięki technikom informatycznym są one w dużym stopniu ogólnodostępne dla innych pracowników oraz studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W ramach oceny PKA w 2017 sformułowano następujące zalecenia:

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się silniejszą aktywizację studentów w zakresie korzystania z programów wymiany oraz tworzenie wspólnych zespołów badawczych w celu aplikowania o międzynarodowe granty naukowo-badawcze.	W okresie od ostatniej oceny PKA wymiana międzynarodowa była znacząco utrudniona z powodu pandemii COVID-19. Jednocześnie zmiany struktury instytutu wpływały na wskaźnik wymiany zagranicznej. Obecnie istotne są w tym kontekście granty uzyskane przez pracowników IS i prowadzone przez nich projekty. W kontekście wzmocnienia wymiany międzynarodowej należy podkreślić powołanie sieci naukowej IANI. Jeśli chodzi o wymianę studencką, po okresie pandemicznym można odnotować wzrost zainteresowania programem Erasmus+. Studenci na bieżąco informowani są o kolejnych turach programu za pomocą informacji przekazywanych przez opiekunów roczników, wykładowców i koordynatora. Informacje przekazywane są bezpośrednio na spotkaniach z opiekunami roczników, spotkaniach informacyjnych, drogą mailową lub przy użyciu MS Teams. Koordynator jest w stałym kontakcie z osobami zwracającymi się z prośbą o informacje i pomoc przy organizacji wyjazdu.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

W ramach wsparcia potrzeb studentów z niepełnosprawnością działa Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, z pomocy którego korzystali studenci kierunku Socjologia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (por. Załącznik do Kryterium 8). Na Uczelni dostępne są następujące formy wsparcia: 1. indywidualny lektorat z języka obcego, 2. asystenci dydaktyczni, 3. zmiany formy egzaminu z pisemnej na ustną lub odwrotnie, 4. przedłużenie czasu trwania danego egzaminu, 5. tłumacz Polskiego Języka Migowego, 6. kurs orientacji w przestrzeni, 6. dostosowywanie materiałów dydaktycznych, 7. alternatywne formy zajęć z wychowania fizycznego, 8. zastosowanie podczas zaliczenia i egzaminu urządzeń technicznych, takich jak: komputery, oprogramowanie udźwiękawiające, urządzenia brajlowskie, klawiatury alternatywne, itp., 9. możliwość otrzymywania materiałów dydaktycznych w postaci elektronicznej przed zajęciami (np. prezentacje) z bezwzględnym zastrzeżeniem, że materiały te nie będą udostępniane osobom trzecim.

Pracownicy Instytutu uczestniczyli także w projekcie dotyczącym dostępności i upowszechniania zasad projektowania uniwersalnego mającego m.in. wspierać zmiany organizacyjne i podnosić kompetencje kadr w systemie szkolnictwa wyższego w przeciwdziałaniu wykluczeniu studentów niepełnosprawnych. Strony internetowe Uczelni i Instytutu dostosowane są do potrzeb osób niedowidzących (por. Załącznik do Kryterium 8).

W ramach systemu wsparcia zwracana jest też uwaga na potrzeby studentów w kryzysie psychicznym. Dr hab. Aldona Guzik, wicedyrektor Instytutu odbyła stosowne szkolenie zatytułowane: "Student doświadczający kryzysu psychicznego" (kurs specjalistyczny E-learningowy – maj 2023 platforma UP). Pracownicy są uświadomieni w kwestii zdrowia psychicznego swoich

studentów, w razie potrzeby okazują im wzmożoną pomoc i wsparcie. Opiekunowie poszczególnych dysponują informacjami dotyczącymi alternatywnych form zaliczenia semestru (np. przedłużenie sesji, indywidualne ustalenie terminu egzaminu, itp.).

Przejawami mobilności międzynarodowej są granty Erasmus+. Na początku roku akademickiego odbywa się zebranie organizacyjne prowadzone przez Instytutowego Koordynatora ds. Erasmus+. Drogą mailową bieżące informacje wysyłane są do opiekunów. Na stronach internetowych uczelni dostępne są też informacje o wyjazdach w ramach tego programu. Na bieżąco wsparcia udziela koordynator wyjazdów i Biuro Współpracy Międzynarodowej.

W Instytucie od 2007/2008 działa Socjologiczne Koło Naukowe. Zaangażowani są w nie studenci studiów I i II stopnia – studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. W ramach koła działają trzy sekcje: Kryminologii, Feministyczna oraz Metodologiczna. Koło organizuje wykłady, dyskusje, przygotowuje wnioski grantowe oraz współorganizuje konferencje (por. Załącznik do Kryterium 8).

Ważną formą uczestnictwa w debacie naukowej były też wykłady otwarte organizowane w ramach cyklu „Wykłady z socjologii współczesnej”, w których uczestniczyli czołowi polscy socjologowie, m.in.: dr hab. Maciej Gdula, prof. Paweł Śpiewak, prof. Mirosława Marody (por. Załącznik do Kryterium 8). W 2023 roku w ramach programu International Academic Network Initiative (IANI) organizowane były wykłady otwarte z socjologii i filozofii z udziałem dra Hauke Riescha (Uniwersytet Brunela w Londynie) i Dr Diany Krysińskiej (Czarnomorski Uniwersytet Narodowy, Mikołajów).

Instytut organizował też obozy badawcze dotyczące tego, jak mieszka się w Krakowie młodzieży z Ukrainy oraz jakie ona ma potrzeby (Badanie realizowano wraz z programem Młody Kraków). Dzięki uczestnictwie w obozie studenci mieli zapewnioną promocję raportu w mediach lokalnych i ogólnopolskich. Zorganizowano też obóz poświęcony problemowi ubóstwa menstruacyjnego oraz kolejny, dotyczący ocen skuteczności, funkcjonalności i trafności programu „Gra w Dobre Zachowanie” (GBG) realizowanego w krakowskich szkołach podstawowych (por. Załącznik do Kryterium 8).

Studentki kierunku Socjologia otrzymywały też zaszczytne tytuły studentki miesiąca UKEN (por. Załącznik do Kryterium 8). Jedną z osób wyróżniono za wielozadaniowość: aktywność artystyczną, naukową, społeczną i charytatywną. Nagradzając kolejną studentkę, doceniono to, że była laureatką konkursów fotograficznych, promowała zdrowy styl życia oraz zorganizowała bieg charytatywny.

Biblioteka Nauk Społecznych wspiera studentów w procesie kształcenia, zapewniając im dostęp do aktualizowanego na bieżąco księgozbioru. Biblioteka dysponuje Czytelnią, w której studenci mają wolny dostęp do księgozbioru podręcznego. Mogą również korzystać ze swoich materiałów, np. w przerwach między zajęciami. Poza tradycyjnym systemem komunikacji biblioteka oferuje kontakt za pośrednictwem mediów społecznościowych (Facebook, Instagram). Pracownicy biblioteki zapewniają pomoc przy tworzeniu bibliografii do prac dyplomowych, prowadzą również szkolenia dla seminarzystów i szkolenia dla nowo zapisanych czytelników. Bibliotekarki organizują spotkania dla uniwersyteckich kół naukowych aktywizujące studentów do działalności (por. Załącznik do Kryterium 8).

W przygotowaniu do wejścia na rynek pracy wspiera studentów Biuro Karier i Współpracy z Absolwentami, świadczące indywidualne usługi z doradztwa zawodowego dla studentów studiów I i II stopnia – stacjonarnych i niestacjonarnych oraz absolwentów. Biuro prowadzi także warsztaty dotyczące m.in. przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej czy planowania kariery zawodowej, a także udostępnia oferty pracy i staży zawodowych. Biuro uczestniczy także w corocznym przygotowaniu Targów Pracy (por. Załącznik do Kryterium 8).

Instytut stwarza możliwości kontynuowania nauki: studia socjologiczne są studiami I i II stopnia (w dwóch specjalnościach), a obecnie trwa nabór do Szkoły Doktorskiej, gdzie absolwenci studiów II stopnia mogą kontynuować kształcenie i zwieńczyć je uzyskaniem stopnia doktora. W ofercie Instytutu są także studia podyplomowe z zakresu socjologii; istnieje również możliwość kontynuowania nauki w trybie niestacjonarnym.

Studenci kierunku Socjologia uczestniczą w różnych formach aktywności artystycznej i organizacyjnej, zwiększającej także ich umiejętności w zakresie przedsiębiorczości. Przykład stanowią:

- Warsztat (25 listopada i 9 grudnia 2023 roku) z wykorzystania zasobów statystyki publicznej prowadzony przez Kierownika Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych, który jest specjalistycznym ośrodkiem działającym w strukturze organizacyjnej Urzędu Statystycznego w Krakowie. Studenci mieli okazję zapoznać się z zasadami funkcjonowania statystycznych baz danych dostępnych za pośrednictwem serwisu internetowego GUS.
- W ramach kursu „Socjologia miasta” prowadzone są aktywne metody nauczania oraz tzw. *education entertainment*, polegające na pracy w terenie oraz wizytach studyjnych w Muzeach oraz innych miejscach mających znaczenie dla lokalnych społeczności danej dzielnicy. W tym celu nawiązana została współpraca z oddziałami Muzeów Miasta Krakowa, znajdujących się w konkretnych dzielnicach. W roku 2021 odbyliśmy spacer z Przewodnikiem Muzeum Podgórze po dwóch dzielnicach: Podgórzu oraz Nowej Hucie. Corocznie organizowane są też wizyty w Muzeum Nowej Huty.
- Jedna ze studentek socjologii zorganizowała kilka wystaw malarskich, a także była autorką tomiku poezji i wolontariuszką akcji charytatywnych - została ona studentką miesiąca. Inna studentka miesiąca była organizatorką biegu charytatywnego i autorką publikacji do lokalnych i regionalnych dzienników.
- Przy Instytucie Socjologii od 2007/2008 działa też Socjologiczne Koło Naukowe organizujące różne imprezy, jak Dni Otwarte, współorganizuje konferencje („Jak udowodnić przestępstwo?”, kwiecień 2020 roku), współuczestniczy w akcjach wolontariatu („Uczelnie Schroniskom”). Składano także wnioski o granty rektorskie itp.

Do osiągnięcia lepszych wyników w nauce studenci motywowani są poprzez system stypendiów rektorskich oraz stypendia ministerialne. W zeszłym roku akademickim studentka kierunku Socjologia otrzymała stypendium ministerialne. Studentka opublikowała rozdział w monografii naukowej poświęcony roli mediów społecznościowych w marketingu oraz w sferze *public relations*.

Informacje o możliwości wsparcia, w tym pomocy materialnej studenci otrzymują w momencie rozpoczęcia studiów w trakcie rozmowy z opiekunem roku. Szczegółowe informacje o ofercie stypendialnej: rodzajach stypendiów, w tym socjalnych i dla niepełnosprawnych oraz wymaganiach i terminach, a także o możliwości zakwaterowania w akademikach zawarte są na stronie internetowej

Uniwersytetu i Instytutu w zakładkach STUDENT; dodatkowo studenci informowani są na bieżąco o ofertach grantowych drogą mailową.

Należy wskazać znaczny wzrost wysokości stypendiów na przestrzeni ostatnich trzech lat. Dla przykładu, w roku akademickim 2019/2020 maksymalna kwota stypendium socjalnego wynosiła 650 zł, a w roku akademickim 2021/2022 wynosiła już 1235 zł (prawie dwukrotny wzrost i jest to kwota stała dla wszystkich, którzy do tego stypendium są uprawnieni), stypendium dla osób z niepełnosprawnościami w stopniu lekkim w roku akademickim 2019/2022 wynosiło 350 zł, a w roku 2021/2022 wynosiło 800 zł, stypendium rektora trzeciego stopnia w roku akademickim 2019/2022 wynosiło 350 zł, a w roku 2021/2022 wynosiło już 1200 zł.

Dodatkowo aktualnie na Uczelni wzrosła wysokość przyznawanych zapomóg jednorazowych dla studentów – i tak: jeszcze dwa lata temu z powodu śmierci rodzica student otrzymywał 1000 zł, zaś w roku akademickim 2021/2022 Rektor z tego tytułu przyznawał już kwotę 2000 zł, z kolei w roku bieżącym (2022/2023) jest to kwota 3000 zł.

W Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami zarejestrowani są studenci, którzy posiadają orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym. Każdy z tych studentów otrzymuje – zgodnie z ustawą „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” – stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Pracownicy BON-u mają z nimi bezpośredni i stały kontakt i na bieżąco reagują na zgłaszane przez nich problemy. Znają ich potrzeby, czy to w zakresie wsparcia dydaktycznego, socjalno-bytowego, czy innych. Od dwóch lat (do nadal) realizowany jest projekt [Uniwersytet Pedagogiczny uczelnią równych szans](#), który jest przykładem doskonalenia systemu wsparcia studentów z niepełnosprawnościami (por. Załącznik do Kryterium 8).

Podstawowym i sprawdzonym kanałem komunikacji umożliwiającym zapoznanie się z wnioskami i skargami studentów są regularne kontakty pomiędzy starostami i opiekunami poszczególnych lat. W przypadku zaistnienia poważniejszego problemu próbę mediacji podejmuje dyrektor Instytutu odpowiedzialny za sprawy studenckie. Ograniczeniu potencjalnych konfliktów miało służyć wprowadzenie takich działań prewencyjnych jak: precyzyjne określenie wymagań i kryteriów ocen w kartach kursów, konsultacje dykcji ze starostami dotyczące bieżących spraw Instytutu czy modyfikacja programów studiów.

Obsługą administracyjną studentów zajmuje się Centrum Obsługi Studenta (COS) działające 5 dni w tygodniu i – dla studentów niestacjonarnych – w większość sobót. COS posiada rozbudowaną i na bieżąco aktualizowaną stronę internetową. Jeżeli student nie zaliczył sesji w terminie, obsługa biura to monitoruje; w przypadku braku informacji od studenta sama podejmuje próbę nawiązania kontaktu. COS doradza studentom w zakresie np. dostępnych dla nich opcji w sytuacji niezaliczenia sesji, m.in. warunki przedłużenia sesji.

W Uniwersytecie funkcjonuje Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania oraz Rektorska Komisja ds. Równego Traktowania odpowiedzialna za inicjowanie rozwiązań na rzecz równego traktowania, upowszechnianie wiedzy w zakresie jego przestrzegania oraz podejmowanie działań na rzecz osób i grup narażonych na dyskryminację i przemoc.

Formą współpracy ze studentami jest też ich zaangażowanie w Instytutową Radę Samorządu Studenckiego oraz Radę ds. Jakości Kształcenia - uczestniczą oni m.in. w zatwierdzaniu planów i mogą wypowiedzieć się w sprawie harmonogramów.

W trakcie poprzedniej akredytacji (2017) doceniono możliwość zgłaszania uwag za pośrednictwem rozmów z nauczycielami akademickimi i ta forma traktowana jest nadal jako priorytetowa zarówno przez pracowników, jak i przez Dyрекcję Instytutu.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę.

W uchwale Prezydium PKA z 2017 r. w sprawie oceny programowej nie sformułowano zaleceń.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Od samego początku swojej działalności Instytut Socjologii koncentruje się na zapewnieniu łatwego dostępu do kluczowych informacji na swojej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych.

Już na etapie aplikowania, potencjalni studenci mają możliwość zapoznania się z aktualnym [planem studiów](#) poprzez dostęp do informacji udostępnionych na stronie Instytutu Socjologii. Te informacje są szczegółowo rozwinięte, zawierając dodatkowe detale dotyczące sposobu i jakości kształcenia w IS.

Na stronie Instytutu są też dostępne [karty kursów](#). Zawierają one wyczerpujące informacje na temat tematyki zajęć, zalecanej literatury, efektów uczenia się oraz klarownie określonych kryteriów oceny wiedzy i umiejętności. Dodatkowo, precyzyjnie podane są godziny pracy własnej studentów, co umożliwi świadome podejmowanie decyzji dotyczących wyboru kierunku studiów czy specjalności na późniejszych etapach nauki.

Strona IS zawiera także informacje o zainteresowaniach naukowych pracowników badawczo-dydaktycznych: szczegółowe biogramy, informacje o publikacjach, udziale w konferencjach i organizacjach, a także o przyznanych grantach i projektach. Zawiera również (jak wspomniano w omówieniu *Kryterium 3*), [informacje o profilach seminariów](#) ułatwiające studentom podjęcie współpracy w zakresie prac dyplomowych z odpowiednimi promotorami. Informacje te uzupełniają [harmonogramy dyżurów](#) umieszczone na stronie, pozwalające studentom na łatwe i bezproblemowe spotkania z prowadzącymi zajęcia.

Od 2012 roku Instytut Socjologii utrzymuje aktywną obecność na portalach społecznościowych, zyskując ponad 1600 obserwujących. Obecnie priorytetem jest publikowanie osiągnięć naukowych pracowników, obejmujących publikacje, udział w projektach oraz konferencjach.

W ramach działań marketingowych, Instytut Socjologii od lat aktywnie uczestniczy w organizowanych przez Uniwersytet Dniach Otwartych. Stoisko Instytutu, przygotowywane przez zespół studentów pod kierunkiem dr Anny Karnat, to stały punkt tych wydarzeń. Każdego roku zespół przygotowuje materiały informacyjne, takie jak broszury i ulotki, prezentujące programy i warunki studiów. Dodatkowo, pracownicy instytutu regularnie prowadzą wykłady promujące kierunki i konkretne kursy, zyskując dużą uwagę zainteresowanych kandydatów.

Po zakończeniu Dni Otwartych, Instytut Socjologii kontynuował kampanię promocyjną II stopnia kierunku Socjologia za pomocą plakatów, zawierających chwytliwe hasła, rozwieszanych we wszystkich budynkach uniwersyteckich.

Wraz z uruchomieniem nowego kierunku w IS, pracownicy we współpracy ze studentami stworzyli efektowną kampanię promocyjną, która zyskała duże uznanie i popularność. Kampania ta miała na celu zarówno przewrotne zaprezentowanie kierunku, jak i pozwolenie pracownikom badawczo-dydaktycznym na wyeksponowanie swoich walorów. Dzięki tym działaniom promocyjnym już w pierwszym terminie rekrutacji osiągnięto maksymalną liczbę zgłoszeń kandydatów, co pozwoliło na wypełnienie limitu przyjęć.

Zainspirowany pozytywnym odzewem na tę kampanię Instytut Socjologii planuje w bieżącym roku akademickim promować pozostałe kierunki i specjalności, w tym kierunek Socjologia, stosując podobne strategie promocyjne.

W okresie ostatniego roku akademickiego dostęp do informacji na temat programu studiów, warunków jego realizacji oraz uzyskiwanych wyników był przedmiotem intensywnej uwagi, czego efektem jest:

- dostępność informacji: wszelkie informacje dotyczące programu studiów były publicznie dostępne poprzez strony internetowe uczelni, broszury informacyjne oraz platformy online, zapewniając transparentność i łatwy dostęp dla studentów, kandydatów oraz społeczności akademickiej,
- warunki realizacji programu studiów: warunki realizacji programu studiów były szczegółowo omówione w regulaminach uczelni oraz planach studiów. Dostępne były również informacje o wymaganiach dotyczących kursów, egzaminów, praktyk oraz projektów dyplomowych,
- informacja zwrotna i uwagi: uczelnia stale zbierała opinie studentów oraz personelu dydaktycznego w celu ciągłego doskonalenia programu studiów. Ankiety, spotkania konsultacyjne oraz systemy monitorowania jakości pomagały w identyfikacji obszarów do poprawy,
- działania na rzecz poprawy: na podstawie zebranych danych i informacji zwrotnych podjęto konkretne kroki w celu ulepszenia programu studiów. Aktualizacje programu, zmiany w strukturze zajęć oraz dodatkowe wsparcie dla studentów były wprowadzane w odpowiedzi na identyfikowane potrzeby,
- perspektywy na przyszłość: uczelnia zobowiązuje się do kontynuowania praktyki zapewniania otwartego dostępu do informacji o programie studiów. Planuje również rozwój działań mających na celu dalszą poprawę jakości kształcenia i osiągniętych rezultatów.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W uchwale Prezydium PKA z 2017 r. w sprawie oceny programowej nie sformułowano zaleceń (kryterium nie było przedmiotem oceny).

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

W Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie działa zintegrowany system monitorowania i ewaluacji jakości kształcenia. W ostatnich latach w związku z wprowadzeniem przepisów tzw. Konstytucji dla Nauki (od 2018) oraz wewnętrznym programem restrukturyzacji uczelni (od 2020) bazowe ogniwa tego systemu ulegały pewnym zmianom. Obecnie takim bazowym ogniwem jest Rada ds. Jakości Kształcenia dla kierunku, której członków powołuje dyrekcja właściwego Instytutu. Rada sprawuje bieżącą kontrolę nad jakością kształcenia, konsultuje i opiniuje zmiany w planach i programach, może także inicjować podobne zmiany.

W przypadku kierunku Socjologia Rada ds. Jakości liczy aktualnie sześciu członków, wybranych z grona pracowników badawczo-dydaktycznych oraz jednego członka wybranego z grona studentów. Przewodniczącym Rady jest dr Michał Warchała, jego zastępcą i koordynatorem ds. jakości kształcenia jest dr hab. Tatiana Majcherkiewicz. Kompetencje i sposób działania wszystkich Rad ds. Jakości Kształcenia regulują przepisy wewnątrzuczelniane. Od czasów pandemii COVID-19 spotkania Rady odbywają się głównie zdalnie, za pośrednictwem zespołu utworzonego na platformie MS Teams.

Monitorowanie jakości kształcenia – w tym efektów uczenia się i sposobów ich weryfikacji, systemu punktacji ECTS, treści programowych oraz metod kształcenia – odbywa się w oparciu o sformalizowaną procedurę. Plany i programy studiów (w tym efekty uczenia się) dla obu stopni oraz modułów specjalności są zatwierdzane corocznie przez Senat UKEN dla każdego kolejnego cyklu studiów – jest to za każdym razem okazja do wprowadzania zmian. Wszelkie istotniejsze zmiany planów i programów, dotyczące np. efektów uczenia się, punktacji ECTS, układu zajęć, liczby godzin itp. muszą przejść przez kolejne etapy opiniowania i akceptacji. W praktyce proces ten wygląda następująco:

- Sformułowanie projektu zmian na podstawie opinii Rady ds. Jakości bądź interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych
- Zaopiniowanie projektu zmian przez uczelniany Dział Dydaktyki i Praktyk
- Pisemne zaopiniowanie/akceptacja projektu zmian przez Radę ds. Jakości
- Pisemne zaopiniowanie/akceptacja zmian przez Samorząd Studencki
- Akceptacja zmian przez Radę Instytutu po wcześniejszej dyskusji
- Zatwierdzenie zmian (zmodyfikowanych planów i programów) przez Senat UKEN.

W ciągu ostatnich dwóch lat programy i plany studiów były dogłębnie modyfikowane przynajmniej dwukrotnie:

- w roku akademickim 2021/22, odpowiadając na sygnały dochodzące ze strony interesariuszy wewnętrznych, dokonano gruntownej modyfikacji programu rdzenia studiów II st., która obejmowała m.in. zmianę punktacji ECTS niektórych zajęć, zmianę kolejności zajęć w planie, ujednoczenie planu studiów dziennych i zaocznych, wreszcie wprowadzenie nowych kursów. Zmodyfikowano także w pewnym stopniu efekty uczenia oraz – po porównaniu z praktyką obowiązującą na innych uczelniach – zmniejszono liczbę godzin kontaktowych na studiach zaocznych I i II st. Dodatkowym elementem zmian była dogłębna modyfikacja modułu specjalności Kryminologia i dezorganizacja społeczna poprzez wprowadzenie do niego treści

programowych odnoszących się do mediacji i negocjacji. Nowy moduł pod nazwą Kryminologia z elementami mediacji i negocjacji nie został jednak wdrożony ze względu na krytyczne zaopiniowanie go przez Radę ds. Jakości Kształcenia.

- w roku akademickim 2022/23 został zaprojektowany nowy plan studiów I st., zarówno dziennych, jak i zaocznych, mający wychodzić naprzeciw sygnalizowanym oczekiwaniom interesariuszy wewnętrznych. Podstawową zmianą w zakresie oferty programowej było wprowadzenie bardzo szerokiej oferty kursów do wyboru już od 1. roku studiów i ograniczenie liczby godzin kursów obowiązkowych – w ten sposób, przy zachowaniu tzw. *core curriculum* większość efektów uczenia mogłaby zostać zrealizowana za pośrednictwem kursów do wyboru, dając osobom studiującym większą możliwość indywidualnego kształtowania własnego toku studiów. Nowy plan nie został jednak wprowadzony w życie ze względu na głębsze instytucjonalne przesunięcia na uczelni związane z podjętym przez jej władze programem restrukturyzacji (zmiana nazwy Instytutu, przeniesienie części prowadzonych w nim kierunków do innych instytutów). Kierując się względami ostrożności, ograniczono się jedynie do poprawienia pewnych błędów w punktacji ECTS i zmiany nazw niektórych przedmiotów.

Poza modyfikowaniem programów i planów studiów do polityki zarządzania jakością kształcenia należą też okresowe hospitacje zajęć, prowadzone zgodnie z ogólnouczelnianymi zasadami i będące elementem oceny okresowej pracowników oraz ocena procesu dyplomowania. Ta ostatnia polega na sprawdzeniu przez dwóch samodzielnych pracowników naukowych (z grona pracowników Instytutu) kilku losowo wybranych prac dyplomowych wraz z dokumentacją (recenzje). Pracownicy sprawdzający przedstawiają następnie swoje uwagi i rekomendacje dotyczące procesu dyplomowania Radzie ds. Jakości Kształcenia oraz Dyrekcji Instytutu.

Ważnym elementem polityki zarządzania jakością kształcenia jest systematyczna ocena poziomu zadowolenia studentów z odbywanych zajęć. Na jej potrzeby wykorzystywane są narzędzia ilościowe (ankiety przeznaczone dla studentów) oraz mniej sformalizowane narzędzia jakościowe (rozmowy i konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi – studentami i wykładowcami).

Badania ilościowe wśród studentów pod kątem satysfakcji z zajęć prowadzone były w ostatnich latach - z racji obostrzeń pandemicznych – głównie za pośrednictwem ankiet internetowych. Ta forma wydaje się zresztą wygodniejsza dla studentów od tradycyjnych ankiet papierowych i będzie już najprawdopodobniej rutynowo stosowana w przyszłości. Odpowiedzi z ankiet są zliczane i podsumowywane, a oceniani pracownicy otrzymują informację o średniej ocenie, a w razie potrzeby mają też dostęp do źródeł danych. Szczegółowe informacje o przebiegu i wynikach badań otrzymują też Rada ds. Jakości Kształcenia oraz Dyrekcja Instytutu, która może – w porozumieniu z konkretnymi pracownikami – wdrażać działania naprawcze zmierzające do poprawienia jakości kształcenia w ramach ocenianych kursów.

Badania jakościowe, czyli bezpośrednie konsultacje ze studentami prowadzone są przede wszystkim przez opiekunów poszczególnych lat studiów. Opiekunowie pozostają w stałym kontakcie z wybranymi przez studentów starostami oraz organizują spotkania (zdalne lub stacjonarne, minimum dwa razy na semestr – na końcu i na początku). W razie potrzeby organizowane są spotkania interwencyjne z udziałem opiekuna roku, wykładowcy i zainteresowanych studentów.

Badania ilościowe wśród interesariuszy zewnętrznych – także stanowiące element polityki zarządzania jakością kształcenia – zostały opisane szczegółowo w *Kryterium 6*. Przykładem szerszych przedsięwzięć konsultacyjnych uwzględniających równoległy udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jest opisana tam inicjatywa „UP To the TOP”.

Pozostałe informacje dotyczące monitorowania i doskonalenia programu studiów zostały opisane wyżej w ramach *Kryterium 2* oraz *Kryterium 6*.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę.

W uchwale Prezydium PKA z 2017 r. w sprawie oceny programowej nie sformułowano zaleceń.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stale zapewniana jest możliwość kontynuacji studiów licencjackich na poziomie magisterskim wraz z możliwością wyboru dwóch specjalności 2. Utrzymanie niestacjonarnego trybu kształcenia (jako jedyna uczelnia w Krakowie w zakresie socjologii) stanowi udogodnienie dla potencjalnych studentów i stabilizuje sytuację ekonomiczną instytutu 3. Wysoka spójność między tematyką kursów a doświadczeniem i dorobkiem naukowym kadry badawczo-dydaktycznej pozwala na uzyskiwanie właściwych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności 4. Wprowadzenie alternatywy dla praktyk studenckich w formie obozów badawczych stworzyło dodatkowe możliwości na podniesienie umiejętności studentów w zakresie realizacji badań i większy wpływ na zakres przekazywanej im wiedzy, kompetencji i umiejętności 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostatek bazy lokalowej (dostęp do sal), utrudnia konstruowanie harmonogramu zajęć 2. Niskie zainteresowanie studentów zagranicznych podejmowaniem studiów na kierunku – po okresie restrykcji antycovidowych 3. Wciąż niewystarczająca liczba kursów metodologicznych na studiach magisterskich, mimo wprowadzenia dodatkowych kursów 4. Brak nowych specjalistów z zakresu kryminologii, po przejściu dotychczasowych na emeryturę 5. Niska aktywność pracowników badawczych w pozyskiwaniu grantów zewnętrznych

Czynniki zewnętrzne	Szanse	Zagrożenia
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmożony napływ imigrantów do Polski może skutkować wzrostem znaczenia socjologów w kształtowaniu i realizacji polityk integracyjnych oraz wzrostem zapotrzebowania na pracę socjologów w instytucjach publicznych i organizacjach pozarządowych - zwłaszcza w kontekście zatrudnionych w IS specjalistów z obszaru tematyki migracyjnej 2. Relatywnie lepsza w stosunku do innych regionów sytuacja demograficzna aglomeracji krakowskiej i województwa małopolskiego pozwala rekrutować na studia odpowiednią ilość studentów oraz na ich selekcję w oparciu o wyniki matur 3. Rozwój nowych technologii przy współdziałaniu specjalistów od kompetencji miękkich może wygenerować nowe obszary dla podejmowania działalności gospodarczej, co stanowi szansę dla specjalności socjologia biznesu z elementami design thinking 4. Wzrost przestępczości w związku z następstwami pogarszającej się sytuacji geopolitycznej może wygenerować zapotrzebowanie na specjalistów z obszaru nowej przestępczości zorganizowanej co stanowi szansę na utrzymanie specjalności kryminologia i dezorganizacja społeczna 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczone zasoby kadrowe (zwolnienia pracowników w związku z restrukturyzacją uczelni, przeniesieniem kierunków do innych instytutów) 2. Ograniczone możliwości zatrudnienia specjalistów zewnętrznych w ramach godzin zleconych (niskie stawki) 3. Czynniki ekonomiczne zmuszające do podejmowania przez studentów pracy zarobkowej podczas studiów, w związku ze wzrostem kosztów wynajmu mieszkań, skutkujące rezygnacją części studentów ze studiów oraz nie podejmowaniem nauki na II stopniu 4. Czynniki demograficzne w postaci kolejnych pokoleń niżu demograficznego i związanego z tym systematycznego spadku liczby studentów 5. Spadek motywacji pracowników badawczo-dydaktycznych do dalszego rozwoju naukowego w związku z niestabilnością rozwiązań prawnych regulujących funkcjonowanie szkolnictwa wyższego, w tym nauk społecznych, zasad przyznawania grantów, zasad ewaluacji i punktowania dorobku naukowego.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejsowość)